

NOVI TADNIK

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

Z UREDNIKOVE MIZE

Neverjetno se sliši, vendar je res, da je Celje zajeta filmska mrzlica: nestrpno pričakujejo teden domačega filma in prek 50 znanih imen s filmskega platna.

Šmarčani načrtujejo, da v petih letih prehitijo gospodarski in družbeni zastoj. V sosesčini pa se občani šentjurske občine pripravljajo na decemberski referendum za samoprispevek. Dileme ni, vprašanje je le, koliko odstotkov bo manjkalo do 100!

Skozi Žalec ne bomo več vozili po svoje. Prvi semafor bo svetil tudi rdeče. Namesto cestnine bodo pobirali — tudi vozniška dovoljenja, skorajšnima voznikom seveda.

Ce smo si za praznik nekoliko oddahnili, na, zdaj čas spet sili v žuljenjski vrvež, letos ne dlje kot do starega leta.

VAS UREDNIK

TDF 75

Kaj nam danes, nekaj dni pred slovesnim začetkom Tredna domačega filma v Celju, pomeni ta, nedvoumno osrednja slovenska filmska kulturno-politična manifestacija?

Njeno družbeno, kulturno in politično vrednost moramo presojati znotraj sprememb v kulturni politiki. Ne gre le za to, ali je bilo Celje bolj ali manj iniciativno. Teden domačega filma po svoji programski zasnovi z ostrim izhodiščnim rešitvom reže podstat festivalski naravi podobnih prireditelj. Če smo pred petimi, šestimi leti želeli z revijo domačih filmov v celjskih kinematografih predvsem izraziti naš prebujeni odnos do domače filmske ustvarjalnosti, smo pozneje dooblikovali celotno zamisel in revijo potemenovali s praviim imenom — Teden domačega filma. In ji dodelili zasluženo mesto v slovenskem kulturnem prostoru.

TDF je zrasel s tokovi podružbljanja kulturne politike. Film je še zaradi svoje bleščeče, podoživete romantičnosti in nedoločne skrivnosti navzlic izjemni popularnosti najbolj odtujena umetnost. In prav zaradi te odmaknjenosti sprošča v gledalca največ iluzij, občutkov zamaknjenosti in sanjskih nadomestil. Bolj ko bomo s filma slatili obleko nepoznane resničnosti, bolj nam bo postajal film blizu ne le zaradi zunanega blišča, barv in igralcev, temveč tudi zaradi misli in vsebine, ki nam jo sporoča.

V svetu podružbljanja kulture nam gre le za spreminjanje notranjega odnosa do filma. Pri nas hočemo v svobodni menjavi dela tudi vplivati na filmske poti. Na rast domačega filma. Na njegovo vsebinsko nemirnost in angažiranost. Kako lahko v tem uspejo, če ne vemo, kdo odloča o filmskem programu, o filmski politiki, o repertoarju, itd.? Teden domačega filma nam torej na široko odpira vrata za radoveden pogled v nezane studio domače kinematografije. Tja, kjer film snemajo. Kjer ga vrtijo, kjer so doslej odločali o filmskih projektih in se spopadli s težavami, ki tudi nas, kot delavce, ki združujemo sredstva za domači film, nedvomno zanimajo.

Film, ki smo ga doslej sprejemali predvsem kot govorečo sliko, začnemo spoznavati kot delo. Kot umetniški napor delavcev, ki so v podobnem položaju kot vsak izmed delavcev v združenem delu.

Vprašujem — ali Teden domačega filma s programom in z izvedbo daje to kulturno, samoupravno osveščanje? Daje ga.

Prav zato Teden domačega filma ne more nositi pridelka — festival. Festival s seboj nujno prinaša zvezdnitvo, negativno bohemstvo, naglašanje elitniške odmaknjenosti filma od družbenih, kulturnih procesov in absolutno svobodo filmskih ustvarjalcev, ki kažejo s prstom na neko družbo v oblakih, ki nima razumevanja za film. Teden domačega filma je mnogo več. Ne le zaradi pisane različnosti filmskega programa v vseh treh celjskih kinematografih in letos s premiernimi filmi tudi v občinski celjskega območja. Pač pa predvsem zaradi neposrednih srečanj in pogovorov filmskih delavcev v tovarnah, šolah, na posvetih, v naših okoljih, in z ljudmi, ki so filmarjem mnogokrat nekaj posebnega. Doslej neznanega.

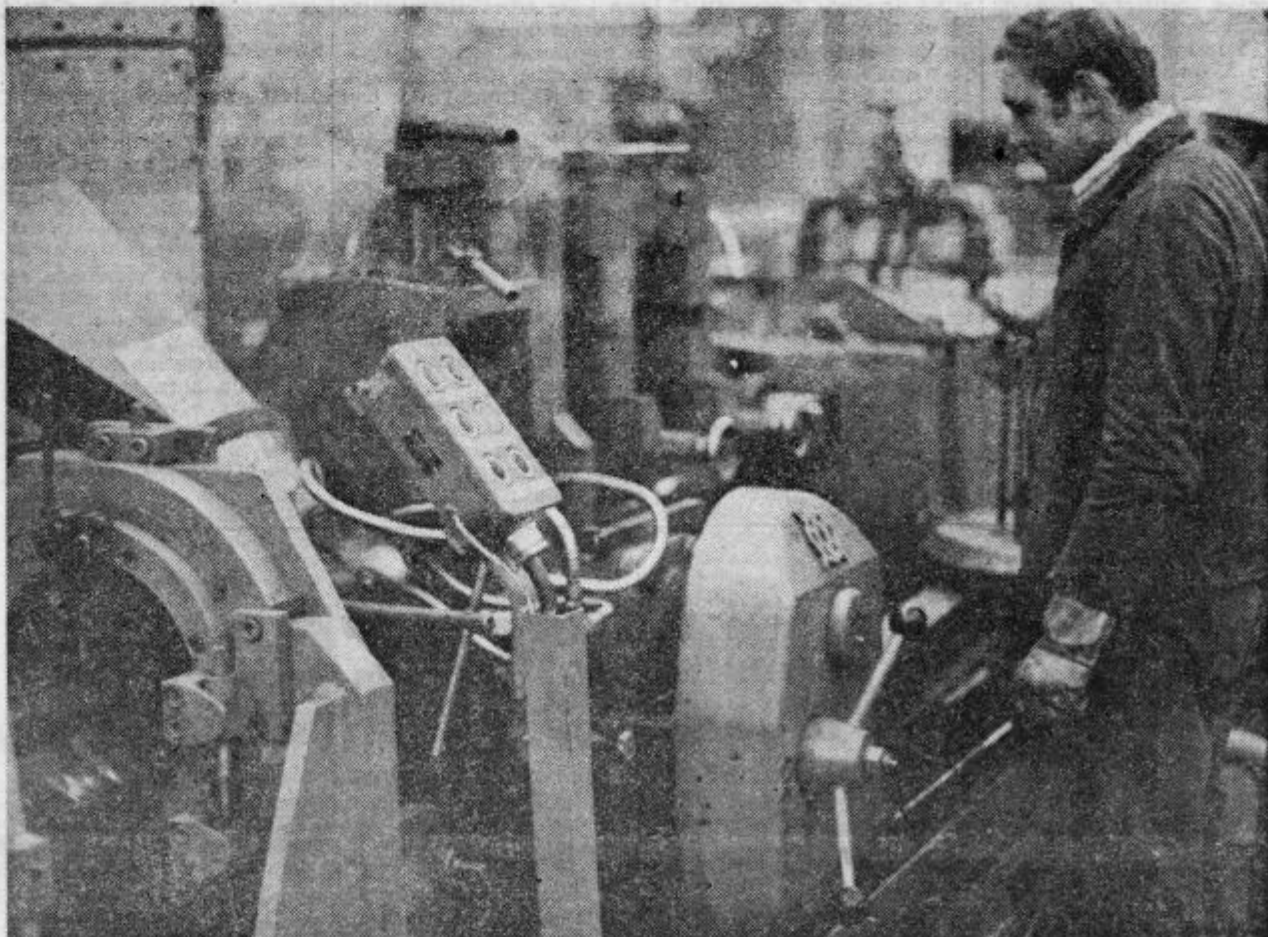
Mislím, da tako odmeva Teden domačega filma tudi med delavci in občani celjskega območja. Več kot 20 delovnih kolektivov bo na tak ali drugačen način prispevalo svoj delež k izvedbi letošnjega Tredna. Ali to ne pove več kot vse filozofije o nujnem povezovanju filma z delavci v združenem filmu?

A tudi slovenski kulturni prostor ni ostal gluha, čeprav se je zunaj centra rodila ideja o osrednji filmski manifestaciji na Slovenskem. Letos bomo že tretjič podelili Badjurove nagrade kot najvišje slovensko priznanje filmskim ustvarjalcem. Se več — v organizacijo letošnje TDF so se vključili poleg Društva slovenskih filmskih delavcev, Viba filma in STOPA še Združenje slovenskih filmsko-uzgojnih delavcev, mestni komite ZK Ljubljana in drugi. Pri tem ne omenjam, kako smo tudi v Celju razširili krog organizatorjev.

Letošnji TDF štrimo s pregledom filmov o NOB še bolj v jugoslovanski prostor. V program sta vključena tudi mehiški in indijski filmski večer. V pone deljke bo svečana akademija ob 30-letnici domačega filma in pred začetkom III-TDF. Ves program bo trajal kar devet dni — ne le en teden...

Vse to uvršča TDF ob mladinskem pevskem festivalu med eno najpomembnejših kulturno-političnih manifestacij na celjskem območju. Lahko mirno rečemo — tudi v Sloveniji.

JOZE VOLFAND

Kolektiv Alposa v Šentjurju, ki zaposluje 470 delavcev, je praznične dneve izpolnil tako, da je odprl nov obrat, ki je vreden 140 milijonov dinarjev.

Novi objekt — cevarna, ima 10.000 kvadratnih metrov površine, v njem pa bodo izdelovali okrogle, kvadratne in pravokotne profile šivnih cevi, ki jih na jugoslovanskem trgu zelo primanjkuje. V obratu bodo na novo zaposlili 40 delavcev, če pa bo proizvodnja uspešna, pa imajo še smelejše načrte. Na sliki je delavec Alojz Košak iz Ratitovca, ki je v Alposu 6 let, v novi tovarni pa dela kot upravljalec stroja za izdelavo cevi.

DARILO BOLNICAM

Pacientke, ki se trenutno zdravijo na ginekološko-porodniškem oddelku celjske bolnišnice so ob praznovanju v počastitev dneva republike, pripravile skromno slovesnost, združeno z razstavo ročnih del, ki so jih v času zdravljenja naredile na oddelku.

Letošnja proslava in razstava je bila že tretja po vrsti, kar dokazuje, da je skupina strokovnjakov, ki delajo v tej ustanovi prepričana, da je potrebna poleg zdravljenja

tudi tovrstna terapevtska metoda. Da imajo prav, dokazujejo iz leta v leto boljše rezultati.

Razstava ročnih del je odražala svojskost vsake posamezne razstavljalke, predvsem pa je bilo opazno skupno hotenje, ki je prisotno pri vseh — željo po zdravju in materinstvu.

Da je bilo praznovanje še večje, so poskrbeli predstavniki dveh trgovskih podjetij — Tkanine in Tehnomercatorja, ki so v imenu obeh kolektivov izročili bolnicam darilo — dva televizorja. Ob tem so izrazili željo, da bi bilo sodelovanje tudi v bodoče tako plodno kot je bilo na začetku. Z roko v roki gre lažje, zlasti če je razumevanje na obeh straneh. Z. S.

CELJE IN VERONA MED SINDIKATI

To ni bilo prvo in kot vse kaže, tudi zadnje srečanje ne. V sredini prejšnjega tedna je občinski sindikalni svet v Celju obiskala sindikalna delegacija delavcev živilske stroke iz italijanskega mesta Verone.

Gostitelji so zagotovili, da so se italijanski sindikalni delavci seznanili z vsemi problemi, ki zadevajo našega delovnega človeka. Zato se

niso zadrževali samo v Celju, marveč so si med drugim ogledali tudi pekarno Fidelinka v Velenju, vrh tega so bili na proslavi v počastitev dneva republike, ki jo je v slovenskem ljudskem gledališču imel kolektiv Merxa.

Povsod so naleteli na pri srčen sprejem in v prav takšnem vzdušju so potekali tudi razgovori. Zaključno srečanje med italijanskimi gosti in člani predsedstva občinskega sindikalnega sveta v Celju je med drugim potrdilo obojestransko željo, da bi medsebojne stike negovali v naprej. In še več. Predlagali so, da naj bi bilo prav to sodelovanje na sindikalnem področju spodbuda za razširitev sodelovanja med občinama, med delovnimi kolektivi obeh mest in podobno.

M. B.

SLOVENIJALES

NOVO!

DOM POHIŠTVA CELJE
ZIDANŠKOVA 10 — Telefon 23-771

SPALNICA MARCELA

moderna, udobna, funkcionalna, to je spalnica, ki si jo najbolj želite!

ŠMARČANI NAČRTUJEJO RAZVOJ

PREHITETI ZASTOJ

ČE NAJ NA SPLOŠNO REČEMO BESEDO, DVE O ZNAČILNOSTIH OSNUTKA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE ŠMARJE PRI JELSAH ZA OBDOBJE DO LETA 1980 MORAMO PRIBITI, DA NAČRTUJEJO NADALJNI RAZVOJ S PRECEJŠNJIMI SKOKI. CILJI DRUŽBENEGA RAZVOJA PA NI SO NEREALNI, JE BILO REČENO NA SEJI PREDSEDSTVA OBČINSKE KONFERENCE SZDL, MOŽNO JIH JE DOSEČI OB IZREDNIH NAPORIH VSEH DELOVNIH LJUDI IN OBČANOV.

To pa je tudi nujno, saj je občina še vedno med 11 občinami v Sloveniji, ki jih štujemo za manj razvite. V prihodnjem petletnem obdobju zato načrtujejo gibanja in hitrejšo rast kot bodo povprečna v Sloveniji. Stopnja rasti družbenega proizvoda v gospodarstvu bo znašala 9%, v industriji celo 11,8%, zaposlenost 4,6%, delež skupnih gospodarskih materialnih naložb 35,4%, za republiškim povprečjem pa bo še vedno zastajala stopnja rasti produktivnosti dela in delež vlaganj v družbene dejavnosti. Takšna gospodarska rast bo bistveno zboljšala življenjske pogoje in delovne razmere, zagotavljala bo večjo socialno varnost delovnega človeka. Tem ciljem naravnava druge ukrepe, kot na primer: pospešiti priliv mladih strokovnih kadrov in zavreti izselje-

vanje prebivalstva, modernizirati perspektivna zasebna kmečka posestva, spodbujati razvoj turizma in hitreje razvijati družbene dejavnosti. Zgradijo 400 novih mest za predšolske otroke predvidevajo v družbeno varstvo od sedanjih 6% vključiti ob koncu leta 1980 že 19,1% otrok, polovico teh že prihodnje leto. V osnovnem šolstvu se zdaj stanje že popravlja, saj so doslej zgrajene že štiri nove šole, ker je prejšnje porušil potres. Potrebe pa seveda s tem še niso krite. Tudi stanovanje primanjkuje za učitelje, kar že zdaj predstavlja resen problem. Problemov seveda tudi z uresničitvijo teh predvidevanj ne bo zmanjkalo. Tega se zaveda tudi predsedstvo občinske konference SZDL, ki se je zavzelo zato, da zdajšnji zimski čas izrabijo v občini,

da se v javni razpravi o razvojnem načrtu izrečejo vsi nosilci planiranja ne le o potrebah, temveč predvsem o tem kako načrt uresničiti. V premislek so bile izrečene tudi pobude za podaljšanje samoprispevka tam, kjer se ta letos izteče. Kajti, kot je bilo rečeno na seji, če ljudje ne bodo imeli tekoče pitne vode, elektrike in dostopnih poti, ne bo mogoče zagotoviti hitrejšega razvoja. V tej smeri so načrtu tudi namenili, ker ne daje podrobnejše usmeritve, kaj se bo v posameznih krajevnih skupnostih spreminilo, vključujoč pri tem tudi nadaljnji razvoj stanovanjske gradnje, ki lokacijsko še ni opredeljena.

Vendar pa osnutek družbenega načrta daje možnost, da se spodbudi in »segreje« najširša razprava. K temu bo pripomogla frontno organizi-

rana SZDL in še zlasti organi konference, ki so jih na seji oblikovali za posamezna področja in imenovali njihove člane.

Načrtovani prihodnji razvoj pa seveda ne bo mogel mimo usklajevanja znotraj občine in tudi med občinami širšega območja. Kajti nekaj je že sedaj jasno, so poudarili razpravljalci, da na širšem območju ni mogoče ne usklajeno načrtovati zaposlovanja novih delavcev, zlasti, ko nerazvite občine računajo z zaposlitvijo delavcev iz teh občin, hkrati pa razvite občine načrtujejo zaposlitev prav te delovne sile. Administrativni ukrepi pri tem ne bodo pomagali, ker se delovna sila zaposluje tam, kjer ima primernejše delovne in življenjske pogoje. Ostane torej samoupravno dogovarjanje med nosilci planiranja v širšem prostoru in usklajenost razvojnih načrtov. To pa je slej ko prej kvaliteta vsebinskih sprememb v sistemski planiranju, ki ga je ustava že opredelila, v praksi pa potli in metode še iščemo. Dobro pa je, da o teh vprašanjih spregovorimo zdaj, ko je čas za to.

PRIZNANJA OB PRAZNIKU

CELJE

V okviru praznovanja dneva republike je sekretar medobčinskega sveta ZKS Celje, Janez Zabrastnik, podelil nekaterim zaslužnim delavcem Uprave javne varnosti Celje odlikovanja, s katerimi jih je odlikoval predsednik republike Tito.

Odlikovanja so prejeli: Alojz Horvat in Ludvik Jamnik — red republike z bronastim vencem ter Jože Dragoš, Frane Frančeskin in

Renko Kranjec-Martina red dela s srebrnim vencem.

Na isti svečanosti je načelnik UJV Celje Igor Lotrič izročil enajstim delavcem uprave znake »zasluge za varnost« in pismeno pohvalo, ki jim jih je podelil republiški sekretar za notranje zadeve Marjan Orožen za dolgoletno in požrtvovalno delo pri utrjevanju naše varnosti.

ŽALEC

Minuli teden so v Žalcu podelili priznanja za aktivno delo pri obnovi in izgradnji šolskih stavb v občini Žalec v letih 1968 do 1975. Priznanja so prejeli Karel Podvršnik, Zoran Razboršek, Maks Košenina, Franc Kasešnik, Stanko Košec, Tone Privošnik, Stojan Vrhovec,

Janez Meglič, Vlado Skok, Ivo Herič, Vinko Kolenc, Edmund Božiček, Friderik Dosedla, Milan Gerželj, Ivan Kramer, Elza Golob, Jože Jeram, Breda Lenarčič, Stane Ravnak, Mile Vranjek, Zdenka Znidaršič, Vera Orešnik-Juhart, Stane Lesjak, Vlado Gorišek in Jože Jan.

LAŠKO

Praznik republike so v laški občini proslavili z akademijami v Laškem in Račeh, s šolskimi proslavami, ponekod pa so se za kratek čas na slovesnost zbrali tudi kolektivi.

Proslavitev z večjimi delovnimi usehi v tej občini ob prazniku ni bilo, saj so ob 30. letnici osvoboditve, ki jo praznujemo vse leto, že bile takšne priložnosti. Praznika so bili gotovo najbolj veselili občani naselja Rožnik, kjer so jim položili asfalt na ceste in ulice.

Osrednji dogodek pa je v Laškem bila podelitev odlikovanj. V domu upokojenecov so bili odlikovani naslednji občani, predvsem borci NOV in aktivisti:

RED DELA Z ZLATIM VENCEM: Drago Preskar iz Rečice.

RES ZASLUG ZA NAROD S SREBRNO ZVEZDO: Anton Bizjak, Ivan Brečko, Marija Ferlin, Karel Kug-

lič, Stane Zorko in Matija Zohar.

RED DELA S SREBRNIM VENCEM: Filip Mihevc, Jože Potušek in Nevenka Roš.

MEDALJO ZA HRABROST: Franc Deželak.

MEDALJO ZASLUG ZA NAROD: Ivan Rozman, Anica Stres in Anica Tutnar ter Andrej Mavri.

MEDALJO DELA: Ivan Marguč.

Podobna prireditve je ob interni otvoritvi zdravilišča dobila odlikovanja od predsednika Republike 18 zaposlenih.

RED DELA S SREBRNIM VENCEM: Jože Bezgovšek, Joža Erman, Marija Esih, Tone Gotar, Anica Hitstatler, Milka Kvartič, Drago Kolarič, Marija Lesjak, Milan Oevirk, Terezija Pader, Ela Pečnik, Marta Picej, Zora Pož, Gabriela Starc in Angela Senjug.

MEDALJA DELA: Elvira Dežan, Stanko Dežan in Marjeta Erjavec.

DVA VPRAŠAJA

Redna seja delegatov zbora združenega dela celjske občinske skupščine. Beseda je tekla o nekaterih problemih zdravstvene službe v občini. Pa se je ustavila tudi ob dveh vprašanjih, ki ju ne kaže prezreti. In tudi zato bo zanimivo spremljati, kako bo nanju reagirala pristojna samoupravna interesna skupnost.

Stanovanje. Premalo jih je. Tudi za zdravstvene delavce. Bolnišnica, zdravstveni dom itd. se zaradi tega srečujejo z mnogimi težavami. Marsikdaj bi jih ne bilo, če bi imeli tudi prosta stanovanja. Teh pa ni oziroma jih je premalo.

In tako se je ob teh ugotovitvah pojavilo vprašanje, kako je s stanovanji, ki jih zasedajo tisu zdravniki (na primer), ki so odšli na delo v tujino. Mnogi med njimi so se tjakaj preselili z družinami, tu, doma pa za vsak primer čuvajo stanovanja. In to družbeno! Za zdravstvene delavce, ki bi radi delali pa jih ni! Stanovanj namreč.

In še ena pripomba na račun tistih zdravnikov, ki so odšli na tuje. »Pogledajte,« je dejal delegat, »kadar koli odhaja v tujino naš nogometaš, dobi zanj matični klub precej denarja. V tuji valuta. Cena je seveda različna, v vseh primerih pa je precejšnja. Če pa gre v tujino zdravnik, katerega šolanje je stalo družbo dosti več sredstev kot pa treningi nogometaša, ne dobimo ničesar. Zakaj smo tako velikodušni, ko hkrati ugotovljamo, da je zdravstvenih delavcev premalo.«

REKLI SO

MIRKO FLERE, predsednik Krajevne skupnosti LETUS o pripravah na občinski praznik:

»Lahko rečem, da potekajo priprave na prihodnji občinski praznik pravzaprav vsak dan. Program dela je izredno bogat, zato me nekoliko skrbi, kako bomo opravili vsa dela, saj so finančna sredstva dokaj majhna. Program sam zajema urejevanje komunalnih zadev, tu mislim predvsem na vodovod in asfaltiranje cest, ureditev igrišč ter prostora za organizacije in društva v kraju. Letuš ima tudi vse naravne pogoje, da lahko postane turistični kraj, že zaradi tega, ker Savinja še ni onesnažena, zrak je čist, blizu pa so tudi Golte z zimskim turizmom.

Sredstva za vodovod imamo že zagotovljena, predvsem iz sredstev referendumov ter prostovoljnih prispevkov krajanov in ga že gradimo, za asfaltiranje cest pa še imamo napravljen predračun. Po predvidevanjih bomo asfaltirali okrog pet kilometrov cest.

Pri naših pripravah na občinski praznik pa smo našli tudi na problem. Gre namreč za to, da je lastnik objekta, kjer naj bi uredili prostora za organizacije in društva v kraju ter dvorano za kulturne dejavnosti, Cinkarna iz Celja, ki je nekdanj imela tu svoj obrat. Problem je v tem, da ne najdemo skupnega jezika glede cene tega objekta. Upam pa, da bomo tudi ta problem v čim krajšem času uspeli rešiti.«

JANEZ VEDENIK

CELJE

SAMO DELEGATI?

Zapis zasedanja vseh treh zborov občinske skupščine — Začetek javne razprave o osnutku resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine v 1976. letu — Napraviti bo treba nekaj več za nadaljnjo uveljavitev in okrepitev delegatskega sistema

V torek dopoldne je bila najprej skupna, zatem pa ločene seje delegatov vseh treh zborov celjske občinske skupščine.

Ceprav na koncu koncev stališč in predlogov na osnutek resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju Slovenije v prihodnjem letu ni manjkalo, je vendarle treba zapisati, da zbor združene gá dela ni dal tistega, kar bi moral. Ali točneje, vse kaže, da delegacije v organizacijah združenega dela temu dokumentu niso posvetile ustrezne pozornosti. Sicer pa, kaj so storile druge subjektivne sile v združenem delu, da bi tudi ta razprava zajela bistvo problema — to pa je položaj gospodarstva in družbenih služb v prihodnjem letu in da bi bili delegati dovolj »oboroženi« za sejo občinske skupščine? Gre torej za vprašanje, ki zasluži temeljitejšo obravnavo, zlasti pa ukrepe. Gre za pota nadaljnega utrjevanja našega delegatskega sistema, za pionirsko delo. Zato bi bila vsaka nestrpnost odveč. Prej kot ta so umestna stališča za izpopolnitev dela, za večjo uveljavitev delegata v delovni sredini in tudi zunaj nje, pa naj se pojavlja na sejah občinske skupščine ali samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti itd.

Zbor združenega dela je v zvezi s slovensko resolucijo o družbenoekonomskem razvoju v 1976. letu navzlic vsemu sprejel nekaj konkretnih stališč in to ne samo po zahtevi kolektiva štorskih železarjev in društva ekonomistov, ki sta pripravila nekaj pripomb, marveč tudi po razpravi. V glavnem se ta stališča nanašajo na vprašanje izvoza iz uvoza, na delitev dohodka med gospodarstvom

in interesnimi skupnostmi, na gibanje osebne potrošnje in standarda sploh, na gibanje cen, na investicijske naložbe in podobno.

Protij pričakovanju tudi več kot konkretna analiza o uspešnosti investicijskih vlaganj v občini ni dala zaželenega odmeva. Delegati so ostali nemi. Brez besed. Navzlic temu, da je ocena opozorila na številne slabosti oziroma tudi na nenormal-

na odstopanja od vseh predvidenj. Po mnenju zbora združenega dela je zdaj nastopila priložnost, da v delovnih organizacijah temeljito ocenijo svoja vlaganja in na tej osnovi sprejmejo določene ključke. Družbenopolitični zbor pa je šel korak naprej, saj terja od prizadetih delovnih sredin pismeno poročilo, zakaj so se lotili takšnih investicij in kaj so napravili zdaj, da bi posledice takšnih vlaganj omilili oziroma stanje izboljšali.

Delegati vseh zborov celjske občinske skupščine so nadalje sprejeli izhodišča za sestavo občinskega proračuna za prihodnje leto, sprejeli pa so tudi družbeni dogovor o ustanovitvi medobčinskega inšpekcijskega organa. V tej zvezi so pooblastili izvršni svet, da ustrezno popravi besedilo dogovora, če bo padla odločitev, da morda v ta skupni regijski organ ne sodijo občinske davčne inšpekcije.

Po sklepu sej vseh treh zborov, se v celjski občini pričena javna razprava o osnutku resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Celje v naslednjem letu. Razprava bo tekla ne samo v temeljnih organizacijah združenega dela, marveč tudi v drugih osnovnih celicah na terenu, v družbenih službah in drugod.

M. B.

ZA 6 % VEČ

Podatki za prvih deset mesecev letošnjega leta o številu nočitev na širšem celjskem območju kažejo na zadovoljiv porast domačega turizma ter na upadanje inozemskega. Od teh ugotovitev, splošnih seveda, odstopa le Rogaska Slatina, kjer beležijo tako porast domačega kot inozemskega turizma.

Sicer pa zbirani in zato še nepopolni podatki za prvih deset mesecev letos govorijo, da smo imeli na celjskem območju za 6% več nočitev kot v istem razdobju lani. Nočitev domačih gostov je bilo več za 8%, nekaj manj kot lani pa nočitev tujih gostov.

ŽENE ZA APARAT

Svet za vprašanja družbenoekonomskega položaja žensk pri SZDL v Celju se je pred kratkim odločil za nakup aparata — kardiokografa. Aparat bo služil za registracijo srčnih utripov ploda pri nosečnicah.

Denar za ta aparat so začele žene zbirati ob lanskem osmem marcu, na račun pa se je do danes nabralo 120.000 dinarjev. Za nabavo aparata je zmanjkalo 80.000 dinarjev, ki jih bo prispeval ginekološko-porodniški oddelek, kjer bo aparat tudi v uporabi.

Z. S.

PREGLEDI

Na ginekološko-porodniškem oddelku celjske bolnišnice so pričeli s sistemskimi pregledi žena iz delovnih kolektivov. Do zdaj so pregledali že 50 žena iz Tkanine, zdaj pa bodo pregledovali žene iz Tehnomeratorja. Tak preventivni ginekološki pregledi so zaželeni, potekajo pa v smislu dogovora med delovnimi organizacijami in zdravstveno službo.

Z. S.

Jugoslovenska avtomobilistična zveza

NOVA ŠOLA V PREBOLDU

Prav gotovo so Dan republike v žalski občini najbolj svečano proslavili krajanje Prebolda. Svečano so namreč odprli prizidek k osnovni šoli, v katerem je osem novih, sodobno opremljenih učilnic, šolska kuhinja ter brez dvoma najmodernejša telovadnica v Spodnji Savinjski dolini.

Uvodno besedo ob otvoritvi je imel predsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Zalec Jože JAN, ki je med drugim dejal, da so občani in delovni ljudje žalske občine z izgradnjo prizidka in adaptacijo obstoječe šole v Preboldu ponovno dosegli izredno pomembno delovno zmago. Tako kot cela vrsta drugih šolskih objektov, je tudi ta rezultat solidarnosti in enotnosti občanov občine, rezultat spoznanja, da je šolstvo izredno pomembna družbena dejavnost, ki ima velik vpliv na celoten gospodarski in družbeni razvoj, ter da je zagotovitev čim boljših materialnih in drugih pogojev za šolanje otrok najbolj trdna in zanesljiva pot do uspešnosti pri opravljanju dela.

Dozidana in obnovljena osnovna šola v Preboldu je ena izmed največjih objektov na področju šolstva v občini Zalec. Poleg precej obsežne adaptacije v starem delu stavbe, so v novem delu zgradili

osem novih učilnic in to štiri s sredstvi prejšnjega referenduma, štiri pa s sredstvi novega, ustrezne kabinete, garderobe in sanitarije, novo telovadnico in skoraj v celoti tudi kotlovnico. Skupaj vložena sredstva znašajo skoraj milijardo starih dinarjev, v čemer pa razen opreme telovadnice ni všteta tudi nabava ostale opreme. S tem ima osnovna šola Prebold zagotovljene prostorske pogoje za prehod na celodnevno šolo, kader, dodatno opremo, učila in drugo

pa bo potrebno, še zagotoviti. Poudariti velja, da so tekstilna tovarna Prebold, MIK Prebold in kombinat Hmezad Zalec prispevali poleg rednih obremenitev še 75 milijonov starih dinarjev. Upravni odbor sklada za obnovo in izgradnjo šolskih stavb je imel pri izgradnji šole tudi veliko oporo pri aktivnem krajevnemu režijskemu odboru, ki je deloval pri krajevni skupnosti. Za požrtvovalno delo mu gre iskrena zahvala, prav tako pa tudi izvajalcu gradbenih del Gradnji Zalec, njenim kooperantom ter projektantu inženirki Zdenki Znidaršič in nadzornemu organu, inženirju Stanetu Ravnaku.

O pomena novega prizidka k osnovni šoli v Preboldu sta govorila še Valter Zupanc, predsednik konference delegatov v Preboldu ter podpredsednik krajevne organi-

zacije SZDL Avgust Dobriha, v kulturnem programu, ki je nato sledil pa so poleg učencev osnovne šole sodelovali še učenci glasbene šole Zalec, moški pevski zbor Svobode Prebold, godba na pihala iz Prebolda in mladinci. Skupno s tem objektom so doslej v osmih letih v žalski občini vložili že okrog štiri milijarde starih dinarjev in s tem praktično obnovili ali zgradili skoraj vse tovrstne objekte. Rezultati teh naporov se že kažejo in to predvsem v doseženem učnem uspehu, ki je bil v šolskem letu 1974/75 že 98,4 odstoten in v zmanjšanem osipu, saj je znašal ob koncu preteklega leta le še 12,9 odstotka, kar je najnižji osip v regiji in med najnižjimi v naši republici.

JANEZ VEDENIK
foto: TONE TAVČAR

VPRAŠANJE JAVNEMU DELAVCU

DRUŽINA V 12. NADSTROPJU — VPRAŠANJE SAMOUPRAVNI STANOVANJSKI SKUPNOSTI

Ni krivca. Ninče ni kriv. Vsak ima svoj odgovor. Le večdianska družina, ki stanuje v dvanajstem nadstropju stolpnice ob Mariborski cesti 76 a, nima odgovora. Ne išče opravičila. Kvečjemu kaj drugega. Rešitev svojega problema. Težkega, neznanega, še posebej, ker je tu tudi nekaj tednov star dojenček.

Julijsko neurje je na tej stolpnici odtrgalo streho. Pravijo, da zaradi tega, ker ni bila pravilno ozasidrana. Potem je sicer prišlo suho obdobje. Prišel pa je tudi dež. In zaradi padavin je stanovanje v dvanajstem nadstropju postalo vse kaj drugega kot primerno stanovanje. Vlaga močno zaudarja. Človek tu težko zdrži. S stropa in sten se teka voda. Prav tu so se začele razvijati gobe. Pohištvo in vse, kar je v stanovanju, se je napilo vlage. Tudi ljudje. In zdaj še dojenček, ki je pred tedni privekal na svet. Zgodaj je začel pot težkega življenja.

Dela na obnovi oziroma zgraditvi nove strehe tečejo. Prihodnje leto bodo iz stanovanja v dvanajstem nadstropju odstrgali še omet, ker je moker. Kako bo ta čas z električno napeljavo, je vprašanje zase. Nekatera svetlobna telesa baje ne

delajo več. Zaradi vlage. Vlaga in elektrika pa si nista prijatelja. Lahko pride do težke nesreče. Nihče ni kriv.

Streha nad glavo bo letos urejena. Morda celo kmalu. Ne glede na to pa še vedno ostane vprašanje, kako bo z družino v dvanajstem nadstropju v zimskem času. Ze zdaj je težko, nemogoče. In ko bo pritisnil mraz in ko bodo zacvetele stene, stropi?

Tu stanujejo potrpežljivi ljudje. Vsekakor preveč. Morda bo zajokal le dojenček. Mogoče še kdo? In potem?

In vendar vprašanje predsedniku izvršilnega odbora samoupravne enote za vzdrževanje stanovanj stanovanjske interesne skupnosti: kako in kdo rešuje takšne primere? Kakšen je bil postopek za reševanje opisane primere? Če je nastala zamuda, zakaj? Ali ima vaša enota morebiti stalno pogodbo s kakšno gradbeno delovno organizacijo za izvrševanje običajnih in vnaprej planiranih vzdrževalnih del in kako je v primerih, kadar gre za dela, ki jih ni bilo mogoče predvideti?

Ze vnaprej hvala za odgovor.

MILAN BOŽIČ,
novinar

teden domačega filma

DVA POSVETA

Letošnji teden domačega filma bo zbral v Celju večino slovenskih filmskih publicistov, in kritikov na posvetu o problemih domače filmske kritike. Uvodne razprave na posvetu bodo opredelile nekatera teoretična vprašanja o marksistični kritiki v umetnosti, o filmski kritiki in o konkretnih problemih vsakodnevne filmske kritike v množičnih sredstvih obveščanja. Predvideno je, da bi uvodne prispevke podali Tit Vidmar, Saša Schrot in Stanka Godnič. Posvet bo 11. decembra, v četrtek dopoldne ob 10. uri, v domu družbenopolitičnih organizacij v Celju. Vsebinsko pripravo posveta je v sodelovanju z organizatorjem TDF prevzel Mestni komite ZKS Ljubljana.

V petek, popoldne, ob 16. uri, 12. decembra, pa se bodo sestali filmsko-vzgojni delavci iz vse Slovenije. Govorili bodo o različnih vidikih odnosa mladih do filma. Teze za posvet so pripravili: Majda Lenič, Mirjana Borčič, Dušan Zgonc in Samo Simčič. Posvet se ne bo zaustavil samo ob teoretičnem razglabljanju odnosa mladih do filma in ob vplivu filma na mlado osebnost. Odgovoril bo zlasti na vprašanje, kaj storiti za kakovostno vrednotenje filma in za večjo kreativnost mladih na filmskem področju (delo v filmskih klubih in krožkih, usposabljanje, filmska gledališča, itd.).

CELJE-MEDLOG: DOM DRUŽBENIH ORGANIZACIJ

Občani krajevne skupnosti Medlog v Celju so praznik republike počastili ne le z uspešno proslavo, marveč tudi z otvoritvijo novega doma družbenih organizacij. Sicer pa je to območje ta dan dobilo še nekaj — obnovljeno sindikalno dvorano Opreme, ki je že doslej in tako bo tudi poslej, služila ne le kolektivu, marveč tudi vsem organizacijam v krajevni skupnosti. Tako je bila tudi proslava v tej dvorani, v njej pa so med drugim nastopili ne le otroci osnovne šole Slavko Slander, marveč tudi mladi iz Medloga, ki jih je za to proslavo posebej pripravila Darinka Joštova. Lep spored so izpopolnili tudi člani folklorne skupine France Prešeren.

Dom družbenih organizacij je odprl predsednik celjske občinske skupščine Jože Marolt. Tako je to območje dobilo primerne pogoje za delo krajevnih družbenopolitičnih organizacij pa tudi krajevne skupnosti, saj bodo v domu prostori tudi zanjo. MB

OBMOČJE

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

V ponedeljek se je sestel v Celju medobčinski svet ZKS na razširjeni seji in obravnaval več pomembnih nalog. Osrednja točka dnevnega reda, ki so ji namenili največ pozornosti so bile naloge komunistov pri uveljavljanju družbene samozaščite. Uvodno besedo o teh nalogah je imel Zahrastnik Janez, sekretar medobčinskega sveta. V razpravi so sodelovali tudi predsedniki občinskih skupščin, predstavniki nekaterih regionalnih institucij in člani sveta ter predsedniki komisij pri tem organu. Kot pripomoček za konkretno akcijo je članom medobčinskega sveta rabil družbeni dogovor o družbeni samozaščiti v občini Zalec in akcijski program za njegovo uresničitev. Ta dva dokumenta sta tudi sicer prva, ki so ju v občini širšega celjskega območja sprejeli.

Na razširjeni seji medobčinskega sveta ZKS v Celju je bila v ospredju razprava o nalogah komunistov pri uveljavljanju družbene samozaščite. Ugotovili so, da so na tem področju zlasti v nekaterih občinah doseženi zadovoljivi uspehi in da na celjskem območju prevladuje spoznanje, da družbena samozaščita predstavlja samoupravno organiziranje delovnih ljudi in občanov za učinkovito zaščito samoupravne družbe v vseh okoljih, vendar so ponekod še napačni pogledi na bistvo družbene samozaščite. Iz razprave je bilo razvidno, da gre ponekod tudi za slabo poznavanje njenih idejnih in politič-

nih temeljev, opredeljenih na X. kongresu ZKJ in VII. kongresu ZKS. Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita sta namreč zgrajena na istih družbenih, idejnih in političnih osnovah in imata iste cilje, vendar gre za dvoje posebnih funkcij socialistične samoupravne družbe, ki se različno ustvarjajo in uveljavljajo in se zato tudi izgrajujejo na različnih principih in skozi različne organizacijske oblike. Pri tem je uspešno urejevanje družbene samozaščite eden izmed osnovnih pogojev za nadaljnji razvoj spošnega ljudskega odpora in za usposobljenost celotne družbe, da se odločno zoperstavi vsem notranjim in zunanjim pritiskom.

Sekretar medobčinskega sveta ZKS Janez Zahrastnik je v uvodnem poročilu razčlenil dosedanje urejevanje družbene samozaščite na celjskem območju in poudaril, da družbena samozaščita ni poseben družbeni sporazum v okviru družbenopolitičnega sistema ali izven njega in da naloge s tega področja ni mogoče uspešno uresničevati brez specializiranih služb, državnih in drugih organov, ki v skladu s svojimi funkcijami, določeni z zakoni, tesno sodelujejo z vsemi drugimi nosilci družbene samozaščite in jo pomagajo graditi.

Sklenili so, da je treba v vseh občinah oceniti stanje glede družbene samozaščite v vseh okoljih ter sprejeti ali dopolniti akcijske programe.

Sklenili so, da morajo družbenopolitični dejavniki v svoje akcije in v programe dela dosledno vključevati elemente družbene samozaščite, da mora vzgojno-izobraževalno delo dobiti še pomembnejšo vlogo v družbeni samozaščiti, v zavodih za zaposlovanje v Celju in Velenju je potrebno uveljaviti celovit program širjenja varnostne kulture med zdomci, komunisti v zavarovalnicah pa se morajo bolj kot doslej zavzeti za določitev skupnih varnostnih pogojev pri sklepanju zavarovalnih pogodb. Dalje so podarili naloge množičnih ob-

čil pri oblikovanju in uresničevanju družbene samozaščite, še posebej pa so omenili skrb za varovanje občutljivih gospodarskih podatkov na področju razvejane zunanjetrgovinske in proizvodno-kooperacijske dejavnosti naših organizacij združenega dela s tujimi podjetji. Na koncu so podčrtali usposabljanje komunistov, delovnih ljudi in občanov na področju obrambne in varnostne dejavnosti, česar pa ne bo mogoče uresničiti brez vgrajitve sistema družbene samozaščite v vsa okolja našega življenja in dela.

POPRAVEK

V prejšnji številki NOVEGA TEDNIKA tiskarski škrat ni miroval. V reportaži TAJTIJEVI SPOMINSKI DNEVI se je dvakrat poigraval. Napake danes popravljamo, ker smiselno spreminjajo vsebino reportaže in misli Jakoba Kresnika.

V odstavku, ko Jakob Kresnik govori o tem, kako je obranil življenjsko čistost, se stavek pravilno glasi: »Sta-

rost je lepa, če jo znaš uživati, predvsem pa se ne smeš zanemariti.« Tiskarski škrat je napisal: zameriti.

Zadržji stavek pa se pravilno glasi: Spoznali pa smo tudi, da nas junaštva ljudi, ki so pustili sledove v imenih ulic, notranje bogatijo, zato se bomo k njim še povrnil.

Jakoba Kresniku se oprostamo.

itd itd

ZALEC

ODLIČNO GOSPODARJENJE

Na zadnji seji izvršnega sveta skupščine občine Zalec so podali tudi poročilo o rezultatih gospodarjenja ob koncu devetih mesecev letošnjega leta. Z doseženimi rezultati so v Žalcu izredno zadovoljni, sicer pa smo za nekaj več besed o tem zaprosili JOZETA CEROVŠKA, načelnika oddelka za gospodarstvo pri skupščini občine.

J. Cerovšek: »Poslovanje gospodarstva občine Zalec v devetih mesecih letošnjega leta kaže izredno ugodne rasti posameznih kategorij. Gre za 53 % rast družbenega proizvoda, tri odstotno rast števila zaposlenih, 56 % rast investicij, 10 % rast izvoza, 30 odstotno rast terjatev, ter prav tako 31 odstotno rast produktivnosti dela.

Ob upoštevanju izredno težke gospodarske situacije, inflacijskih gibanj in ostalih težav v našem gospodarjenju lahko ocenimo te rezultate kot zelo ugodne in popolnoma v mejah zahtevanega plana, ki smo si ga zadali v resoluciji za leto 1975.»

NT: Lahko te rezultate primerjate z regijo in republiko?

J. Cerovšek: »35 odstotna rast družbenega proizvoda pomeni deset odstotkov hitrejšo rast od republike Slovenije in prav tako deset odstotkov hitrejšo rast od gospodarstva v celjski regiji. To obenem pomeni, da se je gospodarstvo žalske občine v devetih mesecih letošnjega leta razvijalo najhitreje med

vsemi gospodarstvi celjske regije. Če pogledamo pokazatelj produktivnosti dela, lahko ugotovimo, da je porasla za 31 odstotkov v primerjavi s šestnajstimi procenti v regiji in dvajsetimi v Sloveniji. Tu ugotavljamo, da smo že nad nivojem regije v absolutnem znesku za en odstotek, za republiko Slovenijo pa zaostajamo za vsega 0,6 odstotka, kar je pravzaprav že realizacija cilja, ki smo si ga zastavili do leta 1985. Tudi ta kategorija se je v naši občini v devetih mesecih letošnjega leta razvijala najhitreje med vsemi občinami celjske regije.

Investicij smo imeli v naši občini dvajset milijard, kar je 56 % več kot v letu poprej. Udeležba naših investicij v družbenem proizvodu znaša 31 %, kar je popolnoma v skladu z našo dolgoročno orientacijo.

Poseben pokazatelj našega gospodarjenja je akumulativnost dela, se pravi akumulacija na zaposlenega, ki znaša 24927 dinarjev ali 31 % več kot v lanskem letu. Če gledamo rezultat regije, lahko ugotovimo, da je le ta za-

beležila 12 odstotni padec, medtem ko je republika Slovenija dosegla vsega 4 odstotno rast te kategorije. To pomeni, da je akumulativnost dela v naši občini za 46 % višja od akumulativnosti v regiji in za 29 % večja kot v Sloveniji. Ta pokazatelj lahko ocenimo kot izredno ugoden pokazatelj našega gospodarjenja v letošnjem letu.

Osebnih dohodkov znašajo 3045 dinarjev, kar je 29 % več kot lani. Če upoštevamo, da smo dosegli 31 odstotno rast produktivnosti dela, potem lahko ugotovimo, da smo povsem izpolnili v resoluciji zastavljeni cilj, da se morajo osebni dohodki dvigovati počasneje od produktivnosti dela, kar pa za republiko, kakor tudi za regijo ne drži.

NT: In kako je z likvidnostjo žalskega gospodarstva?

J. Cerovšek: »Terjatve so močno porasle in to kar za 38 %, prav tako pa tudi dobavitelji za 26 %. Če pa pogledamo to kategorijo v drugi luči, se pravi v udeležbi v družbenem proizvodu, lahko ugotovimo, da v našem gospodarstvu dosegamo 75 % terjatev v družbenem proizvodu. Regija dosegla 100 odstotkov, republika pa kar 103 % terjatev v družbenem proizvodu. Se pravi, da je naša udeležba terjatev v družbenem proizvodu mnogo ugodnejša kot v regiji in re-

publiki. Še podatek s področja kreditov. Krediti za obratna sredstva so porasli minimalno, za osnovna sredstva pa z visokim odstotkom. Če pogledamo udeležbo kreditov v družbenem proizvodu, so le ti znašali 31 %, kar je popolnoma v skladu z našim dolgoročnim programom.»

Na področju gospodarjenja so v občini Zalec ob koncu devetih mesecev torej pričali visoke rasti družbenega proizvoda, akumulacije, produktivnosti, kakor tudi akumulativnosti dela, da beležijo visoko ekonomičnost in rentabilnost dela, da so pričali umerjenih investicij v družbenem proizvodu, usklajenim osebnim dohodkom in produktivnosti dela, nizki udeležbi terjatev in dobaviteljev v družbenem proizvodu ter nizki udeležbi kreditov v družbenem proizvodu. Vse to pa nedvomno kaže na kvaliteto dobre poslovne rezultate in izpolnjevanje Resolucije za leto 1975 ter dolgoročnega razvojnega programa žalske občine. Nenazadnje pa je vse to tudi odraz prizadevanj žalskega gospodarstva v akciji za stabilizacijo. Rezultati v letošnjem letu so tudi dobra osnova za plan v prihodnjem letu ter za realizacijo zahtevanega srednjeročnega razvojnega programa, ki je trenutno v javni razpravi.

JANEZ VEDENIK

CELJE

ZA MAGISTRALNE CESTE

170 MILIJONOV DINARJEV

Celjska občinska skupščina je že pred dobrima dvema letoma sprejela predlog vrstnega reda rekonstrukcij in modernizacij cest v občini. Takrat se je odločila za naslednje ceste: 1. mestni križ sever-jug in vzhod-zahod, 2. Strmec-Socka, 3. Babno-Medlog, 4. Bukovžlak-Ljubečna, 5. Škofja vas-Trnovlje, 6. cesta na Svetino. Hkrati s tem je skupščina opozorila, da so vse te ceste enakega pomena in da bo vrstni red pričetka gradnje odvisen od soudeležbe občanov.

Del tega programa je že uresničen, tako odsek magistrale proti vzhodu, skoraj v celoti cesta Babno — Medlog, del ceste na Svetino in več cest na območju krajevnih skupnosti Škofja vas.

Zdaj prihaja na vrsto magistralni križ sever-jug in v-

hod-zahod, še predvsem, ker republiška skupnost za ceste zagotavlja svojo 50 % udeležbo. To pa je delež, ki tudi celjsko občinsko skupščino sili, da pristavi svoja sredstva in tako reši v bistvu ključni problem cestnega omrežja na svojem območju. V nasprotnem primeru bi lahko odpisali okoli osem in pol milijard starih dinarjev, kolikor jih v naslednjem desetletnem obdobju za ta dela zagotavlja republiška skupnost za ceste. Glede na dogovor je prav tolikšna tudi udeležba celjske občine.

Po dogovoru o sofinanciranju izgradnje celjskega mestnega križa magistrálnih cest v obdobju 1976 do 1985, bodo dela potekala po naslednjem vrstnem redu:

V prvem petletnem obdobju od 1976. do 1980. zahod-

ni magistralni krak na odseku med Mariborsko cesto in Medlogom, zatem južni magistralni krak, se pravi Mariborska cesta južno od križišča z vzhodno-zahodno magistralo, nato Aškerčeva cesta in Ulica XIV. divizije do mostu preko Savinje.

V drugem obdobju od 1981 do 1985. leta bodo povsem zaključena dela na južnem magistrálnem kraku, vrh tega pa tudi severni magistralni krak, to je Mariborska cesta med priključkom Hudinje in križiščem z vzhodno-zahodno magistralo.

Po predračunu, napravljenem ob koncu prvega polletja letos, bodo za vsa ta dela potrebovali nekaj nad 17 milijard starih dinarjev, in kot rečeno si bosta ta strošek delila celjska občina ter republiška skupnost za ceste.

USPEH VELENJSKIH RUDARJEV

Velenjski rudarji so držali objubo, dano pred meseci, da bodo že za letošnji Dan republike izpolnili zastavljeni plan nakopa premoga, ki bi ga naj dosegli šele ob koncu leta. Tako so do Dneva republike nakopali 3 milijone 900 tisoč ton premoga, do konca leta pa ga bodo še nadaljnjih 200 ton in tako prvič presegli štiri milijone. Vsekakor je to največje in najlepše darilo velenjskih rudarjev ob obletnici Jugoslavije.

S tem so še enkrat potrdili svojo visoko zavest in pravičen odnos do dela. Njihov uspeh je še toliko večji, ker so se tudi v letošnjem letu borili s številnimi težavami, vendar so vse premagali. Ponovno je zmaga rudarjev odločni pristop k delu. Zato še enkrat — velenjski rudarji SREČNO!

Foto: LOJZE OJSTERSEK

INOVATORJI V KONUSU

ZAČETEK POTI

V organizaciji združenega dela Konus v Slovenskih Konjicah so pred meseci imenovali komisijo za inovacijsko dejavnost, ki naj bi spodbujala delo na tem tako pomembnem področju gospodarstva. Predsednik komisije je Tugomir Pokorn, ki nam je v krajšem razgovoru orisal delo in prve rezultate, ki so jih dosegli v Konusu na področju inovacijske dejavnosti.

Kakšno delo opravi komisija za inovacijsko dejavnost?

Tugomir Pokorn: »Komisija zbira racionalizatorske predloge posameznikov, jih ovrednoti in daje predloge za njihovo nagrajevanje samoupravnim organom. Osnovni namen, ki ga želi doseči komisija, pa je vzpodbuditi inovacijsko dejavnost pri čimširšem krogu delavcev.»

In kako je bilo z inovacijsko dejavnostjo v Konusu doslej?

Tugomir Pokorn: »V Konusu smo tudi doslej beležili določeno stopnjo inovacijske dejavnosti, vendar le-ta ni bila doslej ustrezno ovrednotena. Racionalizatorskih in inovatorskih predlogov delavci niso prijavljali, zato jih nihče ni evidentiral in ne nagrajeval. Odkar pa deluje naša komisija, so delavci prijavili že pet racionalizacijskih in inovacijskih, ki smo jih člani komisije tudi že pregledali in poskušali izdelati tudi predloge za njihovo nagrajevanje.»

Predlog kriterijev za nagrajevanje inovacij in racionalizacij je torej izdelan. Kakšen pa je ta predlog?

Tugomir Pokorn: »Kriterij nagrajevanja je pravzaprav namenjen bolj stimulaciji drobnih racionalizacij, medtem ko bi večje tehnične izboljšave nagrajevali zaenkrat bolj simbolično. Po tem predlogu bi tehnično izboljšavo nagradili z milijonom starih dinarjev, koristen predlog za izboljšavo pa s petsto tisoč starih dinarjev. Takšne racionalizatorske predloge, ki pa bi jih lahko obravnavali že kot patentne predloge, pa bomo nagrajevali po degressivni lestvici, ki temelji na vrednosti ekonomskega prihranka. V našem kriteriju nagrajevanja pa smo poudarili tudi pomen različnih priznanj za inovacijsko dejavnost, ki naj bi jih podeljevali samoupravni organi.»

Pred meseci ste v Konusu odprli dve novi tovarni. V kolikšni meri so bili v tehnološki proces tovarni vključeni tudi racionalizatorski predlogi vaših delavcev?

Tugomir Pokorn: »Za eno od tovarni smo odkupili licenco za proizvodnjo, čeprav smo imeli za tovrstno proizvodnjo tudi določen lastni razvoj. Vendar smo ocenili, da je kljub temu vrednost licenčnega odkupa večja in zato smo lasten razvoj iz te tovarne umaknili. V tovarni Plastike pa je v tehnološki proces vključenih veliko racionalizatorskih predlogov naših delavcev, vendar pa predlogi niso bili prijavljeni naši komisiji in jih zato nismo mogli tudi ustrezno nagraditi. Dejal bi tudi, da je tovarna Plastike zrasla popolnoma na temeljih lastne tehnologije.»

Kako pa se delavci v neposredni proizvodnji zanimajo za racionalizatorsko in inovatorsko dejavnost?

Tugomir Pokorn: »Jasno je, da se z inovatorsko in racionalizatorsko dejavnostjo ukvarjajo predvsem strokovni delavci na določenih tehničnih področjih, pa tudi tehnologi. To je razumljivo zato, ker je njihove delovne naloge obsegajo določene racionalizatorske elemente. Med neposrednimi proizvajalci pa zasledimo precej razmišljanj o drobnih tehničnih izboljšavah, vendar pa kljub temu je pobud z njihove strani še premalo. Mislim pa, da je veliko odvisno tudi od vodij posameznih temeljnih organizacij, v kolikšni meri se delavci zanimajo za inovatorsko dejavnost.»

DAMJANA STAMEJČIČ

V VSAK DOM
NOVI TEDNIK

IZTEKEL SE JE MESEC BOJA
PROTI ALKOHOLIZMU

Osamljeni ne bodo več

Nekaj srblijvih podatkov za začetek!

Alkoholizem je družbena bolezen, zato ji socialna medicina posveča v zadnjem času vse večjo pozornost. V mnogih državah že izvajajo obsežne študije o alkoholizmu, ki navajajo, da je ta bolezen na tretjem mestu, takoj za boleznimi srca in ožilja ter malignimi obolenji. Po najbolj blagih ocenah, ki temeljijo na epidemioloških študijah, je na svetu približno 30 milijonov alkoholikov. Vsa predvidevanja pa kažejo, da je odstotek alkoholikov v Jugoslaviji enak odstotku v Združenih državah Amerike. To pa pomeni, da imamo v Jugoslaviji 900.000 alkoholikov in več kot tri milijone ljudi, ki indirektno trpijo zaradi alkoholizma.

Slovenija zavzema v tej »družbi« častno mesto. Čeprav študije niso točne, podatki kažejo, da je v Sloveniji okoli 80.000 kroničnih alkoholikov-bolnikov. Če upoštevamo, da je zaradi enega bolnika prizadetih vsaj še troje ljudi, potem se to število poveča na 320.000 ljudi.

Celjsko območje, ki zajema približno eno šestino prebivalstva Slovenije, bi po približnih izračunih »spremoglo« 13.000 kroničnih alkoholikov. Na celjskem območju lahko pričakujemo celo večji procent, ker je tu razvita nekontrolirana proizvodnja alkoholnih pijač in je tudi območje jabolčnika. Ta pa ima to slabo lastnost, da ga skoraj nikoli ne zmanjka.

Alkoholizem je tudi bolezen zrele dobe, zato je njena pogubnost toliko večja. V zadnjem času prevladuje alkoholizem tudi med pubertetno mladino, kar vse kaže na epidemičen značaj alkoholizma. Alkoholik preživi približno deset let delovne dobe v bolnišnici, umrje 10–15 let prej kot bi sicer in 40 odstotkom nesrečam na cesti botruje alkohol.

USPEŠNOST KLUBOV ZDRAVLJENIH
ALKOHOLIKOV

Od ugotovitve, da je alkoholizem družbena bolezen, pa do načinov zdravljenja, je preteklo mnogo časa. Pojavljala so se tudi različna mišljenja, ki še danes kažejo dvoličen odnos družbe do tega pojavnosti. Pogledi na alkohol so v vsaki družbi globoko zasidrani, zato je potrebno mnogo vzgojnega dela, da bo osveščenost ljudi večja, odnosi boljši in brez predsodkov.

Z nevaležno vlogo zdravljenja alkoholikov se ubada na celjskem nevropsihiatrični oddelku v Vojniku. Za svoje delo ima premalo strokovnjakov in premalo prostora. Bolnike izbirajo po določenih kriterijih, najtežje bolnike, ki jih na zdravljenje pošljejo delovne organizacije. Zdravljenje v takem primeru ni najbolj uspešno, saj je danes, po tolikih letih prakse pri zdravljenju bolnikov znano, da so uspešni predvsem tisti primeri, kjer se človek sam spozna za alkoholičarja in pride tudi na zdravljenje sam. Za take — osveščene bolnike pa danes na nevropsihiatričnem oddelku v Vojniku ni prostora.

Brez posebne pomoči je ta oddelku, skupaj z bolniki uspel v šestih letih ustanoviti v celjski regiji deset klubov in tri skupine, ki bodo v kratkem prerastle v klube. V celjski občini so štirje klubi in dve skupini. Potrebe in želje pa so večje. Razvoja klubov pa ne zavira samo premajhno število terapevtov, ampak pomanjkanje centralne ustanove, ki bo opravljala organizacijska dela, raziskovalno in tudi vzgojno vlogo. To pa naj bi opravljal DISPANZER ZA ALKOHOLIKE, ki mora čimprej začeti. Dispanzer naj bi tudi vodil delo v klubih, kajti praksa je pokazala, da mora biti vodstvo strokovno, izpopolnjeno s kvalitativnim pristopom članov zdravljenih alkoholikov iz klubov.

NUJNI SO UKREPI NA SIROKI DRUŽBENI FRONTI

Izkušnje do zdaj so pokazale, da so najbolj uspešni klubi v delovnih organizacijah, vendar le tam, če je njihov obratni zdravnik o tej bolezni dovolj obveščen.

DRUŽBA IMA TOLIKO ALKOHOLIKOV,
KOLIKOR JIH JE VOLJNA IMETI

To so besede alkohologa Pauseja, ki jih citiramo zato, da bi boljše razumeli nujnost akcije za boj proti alkoholizmu, ki zahteva manevrski prostor na široki fronti. V svoj program je to borbo prevzela socialistična zveza, ki je bila najbrž političana tudi že kdaj prej, da bi začela s prvim udarcem. Ljudje, ki so se v preteklih letih spoprijemali z rakasto tvorbo našega življenja, so marsikdaj borbi resignirano obrnili hrbet. Mi vsi, ki se srečujemo z alkoholizmom na vsakem koraku, pa smo pred stvarnostjo skrivali glavo v pesek. Zdaj bo drugače! V to smo trdno prepričani, ker spoznanje o nujnosti zdravljenja alkoholikov, še bolj pa preventivna dejavnost, ki naj bi zatrla pojave alkoholizma že v kalu, je v družbi vedno bolj prisotna. Morda bo uspelo celo to, kar do zdaj ni bilo izvedljivo: najti prostore za dejavnosti, organizirati terapevtski tim, ki bi ju vodila dva specialista — alkohologa, organizirati nevsiljiva predavanja po šolah, ki ne smejo biti kampanjska, okrepiti inšpekcijsko službo po občinah, zmanjšati zaloge »reprezentancev«, napraviti študijo o razširjenosti alkoholizma v celjski regiji, pospeševati delovanje klubov, organizirati človekov prosti čas.

Predvsem pa — osveščati ljudi, rušiti barikade nekdanjih navad, pogledati vase in končno v resnici priznati, da je alkoholizem družbena bolezen, ki jo mora ozdraviti družba sama. Prvi korak k temu zdravljenju pa je že narejen. In če so utrte prve stopinje, poti ne bo težko nadaljevati, zlasti če pelje v množičnost.

ZDENKA STOPAR

TURIZEM

LUČE — POKAL V TRAJNO LAST

Včeraj dopoldne je bila redna plenarna seja Celjske turistične zveze, na kateri so po uvodnih besedah podpredsednika Ivana Vodovnika predvsem govorili o varstvu okolja. Ocenili so še priprave na občni zbor in na sprejem pravil, sprejeti delovni načrt in proračun za naslednje leto ter proglašili najboljši turistični kraj, najboljšo turistično društvo in najmanjšega turističnega delavca v 1975. letu.

Za najlepši kraj v 1975. letu na celjskem turističnem območju so razglasili Luče. Ker pa je ta kraj osvojil ta naslov že tretjič zapored, je prehodni pokal prešel v njihovo trajno last.

V Lučah so vidna prizadevanja vseh prebivalcev, da bi bil njihov kraj kar najboljši. Hiše so skrbno vzdrževane, okolje urejeno, dvorišča pospravljena, ceste in poti čiste, na ok-

nih in vrtovih pa toliko cvetic kot jih ni bilo še nikoli.

Celjska turistična zveza je v tej zvezi imenovala Velenje za najlepše mesto na celjskem območju. Javni nasadi so lepo urejeni, zelo veliko cvetic je na oknih zgradbe, kjer je veletrgovina Standard, žal pa je vse preveč primerov sušenja perila na oknih in balkonih.

Zveza je nadalje proglašila Rogaško Slatino za najlepši zdraviliški kraj na celjskem območju. Kakor vedno, so bili zdraviliški nasadi tudi letos zelo lepo urejeni, medtem ko si kraj in cvetlice v naselju zaslužijo kvečjemu povprečno oceno.

Celjska turistična zveza je na včerajšnjem plenumu proglašila turistično društvo v Laškem za najboljše v letošnjem letu. Gre za društvo, ki uspešno dela že vrsto let. Letos pa so zelo skrbeli za po-

pagando, za vzorno turistično informacijsko in statistično službo, se zavzeli za lepši zunanji videz mesta, za vzgojo in sodelovali z zdraviliščem. Še posebej pa si priznanje zaslužijo za organizacijo tradicionalne prireditve »Pivo in cvetje«.

In še eno priznanje so izrekli na včerajšnjem plenumu in sicer Stanku Miklavcu, predsedniku turističnega društva na Ljubnem kot najbolj marljivemu turističnemu delavcu v letošnjem letu. Stanko Miklavc dela na turističnem področju več kot dvajset let, letos pa mu je uspelo uskladiti težnje turističnih in drugih dejavnikov na Ljubnem, vzorno organizirati delo za ureditev kraja. Zelo velik pa je bil njegov delež pri vsakoletni prireditvi »Fiosarski bal«.

Vsem nagrajencem tudi naše čestitke! M. B.

Rimska nekropola v Sempetru v Savinjski dolini: Priscianova grobnica

ŽIVAHNO NA ZBORIH

Minule dni so bili že prvi zbori turističnih društev, na katerih sprejemajo nova pravila in delovne načrte. V novih pravih gre za usklajitev društvene dejavnosti z novo ustavo in zato za širšo družbeno aktivnost turističnih organizacij.

Prvi zbor so imeli v Vojniku. Bil je lepo obiskan. Predsednica društva Marija Volasko pa je v poročilu opozorila na živahno dejavnost. Tako so pripravili več izletov, nekaj lepših in zanimivih prireditev, predvsem pa skrbeli za turistično vzgojo in lepšo ureditev kraja.

Naslednji občni zbori turističnih društev na celjskem območju se bodo zvrstili po naslednjem vrstnem redu: 10. t. m. — Celje, 12. — Laško, 13. — Planina, 14. Frankolovo, 15. decembra pa v Velenju.

Na občnem zboru olepševalnega in turističnega društva v Celju bodo med drugim zavrteli tudi tri zanimive filme: kulturnozgodovinski spomeniki Slovenije, Kras in Slovenija pozimi. Z. V.

USPEŠNA SEZONA

V sredini prejšnjega meseca so v Sempetru sklenili letošnjo sezono in zaprti ne samo rimsko nekropolo, marveč tudi jamo Pekel.

«Kako ocenjujete minulo sezono?» smo vprašali predsednika turističnega društva Iva Kuharja.

«Letos smo imeli nekaj manj obiskovalcev kot lani. Kljub temu smo z obiskom obeh naših turističnih objektov zadovoljni, saj je rimsko nekropolo obiskalo 14.000 ljudi, jamo Pekel pa 18.500. Od tega je bilo okoli 2.000 tujih gostov.»

Vsi obiskovalci so pohvalili uredjenost objektov,

opozorili pa so na nezadostno reklamo. Tega se prav dobro zavedamo tudi sami. Žal pa nam zaenkrat naše možnosti ne dovoljujejo, da bi za reklamo potrešili večja sredstva. Tako nam še vedno ostane bolj klavarno upanje: dober glas seže v deveto vas.

Sredstva, ki so nam ostala od prodaje vstopnic, spominkov, pijač ter prireditev, to je okoli 100.000 din, bomo v prihodnjem letu vložili v ureditev gornje jame Pekel. Vrhu tega bomo drugo leto odprli tudi vzhodni del rimske nekropole, ki meri 1,5 hektarja. Tako bodo

poslej naši gostje potrebovali za ogled antičnega parka nekaj manj kot eno uro, medtem ko bodo za ogled jame Pekel potrebovali okoli petdeset minut.

Razumljivo je, da je težišče našega društvenega dela pri teh objektih, sicer pa se zavzemamo še za gojenje cvetja, za ureditev zelenice in podobno. V prihodnje pa se bomo bolj ogreli za organizacijo tradicionalne prireditve »Pomlad v Peklu«, saj želimo, da bi bila zanimiva, pestra, folklorno bogata, skratka takšna, da bi ne bila navadna veselica. T. TAVČAR

STANKO KLEMENC

Morda je to edini, vsakakor pa izredno redek primer. Ko je bil 1963. leta demobiliziran iz Jugoslovanske ljudske armade oziroma točneje po-

vedano iz mornarice, je takoj zatem vstopil v kolektiv, prevzel njegovo vodstvo in mu je na čelu ostal zvest dobrih dvaindvajset let. Zato je ime Stanka Klemenca tesno povezano z razvojem nekdanje Avtoobnove oziroma sedanjega trgovskega podjetja na veliko in malo s servisi Avto Celje.

Pred dnevi se je poslovil od kolektiva kot direktor in stopil v pokoj, poslovil od sredine, ki ji je dal pečat svojega dela, vodil in pripeljal do uglednega kolektiva. Tu je njegovo življenjsko delo, vendar ne edino, saj se je uveljavljal tudi na drugih področjih, predvsem v družbenopolitičnem življenju.

Čeprav rojen blizu Tolmina, je Stanko Klemenc pravi Celjan. Tudi njegova družina se je takoj po koncu prve svetovne vojne odločila za pobeg z ozemlja, ki so ga zasedli Italijani. To je bila pot neštetihi zavednih slovenskih družin in posamezni-

kov. V Celju je zatem obiskoval osnovno in meščansko šolo in od tod je krenil v pomorsko trgovsko akademijo. Kot mlad mornar je preplul širne oceane.

In potem vojno ujetništvo, druga taborišča in končno po razsulu fašistične Italije ilegalno delo na terenu pa bazoviška brigada, mornariški odred devetega korpusa...

Stanko Klemenc pozna veliko ljudi. In če bi katerikoli izmed njih vprašali, kaj bi lahko povedal o njem, bi bili odgovori isti in podobni: delavnost, poštenost do sebe in drugih. Zaradi izrednega smisla za skupinsko delo je v vseh letih, ko je vodil kolektiv, spodbujal vzgojo lastnih kadrov. Vselej je poudarjal, da so to tisti delavci, ki so življenjsko zainteresirani za razvoj lastnega podjetja, poznajo njegov tehnološki proces in so mu vestni na vsakem koraku.

Takšno vodenje kolektiva je rodilo lepe rezultate. In ne samo to. Kolektiv

OBRAZI

je že 1964. leta zapustil skrajno neprimerne prostore na Zgornji Hudinji in začel z delom v adaptirani nekdanji sodarni v Medlogu. Ker pa so tudi ti prostori postajali za nadaljnji razvoj podjetja pretesni, neprimerni, je kolektiv 1965. leta sprejel svoj dolgoročni investicijsko-razvojni načrt. Dve fazi tega programa sta ureničeni. Delavci Avto Celje se lahko pohvalijo, da delajo na Lavi v najmodernejših prostorih, po naj-sodobnejši tehnologiji in z modernimi delovnimi pripomočki. Razen tega so v tem času odprli nove prodajalne v Celju, Velenju in v Ljubljani.

Uspešno delo je rodilo sadove. V njih ima svoje mesto tudi Stanko Klemenc, ki je kot direktor vodil kolektiv Avto Celje polnih 22 let in to v času, ki je zaznamoval največje premike naprej. M. BOŽIČ

KAJ VSE SE PLETE V MLADIH GLAVAH

O „KOMUNISTU“ IN KOMUNISTI

Minuli teden smo priobčili štiri najboljše spise iz štirih občin celjskega območja in obljubili, da bomo tokrat še preostale.

Tokrat prispevki mladih piscev, ki pišejo o partiji, komunistih in »Komunistu« iz Štor (celjska občina), žalske občine in Slovenskih Konjic.

KOMUNIST
PRIPOVEDUJE

V naši vasi blizu mojega doma je doma mož, star približno petinšestdeset let. Je sam, žena mu je umrla pred tremi leti. Otrok nista nikoli imela. Ker je komunist, zna povedati marsikaj zanimivega o prvi in drugi svetovni vojni. Zato ima vedno mlade obiskovalce, ki ga povprašujejo o njegovem življenju med dvema vojnama in kako se mu zdi, ko primerja takratno življenje s sedanjim. Večkrat sva se že pogovarjala o drugi svetovni vojni. Najbolj pa mi je ostal v spominu dan, ko mi je

vi. Zameglilo se mi je pred očmi in padel sem. Tovarishi so me postavili na noge in me tolažili. V gozdu blizu hiše smo iskopali grob in vanj položili rajne domače. Zagrnili smo zemljo, na grob pa postavili velik kamen. Odsli smo. Tako so tekli dnevi in meseci.

Partizani so se zmagovito bojevali in bližal se je dan svobode, saj so Nemci že skoraj popolnoma izginili iz dežele. In končno smo dočakali svobodo. Takrat se je življenje spremenilo. Vsi smo si popravljali in gradili hiše, s cvetjem in spomeniki smo krasili grobove našim padlim junakom. Tudi jaz sem našel grob očeta, matere in sestre. Sedaj je lepo urejen. Jaz pa sem in bom ostal komunist. Današnje življenje je zame zelo lepo.

Tako sva končala najin pogovor oziroma njegovo pripovedovanje. Ko sem se mu zahvalila za pripoved, sem si zaželela samo to, da ne bi bilo nikdar več vojn na svetu, ampak samo zares zlata svoboda.

MAJDA KOLAR,
8. c razred os. šole Štor

KOMUNIST

Pozna jesen je. Listje je odpadlo in gole veje strme v nebo. Megla se vleče po ulicah in zavija v svoj bel pajčolan veliko hišo ob tovarni, kot bi hotela zakriti vso revščino, ki tukaj vlada. Na oknih se suši perilo. Pred hišo stojijo trije dečki in ena deklica. Ne igrajo se, samo žalostno gledajo predse. Prestopajo se z noge na nogo. Zebe jih. Obuti so v stare, raztrgane čevlje, barva njihovih oblačil se ne vidi iz številnih zaplat. Lica so jim upadla, le velike oči strinjajo žalostno nekam v meglo. Smehe na ustnicah jim je že zdavnaj zamrl. Končno se odpro vrata tovarne in ven pride drobna ženica, še bolj suha in še bolj vdrtih oči; kot jih imajo otroci pred hišo. Vsi štirje ji pritečejo naproti in se je oklenejo. Skupaj gredo v hišo, v mrzlo, nezakurjeno stanovanje. Matji zakuri nekaj trsk in pristavi vodo, da bo skuhala močnik kot že tolikokrat, saj drugega nima.

pripovedoval, kako je kot otrok živel med prvo svetovno vojno, v drugi pa je bil tudi sam vojak. Komaj sem čakala na ta obljubljeni dan, saj me je njegovo življenje v tako hudih časih zelo zanimalo.

Bilo je sončno popoldne, ko sva sedela skupaj in je pripovedoval:

»Bilžalo se je leto 1941. Takrat je spet izbruhnila vojna. V naši vasi smo se zbrali vsi mladi fantje in mošje ter postali komunisti. Poslovili smo se od ljubih domov, od svojih mater in očetov ter odšli v gozdove boriti se za zlato svobodo. Tam pa se je začelo hudo za nas. Nikoli nisimo bili varni in nikoli siti ter dovolj oblečeni. Dobro se spominjam, kako sem hodil z nogami ovitimi v žaklje vino. Potem so mi tovarishi priskrbeli stare čevlje. Najhuje je bilo pozimi, ko smo morali trpeti lakoto in mraz. Večkrat sem hodil domov po hrano. V bunkerju pod našim hlevom smo imeli komunisti partizansko tiskarno. Tu smo delali razne plakate in časopise. Bilo je megleno jutro, ko smo se z Nemci bojevali blizu naše hiše. Tako je med bojem hišo zadela bomba in jo pogrnala v znak. Meni je hotelo iztrgati srce iz prsi, saj so mi Nemci uničili moj lju-bi dom. Končno smo jih premagali. Po končanem boju sem tekel proti hiši. Med ruševinami sem našel mater, očeta in sestro. Vsi trije so bili mrt-

Takšne prizore je lahko človek srečeval v tretjem desetletju dvajsetega stoletja na vsakem koraku. Boda, stradanje, trpljenje.

»Kje je očka? Kdaj se bo vrnil?« To so bila vprašanja otrok. Mati ni vedela odgovora. Oče pa je takrat ležal na trdem pogradu v celici zapora, pretepen in sestradan. Zakaj? Samo zato, ker je na glas zahteval pravičnejšo plačo, boljši kos kruha zase in za svoje otroke. Samo zato so ga zaprli in tepli. Toda ko so ga čez nekaj časa le izpustili, se je ponovno, čeprav telesno strti, zato pa duhovno močan, vključil v prve vrste delavcev, ki so se borili za svoje pravice. Ze tri leta je bil član KPJ, ki je bila ustanovljena leta 1920. Skupaj z drugimi komunisti se je boril proti izkoriščanju. Mlad, s štirimi doraščajočimi lačnimi otroki se je kot delavec priključil delavskemu gibanju za boljši jutri. Ko je dobil v roke prvo številko partijskega glasila KOMUNIST — to je bilo leta 1925 — je, čeprav neuk, ob branju tega glasila spoznal, da je na pravi poti, da se mora boriti, boriti in še enkrat boriti. To je dolžan sebi in svojim otrokom. Spoznal je, da niso komunisti samo v njihovem mestu, ampak da delujejo povsod, kjer so delavci, kjer je izkoriščanje. Odslej je z zanimanjem sledil vsaki novi številki glasila, ki je vedno bolj postajalo njegovo najljubše branje. Bral ga je, se pogovarjal o njem z drugimi, vedno bolj je spoznaval velike misli Marxa, Engelsa, Lenina, pa tudi domačih teoretikov. Nič več ni bil to neuk človek izpred nekaj let, ampak je postal razgledan mož, še trdnejši borec za svoje pravice. Organiziral je štrajke, javna zborovanja, tajne sestanke.

Se večkrat so na njegova vrata potrkali orožniki in ga vodili s sabo. Spoznal je številne zapore. V njih je srečeval druge komuniste. Kljub mučenju ni obupal. Skupaj z drugimi političnimi jetniki je prebiral marksistično literaturo, ki jo je takrat KP tiskala ilegalno, in se tako izobraževal in pripravil na odločilni spopad z izkoriščevalci.

Tako je dočakal tudi leto 1941. Globoko razočaran nad izdajstvom naše vlade se je med prvimi odzval klicu vodstva KP, ki je s svojim razglasom že 11. aprila istega leta pozvalo vse delovne ljudi k oboroženi vstaji. V tem letu, ko je tuji okupacijski škorenj stopil na naša tla, ko je kralj s svojo vlado strahopetno zbežal, ko so se zopori začeli polniti z našimi najzavednejšimi ljudmi, ko so vlaki polni Slovencev vozili v izgnanstvo in v taborišča, ko so zagorele slovenske domačije kot kresovi, ko so bombe zasule Beograd, takrat je bila KP edina

sila, ki je bila pripravljena stopiti v neenakopraven boj s številčno mnogokrat močnejšim sovražnikom. Izbrala je edino pravo pot — odkrit boj s sovražnikom. In temu boju se je skupaj z drugimi priključil tudi on, skupaj z najstarejšim sinom, ki je že bil član SKOJ.

Boril se je v prvi vrsti svoje čete, kot komunist je s svojo hrabrostjo bil vzor drugim borcem. Ko so se pozimi v visokem snegu prebijali že četrti dan iz sovražnikovega obroča, je, čeprav sam ranjen v roko, lačen in prezebel kakor drugi, z nasmehom in s toplo besedo bodril soborce. Vsi so imeli radi tega svojega političnega komisarja, ki je znal vsak trenutek odmor izkoristiti za to, da jim je bral glasila KP, ki so mu jih prinašali kurirji, jim razlagal njihovo vsebino in jih bodril za nadaljnjo borbo. Nihče ni bil srečnejši v četi od njega, ko je borcem bral poročilo II. zasedanja AVNOJ.

Takrat je zbranim soborcem rekel: »Poglejte, pa smo le dočakali dan, ko se je rodila nova Jugoslavija. Naša partija nam je dala največ, kar nam je v tem trenutku lahko dala: novo, čisto Jugoslavijo, v kateri ne bo več izkoriščanja. Ta Jugoslavija bo zares nova, čisto naša, delavska, takšna, v kateri bo vredno živeti in delati!

Res je še vojna, a sedaj ko je že rojena nova Jugoslavija moramo pohiteti, da jo res čimprej osvobodimo in zaživimo tako, kot so naši delegati sklenili v JAJCU.

Kot da mu je poročilo iz Jajca dalo novih moči. V bitke se je podajal s takšnim zanosom, da so vsi strmeli. Ko so tega dne v decembru napadali dobro utrjeno nemško postojanko in ko je bilo že videti, da bo boj še hud in dolgotrajen, je predal svojo brastrelko svojemu pomočniku, vzel v vsako roko bombo, jo aktiviral in pozval na jurš umikajoče se bombaše. Njegova levja volja je prešla na soborce. Skupaj z njimi je planil naprej in zasul s bombami bunker, ki je takrat klonil.

Ko so se z ujetimi Nemci vračali v zavetje gozda, so ugotovili, da njega, njihovega komisarja, ni. Z zlo slutnjo so se vrnili k razbitemu bunkerju in začeli iskati. Našli so ga hudo ranjenega. Ko so ga hoteli dati na nosila, je s težavo dejal: »Ne vzdigujte rge več, z mano je konec. Prosim vas, če sporočite mojim otrokom moje poslednje željo. Le to jih prosim, naj živijo tako, kot sem jim govoril, naj bosta resnica in borba za pravico glavno vodilo njihovega življenja.« Omahnil je. Iz ust mu je privrela kri. Tako se je končalo njegovo težko, toda plodno življenje.

Njegove besede, namenjene soborcem, so padle na plodna tla. Bil je svetel vzor vsem, ki so ga poznali, in mnogi med njimi so prav z njegovo pomočjo našli pravo pot v prihodnost. Postali so člani KP in po vojni gradili novo Jugoslavijo.

Tudi njegovi sinovi in hčere so šli po očetovih stopinjah. Po vojni so sodelovali pri graditvi porušene domovine kot člani delovnih brigad, kasneje pa kot delavci v tovarnah in kot družbeno-politični delavci v ZKJ, kakor se je KP preimenovala leta 1952.

Danes živimo v svobodni socialistični samoupravni republiki Jugoslaviji.

Ceprav so se mnogi z uvedbo samoupravljanja vprašali, kje je sedaj vloga ZK, ne bi smelo biti vprašanje, kje naj bo mesto komunistov. Seveda v prvih vrstah samoupravljalcev, saj je njihova osnovna naloga danes ta, da skrbe, da se samoupravljanje uveljavlja v sleherni delovni organizaciji, da se res izvajajo vse pravice delavcev tako, kot to določa naša ustava. Prav sedaj bje naša družba težak boj za stabilizacijo in tukaj mora resnično vsak član naše družbe narediti vse, kar je v njegovih močeh za stabilizacijo.

Kakor pred 50 leti tako še danes izhaja KOMUNIST — glasilo ZK. Kot se je boril od svoje prve številke dalje za pravico, proti izkoriščanju, tako se bori tudi danes za napredek. Danes je to glasilo odprto, odprto za besedo slehernemu članu ZK, za odkrito besedo, za kritiko, za predlog, za poročilo o delovnem uspehu.

To mora biti in tudi je gibalno k napredku, ki o vsem poroča realistično, nepristransko. In ob takih politiki mu gredo iskrene čestitke ob njegovem jubileju — 50-letnici izhajanja.

BERNARDA GRASIĆ,
8. b, os. šola Sl. Konjice

MOČ
REVOLUCIONARNE
BESEDE

Kakor puške, ki so prasketale po vseh krajih naše domovine in kot žrtve, ki so bile potrebne v borbi proti okupatorju, je bila potrebna partizanski vojski in civilnemu prebivalstvu tudi govorjena in pisana revolucionarna beseda, ki je dajala našim ljudem upanje v vero v boljše in lepšo prihodnost. Revolucionarna beseda je osveščala in opogumljala izkoriščane in zatrate narode, da so se borili za svoje pravice in svobodo.

Moč revolucionarne besede se je kazala že pred vojno, ko so bili skoraj

vsi vodilni revolucionarji v zaporih. Tja so po skrivnih poteh dobivali marksistično literaturo ter jo študirali. Mnogi komunisti so zato zapore imenovali komunistična šola. Knjige, ki so jih dobivali, so jim pomagale premagovati vse muke, ki so jih trpeli ter nanje zelo močno vplivale in jim dajale moralno.

Med narodnoosvobodilno borbo so po raznih skrivnih tiskarnah tiskali napredne liste, ki so jih kurirji po raznih zvezah prenašali med preproste ljudi. Ljudje so takšne časopise brali z zanimanjem, pa tudi s strahom. Ljudstvo so k upor, poleg časopisov, pozivali tudi radio Kričac, lepaki in letaki ter tajna zborovanja. Borci so šli v boj s Prešernovimi pesnjami in Kajuhovimi pesmimi v nahrbtnikih ter z borbeno pesmijo na ustih, ki jim je preganjala misli na smrt. Po večjih vaseh so prirejali mitinge, kjer so peli, igrali in recitali revolucionarne in borbene pesmi ter tako pomagali ljudem, da so lažje preživljali tiste težke dni. Partizani pa so po takem mitingu odhajali v boj opogumljeni in še z večjo zavestjo, da se borijo za pravično stvar.

MARJAN DIMEC

Osnovna šola
Peter Sprajc-Jur
ZALEC

ZAKLJUČEK

Tako. Pred nami se je zrvstilo sedem zapisov, sedem mnenj, stališč in ocen. Rekli bi, da so v njih komunisti postavljeni pred ogledalo mlade generacije, ki je vselej bila in bo najbolj kritična. Se tega zavedamo, storimo vse, da bi bila podoba vodilne idejne sile v naši družbi v teh mladih pogledih čim boljša, spodbudna, zgledna?

Najbrž je bil namen akcije, da mladi odkrito povedo, kaj in kako mislijo, ne pa da izmišljajo hvalnice tako živemu organizem kot je zveza komunistov.

Zbral in uredil J. K.

PLENUM ZKPOS CELJE

Za boljšo organizacijo

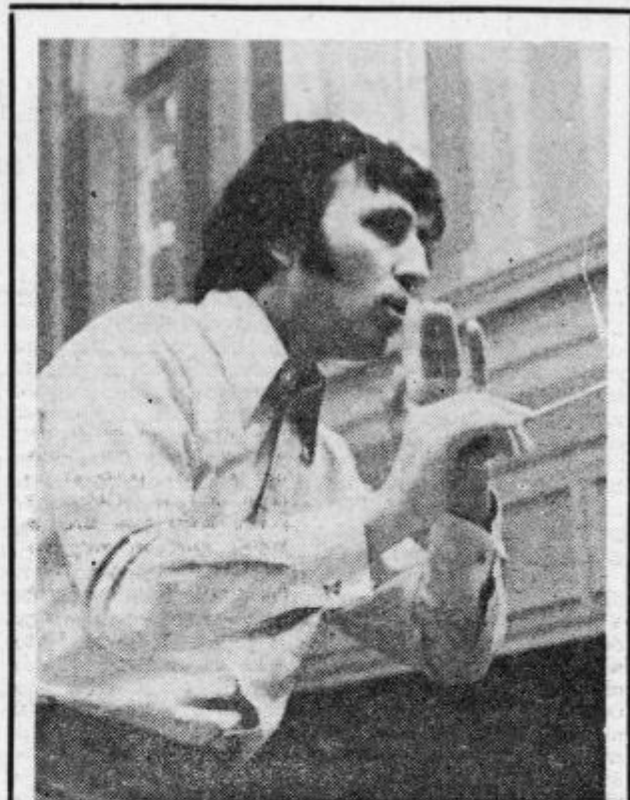
Minuli petek je bila redna razširjena seja plenuma Zveze kulturno prosvetnih organizacij Celja, kjer so se dogovarjali o nalogah Zveze pri izvrševanju akcije »Celjski kulturni utrip.« Nemažne so naloge, ki čakajo Zvezo ob zastavljenem načrtu, saj gre za stalno obliko dela, ne pa za enkratno akcijo. Člani plenuma, med njimi je bil tudi najstarejši udeleženec Jože Bauer, so sprejeli predlog programa, ki uvodoma poudarja angažiran odnos družbeno političnih organizacij, kulturne skupnosti in samoupravnih ter družbenih organizmov do oblikovanja kulturne politike v Celju. Znotraj teh prizadevanj je Zveza dolžna opraviti vrsto nalog,

med katerimi naj omenimo samo nekatere: doseči bo treba povezavo vseh organizatorjev kulturnih in kulturno zabavnih prireditev — tudi zaradi tega, da z družbeno akcijo preprečimo pojave komercializma, plehkosti in maličanja socialističnih samoupravnih in etičnih vrednot naše družbe. Zagotoviti je treba delovanje kulturnega društva v vsaki večji TOZD in v krajevni skupnosti. V teh sredinah je treba zaposliti tudi organizatorja kulturnega življenja. Kulturna društva naj bi delovala tudi na osnovnih, srednjih in strokovnih šolah, čeprav je znano, da na šolah že poteka aktivno kulturno življenje, le da bi z

organizacijo pridobilo na vsebini. Sledi še vrsta nalog, ki so vezane na konkretne izvedbe posameznih kulturnih prireditev v Celju. Za vse to pa se bo morala ZKPO Celja bolje notranje organizirati. Razprava je opozorila na kadrovska vprašanja in na dejstvo, da smo od osvoboditve naprej vse premalo vzgajali nove kadre za delo na kulturno prosvetnem področju. Na dnevnem redu so bila tudi številna finančna vprašanja, najpoglavnejše pa je zajemalo letošnji finančni načrt. Razpravljajci na plenumu so opozorili na nesmiselnost, ki se zdaj pojavlja. V mesecu decembru razpravljamo o fi-

nančnem stanju in o razdelitvi denarja za leto, ki je že praktično minilo. Zato so sprejeli sklep, da opozorijo občinsko in republiško kulturno skupnost o tem in da podajo zahtevo, da se jim v naslednjem letu omogočijo normalna časovna razdobja za razpravo o finančnem načrtovanju. Omenjeni plenum je bil v osnovni šoli v Črešnjicah. Njegovo zasedanje so pozdravili pevci prosvetnega društva »Anton Bezenšek« iz Frankolovega, ki so pod vodstvom Franceta Lebiča zapeli štiri pesmi, svoj pozdrav pa so plenumu izrekli tudi pionirji omenjene osnovne šole.

DRAGO MEDVED

I. popularni koncert

Da bi privabila čim več delovnih ljudi v koncertno dvorano, je Koncertna poslovalnica pripravila I. popularni koncert, ki bo v četrtek 11. decembra ob 19.30 v Narodnem domu.

Koncertiral bo veliki simfonični orkester Slovenske filharmonije, ki se je pred kratkim vrnil z uspešne inozemske turneje. V Celju bo orkester izvajal popularno simfonijo Antonina Dvoraka »Iz novega sveta« ter znani Beethovnov klavirski koncert št. 4.

Ker želimo, da bi simfonično glasbo čim bolj približali poslušalcem, smo naprosili dirigenta Celjana ANTONA KOLARJA, ki se je letošnje počitnice izpopolnjeval v Salzburgu pri znamenitem komentatorju in dirigentu BERNSTEINU, da bi na koncertu obe kompoziciji preprosto razložil in komentiral. Seznanj nas bo o vsebini dveh velikih glasbenih oblik: simfonije in koncerta. Solistka v Beethovnovem koncertu št. 4 bo naša priznana umetnica Dubravka Tomšič, največja virtuosinja, ki uživa svetovni sloves.

Pri pripravah za I. popularni koncert je sodelovalo 16 delovnih kolektivov, vrši kulturni animatorji teh kolektivov pa so razprodali delovnim ljudem večino vstopnic. Nekaj vstopnic pa je še na voljo rednim abonetom (25 % popust) in ostalim ljubiteljem simfonične glasbe v pisarni Turističnega društva. VJČE

V. PEVCIN RAZSTAVLJA V ROGAŠKI

Presenečenje

V razstavnem prostoru Rogaske Slatine, se nam je po sorazmerno dolgem času spet predstavil Vinko Pevcin. Prvim predstavil zato, ker so zdajšnja razstavljena dela (oljni pasteli) veliko presenečenje in se pred nami pojavlja prečiščen in likovno dovolj izrazit slikar. Seveda pa ne more v svojih delih zatajiti svojega dosedanjega dela. Ne mislim likovnega na njegovih platnih, ampak na njegovo prehojeno pot med mladino, ki jo je dolga leta likovno vzgajal in na njegovo pristnost v industriji kjer dela še danes (v štorski Železarni).

Kako bi si sicer razlagali njegovo upodobitev »Sonca«, ki se prešerno pelje v vozčku po jekleni vrvi nad našimi glavami. Ali pa deklco, ali pa odraslo ženo z otroškim obrazom ali pa z resnobnostjo, ki govori o globokih sledovih življenja?

Vsa vprašanja se opazovalcu postavljajo na mah in če

hoče odgovor, mora videti vse razstavljene slike. Res jih je nekaj odveč, a ne zato, ker bi ne imele kaj povedati. Zaradi tega, ker jih je enostavno preveč in so na tesnem. Če bi jih bilo recimo, petnajst manj, bi ostale bolj zadihale. A kljub tej recimo, neupoštevni možnosti, nam razstavljena celota govori o velikem likovnem napredku Vinka Pevcina. Kdor pozna njegova prejšnja dela, zlahka vidi prečiščeno likovno govorico, ki se odraža v figuralki, kompoziciji in barvni poenostavitvenosti, čeprav ohranjajo slike koloritno igrivost. Toda na meji domišljenega sožitja z vsebino. Zato ne moremo mimo tematike njegovih del, ki je izrazito humanistična in nas navdaja z optimizmom. Tudi v prizorih, ki nam dajo vedeti, da življenje ni vedno hepiendovski scenarij. Vinko Pevcin je najbrž potreboval veliko notranje moči, da je svoje zmožnosti izpovedovanja po-

vezal z znanjem. Čustvo je torej izraženo z disciplino, če si lahko dovolimo ta izraz uveljavljati — ob vseh ostalih elementih Pevcinovega slikarstva. Kajti celotna podoba omenjenih razstave daje vtis trdega in resnega dela, ob vseh spoznanjih, ki jih dojemamo z njegovih slik. Morda so nekatere izrazne variante preveč ponavljajoče (ženski obrazi), toda to ne odtehta vedre in iskrene likovne palete, ki jo je Vinko Pevcin razgrnil pred nas. Njegova razstava je tudi primer, kako lahko likovnik — samouk veliko doseže z znanjem, do katerega je prišel z vztrajnim delom. To pa danes velikokrat pogrešamo pri slikarjih, ki se sami podajo na pota upodabljanja umetnosti, a prehitro utonejo v konvencionalni vsečnosti povprečnega okusa ali pa komercialnemu trgovanju, ki ni samo v škodo njihovim samim, ampak predvsem v škodo likovni vzgoji občinstva. D. MEDVED

ŠOŠTANJ: RAZSTAVA L. PERKA IN KONCERT

V počastitev dneva republike so v Domu kulture v Šoštanju v petek odprli razstavo del slikarja Lojzeta Perka. Prireditelj je bila povezana s koncertom, v katerem so sodelovali člani mariborske opere: tenorist Jernej Plahuta, sopranistka Veronika Miheličeva, baritonist Emil Baronik, basist Aleksander Kovač, čelist Unčo Gros. Soliste je spremljala pianistka prof. Nena Hohnjec. Razstava, ki bo odprta do 15. decembra vsak dan od 7. do 13. ure, je prirejena pod pokroviteljstvom kulturne skupnosti Velenje.

V. K.

OBISK V ŽELEZNI KAPLI

PREBARVANI LEPAKI

Z dreves ob cesti v Železno kaplo so nas »pozdravili« črna prekrita lepaki. Med glasbeniki, pevci in gledališko skupino je nastalo rahlo vznemirjenje, kmalu se je razvila živahna razprava; slišati je bilo zgražanje, sočustvovanje s koroškimi Slovenci, celo mnenje naj ne bi nastopali je bilo prisotno. Nemo smo izstopali, pričakovali besede gostiteljev. Peter Kuhar, predsednik Zveze borcev in predsednik kulturnega društva »Zarja« v Železni kapli, je ponosno, vendar z drhtečim glasom orisal položaj. Mimogrede je omenil prebarvano fasado svojega doma in zasliševanje v nočnih urah. Na ulici je bilo le malo ljudi; delno zavoljo mraza, ki je prav teh dneh neusmiljeno pritiskal, delno pa zato, ker si ljudje enostavno ne upajo na ulico. Ali bo prireditev uspeša? Okusno urejena farna dvorana je prostor, kjer prirejšajo slovenske prireditev. Ob vstopu so nam uhajale misli na slovenski dom v Celovcu. Nehote smo pregledali nekoliko bolj

skrite koticke — za vsak primer. Doslej je bilo vse v redu, toda nismo in nismo se mogli znebiti občutka ob pogledu na črno prebarvane lepake. Komu so bili na poti? Kaj smo storili nemško govorečim Avstrijcem? Edini razlog: prinesli smo nekaj slovenske besede, nekaj glasbe in domače pesmi. Sredi nastopa je bila dvorana domala polna hvaležnih poslušalcev. Oddahnili so se prireditelji, oddahnili smo se mi. Godba na pihala Male dole je s simpatičnim nastopom prebila zid. Govoril je Peter Kuhar — zbrano, taktno in premišljeno, toda ni mogel skriti razburjenja, zrahlijanih čustev. Izrekel je pozdrav in dobrodošlico. Takih pomirjevalnih besed smo bili vsi prepotrebni. Godba je dobila svoj pravi zvok, udarna pesem moškega zbora pod vodstvom Toneta Volaska je bila v hipu njihova, mladi recitatorji (Nastopili so z izbrano manj znano slovensko liriko pod naslovom »Ljubim mladost«) so doživeli svoj ognjeni krst in svoj dan. Ljudje, ne-

vajeni podobnih nastopov, so umoskrali ob spontani izpovedi mladih ljudi. Očarala jih je beseda, podkrepjena z gledališkimi pomagali (glasba in svetlobni efekti). Visek nastopa je bilo spontano skanvanje in ploskanje ob veseli domači poiki. Godba — vodil jih je Ivan Karločec — pevci, recitatorji in domači organizatorji so storili vse, da bi se vsi skupaj dobro počutili. Na željo Prosvetnega društva »France Prešerna« sem tudi govoril o dosedanjem in bodočem sodelovanju in izročil darilo predstavniku njihovega prosvetnega društva »Zarja«. Prvič v življenju sem občutil, da je potrebna tudi moja beseda. Povedati sem jim moral, da smo prišli morda v pravem trenutku, ko so potrebni velike moralne opore. Zame ni bilo važno ali je bila dvorana nabit polna ali ne; važno je, da smo tistim, ki so mislili, da nas bodo prestrašili, povedali, da smo Slovenci — pravi Slovenci s srcem pri naših bratih onstran meje. Ves čas bivanja v tem

kraju ni nihče spregovoril niti ene same nemške besede! Jurij Bojanovič, ki se je nekoč boril v teh krajih, je nemo zrl in čakal pravi trenutek za svojo pravo borčevsko besedo. Odkrito in jasno je spregovoril, ko smo bili v gosteh pri enem izmed številnih koroških prvoborcev in rodoljubu. Se prej pa smo se podali na pokopališče in položili venec slovenskih nageljnov na grob žrtev fašizma v Železni kapli. Tudi tu je govoril Peter Kuhar. Zdelo se nam je, da je šele tu prišla na dan vsa bolečina, ki jo je skrival v sebi ves čas. Resnica o življenju koroških bratov je bila podkrepjena z imeni številnih žrtev. Najbolj nas je pretresla njegova pripoved o devet članski družini, ki je našla smrt na isti dan. Najmlajši član družine je bil star komaj osem mesecev. Ob takih dogodkih ni vredno izgubljati besed o moči in krutosti fašizma.

Ob vračanju s pokopališča so nas ponovno srečevali prebarvani lepaki, tokrat kot

poziv proti preštevavanju slovenske manjšine. Enega smo vzeli za spomin. Potovali smo proti Klopinskemu jezeru v znano gostišče »Vuteja«. Tu so spregovorili še predsednik krajevne skupnosti Vojnik Hubert Kolšek, Jurij Bojanovič — predsednik ZB Vojnik in gostitelj Peter Kuhar. Objubili so si stalno sodelovanje in izmenjavanje kulturnih dosežkov. Tako se je končal obisk na Koroškem.

Ob koncu je bilo vse lepo in prav — za nas, ki smo

odpotovali v svobodno domovino. Peter Kuhar je v enem izmed govorov dejal: »Vi in mi smo se borili. Skupno smo pretakali kri proti sovražnikom človeštva, toda vi veste zakaj ste se borili. Naša borba še vedno traja in trajala bo tako dolgo, da bodo izpolnjene obveznosti iz avstrijske državne pogodbe. Na mojo hišo so narisali številko sedem (zlikovci so mislili na sedmi člen!), za to sedmico se borimo, za nič nemogočega.«

STEFAN ZVIZEJ

ZALEC

DRUŠTVO ZA POMOČ NEZADOSTNO RAZVITIM OSEBAM

Društvo za pomoč nezadostno razvitim osebam že nekaj let uspešno deluje v Zalcu. Delo društva bi bilo lahko uspešnejše, če bi imelo svoj prostor, kjer bi se lahko vršili sestanki in razvile nekatere oblike dela s starši prizadetih oseb; zlasti svetovanje, usmerjanje in skupno reševanje vzgojnih problemov. Najpomembnejše je sodelovanje društva s Posebno osnovno šolo Zalec, kjer ima tudi svoj sedež. Tu se tudi vršijo predavanja za starše. V mesecu oktobru so starši poslušali predavanje tov. Pešec Milice, ki je staršem prikazala negativen vpliv strahu na otrokov razvoj, posebno še na razvoj mentalno prizadetega otroka. Posebej bo tudi pripravljeno predavanje o vlogi očeta pri vzgoji mentalno prizadetega otroka.

V Izvršnem odboru društva delujejo poleg staršev tudi defektologi šole, ki so nosilci posameznih zadolžitve. Vsa ta leta od ustanovitve društva pa do danes, gre pri delovanju te humane organizacije precej zaslug tov. predsedniku ing. Drobnetu. Na zadnjem sestanku smo obravnavali nova pravila društva in sprejeli tudi program dela. Orientacijsko je bilo tudi dogovorjeno za pripravo na občni zbor, ki bi se naj vršil v mesecu decembru. Presenetila nas je tudi novica, da dosedanji predsednik zapušča društvo, ker odhaja na novo službeno mesto v Celje. Vsi delavci, ki bo nastala z njegovim odhodom, smo dolžni, da poiščemo in predlagamo ustreznega kandidata, ki bi opravljal funkcijo predsednika. Bodoče naloge društva za pomoč nezadostno razvitim osebam v občini Zalec bodo zahtevale precej angažiranosti izvršnega odbora, saj je nujno, da se dobi evidenca vseh kategorij prizadetosti. Prav tako bi bilo zelo zanimivo, da se opravi raziskava glede uspešnosti bivših absolventov posebne osnovne šole na delovnih mestih. K sodelovanju bo treba vsekakor pritegniti socialne in kadrovske službe delovnih organizacij. Rezultati raziskave bodo še bolj zanimivi in pomembni, posebno še, če bi se obdelali primeri neuspešnosti in ugotovili vzroke.

Prepričani smo, da se bo v novi zgradbi posebne osnovne šole Zalec našel tudi prostor za uspešno delovanje društva. Seveda pa mora društvo dobiti svojega stalnega tajnika, ki bi vršil še vrsto organizacijskih nalog in podobno.

Namen sestavka je, da se prikaže vsaj v glavnem delo in prizadevanja Društva za pomoč nezadostno razvitim osebam v Zalcu. Vsi želimo še nadaljnje uspešno delovanje.

Prof. JOŽE DROFENIK

CELJE: NUJEN JE DISPANZER

Posvet o nekaterih problemih alkoholizma v celjski občini, ki ga je sklical koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu pri občinski konferenci SZDL v Celju, udeležili pa so se ga predstavniki družbeno-političnih organizacij, delovnih kolektivov in strokovni delavci iz tega področja, je povzročil že velikokrat izrečeno nujnost po dispanserju za alkoholike. Ta naj bi postal tudi center za boj proti alkoholizmu, ki počasi prodira v vse pore našega družbenega življenja. Zato sprejeti akcijski program smelo vključuje enotno širše politične akcije, ki bo zajela sindikat, krajevne skupnosti, delovne organizacije in izobraževanje.

Med sprejetimi pobudami naj omenimo samo nekatere: občinska zdravstvena skupnost in druge interesne skupnosti naj poskrbe, da bo v program za prihodnje leto vnešena tudi potreba po sredstvih za ustanovitev dispanserja za alkoholike. Pri tem naj bodo vključena tudi sredstva za stanovanja zdravnikov. Organizacije Rdečega križa po šolah ter aktivni ravnotežje morajo prevzeti pobudo za predavanja, ki naj bi preventivno odvrčala mladino od pijančevanja. Predavanja naj ne bodo organizirana kampanjsko. Tudi inšpekcijske službe pri občinskih skupščinah naj prevzamejo nadzor nad točenjem pijač v jutranjih urah. V delovnih organizacijah se bodo uvedli seminarji, katerim bodo prisostvovali socialni delavci, kadrovska služba ter zdravstveni delavci. Ker pa še vedno ni izdelana za celjsko območje študija, ki bi realno prikazala stanje alkoholizma pri nas, je na včerajšnjem posvetu vzklikla tudi pobuda, da se potreba študija izdela, financirala pa naj bi se v okviru raziskovalne skupnosti Celje.

Z. S.

MOZIRJE: ZDRAVSTVO IN USKLADITEV

Predsedstvo občinske konference SZDL Mozirje je na nedavni seji razpravljalo o nekaterih organizacijskih pa tudi samoupravnih problemih zdravstvene službe v občini. Tako se je tudi volstvo občinske frontne organizacije strinjalo s predlogom regionalne skupnosti zdravstvenega varstva, da naj se občinska interesna skupnost za zdravstvo poveže v krovno rizično skupnost, kamor so priključeni zdravstveni delavci moziške občine kot člani Saleško-savinjskega zdravstvenega doma v Velenju. Druga sprememba glede na dobro organiziranost in tudi materialno opremljenost zdravstva v moziški občini ne pride v poštev. Gre torej za vskladitev rizične zdravstvene skupnosti z osnovno zdravstveno službo.

Zato bo tudi SZDL v Mozirju predlagala uvedbo postopka za takšno spremembo in se hkrati zavzela, da moziška občinska zdravstvena skupnost glede solidarnostnega prelivanja sredstev ne bo prizadeta. Ob tem pa je predsedstvo občinske konference SZDL v Mozirju opozorilo, da je politično še vedno aktualno vprašanje združevanja vseh skupnosti v enotno zdravstveno skupnost Slovenije kot je bilo predlagano pred leti.

MB

NOVI TEDNIK V ZRCALU

V eni prejšnjih števil NT smo objavili pregled števila naročnikov po občinah in razširjenosti NT po družinah. Kmalu nato se je oglasila bralka ZIMSEK ZOFKA iz Virštajna in nas pobarala, češ, da imamo preveč reklamnih oglasov, verjetno zato, da kujemo dobiček. Obljubili smo ji pojasnilo. Tega pa ni mogoče storiti enostransko pa tudi površno ne. Odgovor utegne zanimati širši krog naših bralcev — pa še naša dolžnost je! Ne, da morimo bralce s temi problemi — bolj zato, da vsi skupaj vemo kje smo.

Najprej naj povemo, da finančni podatki, ki jih posredujemo, veljajo skupaj za oba medija, tako za Novi tednik kot za radio. Da bi kolikor toliko stanje prikazali bolj pregledno, bomo podatke navajali predvsem v indeksih in relativnih številih. Za razumevanje nekaj splošnih. Časnik izide na leto 50 krat, skupaj na približno 1.150 straneh. Letos izhaja v povprečni nakladi 17.100 primerkov, stroški naklade pa bodo veljali okoli 6.800.000.— dinarjev. Prihodke obeh medijev sestavljajo: 21% — naročnine, 64% — od oglasov, reklam v NT in radiu, 12% — dotacije občin in 3% — prihodek od časopisnih in radijskih akcij. Ta podatek že tudi pove, da naročniki in kupci časnika dobivajo Novi tednik za približno petino dejanske cene. Ali natančneje: prodajna cena številke časnika znaša 2.— din (v kolportaži), v naročnini pa še manj, 1.45 din. Lastna cena ene številke pa velja 6.47 din. V tej ceni odpade le na stroške tiska 2.78 din ali 43% (samo tisk in papir), preostanek so stroški redakcije (osebni dohodki s prispevki, amortizacija in vzdrževanje, upravna režija, poština, kolportažni stroški ter drugi). Skupni prihodki se ne krijejo vseh stroškov časnika, kljub temu, da je v prvih devetih mesecih letos prihodek od oglasov večji za 21%. Planirana zgruba v tem obdobju znaša 127.399.— din. V letošnjem letu se je cena časnika znova zvišala

poleg normalnih gibanj, še zaradi pomladi podraženega papirja, stroški tiska so se letos povečali za 33% in ob polletju še poština za polovico.

Bralci torej dobivajo časnik skorajda petkrat ceneje. To seveda hkrati pomeni ali podražiti časnik petkrat, s čimer bi šele odpadla potreba po objavljanju reklam in malih oglasov. Zanesljivo, da bralci s tem ne bi bili zadovoljni iz dveh razlogov: prvič zato ne, ker so mali oglasi in reklame namenjene tudi njim (številni bralci v časniku najprej preberejo prav to) in drugič, ker bi bila podražitev tudi prehuda. Sicer pa razmerje med politično informiranim, bralnim, križankarsko-zabavnim, športnim, kulturnim in drugim informativnim gradivom na eni in reklamnooglasnim gradivom na drugi strani, tudi ni tako hudo. Reklamnooglasnega gradiva je na straneh Novega tednika le 11% (ob praznikih nekaj več, sicer pa manj). Tako ugodnemu razmerju najbrže res še ne moremo očitati prevlelike anarpanostie z reklamami. Pa še to: malih oglasov po tej plati niti ne bi smeli šteti med reklame, saj gre v teh za obvestila bralcev, največkrat brez pomembnih materialnih učinkov (n. pr. zahvale in podobno).

Torej odreči se reklamiranju bi pomenilo na eni strani občutnejše podražiti časnik, na drugi strani pa onemogočiti delovnih organizacijam, da prek naših bralcev (in poslušalcev radia) kup-

cem ponudajo svoje izdelke. Tudi v tem je delček obveščeniosti. Bralki Zofki Zrimšek smo s tem najbrže prikazali, kako je s kovanjem dobičkar in kako s ceno časnika. Če bi bralko zanimalo še, kako urejamo časnik, jo rade volje vabimo v uredništvo, da spozna še ta del vprašanja.

Pri vsem tem pa nas tare še drugo vprašanje. Sedanja cena časnika nas naravnost spodbuja, da ne razširjamo števila naročnikov in bralcev, kar pa je z družbenega stališča docela nesprejemljivo (in tudi nepojmljivo). Kajti vsako številko, ki jo prodamo za ceno 2.— din, je treba zanjo zagotoviti še 4.47 din (prek reklam, dotacij občin itd.) Čim višjo naklado imamo, tem več sredstev je treba zagotavljati in še to z geometrijskim zaporedjem. Čeprav bi bilo normalno, da povečane stroške tiskanja krijemo z večjo prodajo, pa v tem primeru to deluje prav obratno. Čim višja naklada — tem večja izguba. Dobicek bi pričeli ustvarjati šele, ko bi bila prodajna cena vsaj nekaj par višja kot lastna cena. V našem primeru vsaj s ceno kakih 5 din številka, ostalo bi krili prihodki od reklam.

Vendar nekaj bomo morali v tej smeri ukreniti. Stabilizacijski ukrepi, ki smo jih sprejeli v polletju, sicer že dajejo določene rezultate (zmanjšanje razlike med tiskano in prodano naklado, varčevanje pri stroških, vrnitev na planiran obseg časnika itd.), a kaj, ko

so hkrati pritisnile občutne podražitve. Nekaj niti še z oblikovno poenostavitvijo časnika, z zmanjšanjem slikovnega gradiva, z oživitvijo poročanja na osrednje dogodke in večje kraje — toda s tem bi časnik postal enoličen, premalo pester in bolj podoben ciklostiranim uradnim biltenom. Tega pa si ne moremo privoščiti.

V uredništvu že dlje časa razmišljamo o delnem izhodu: o delni podražitvi, ali bolje rečeno o zmanjšanju razlike med dejansko in prodajno ceno. Še najbolj bi bila za bralce sprejemljiva podražitev časnika na 3.— din s tem, da bi naj zmanjšala letna naročnina 120 din (namesto 150.— din kolikor bi veljalo 50 števil), polletna 65.— din, za tužno pa bi bila naročnina dvojnja. Tudi v bodoče bi naj časnik v naročnini veljal manj kot v kolportaži zato, da bi spodbujali naročnike.

S tem ukrepom bi dosegli vsaj kritje stroškov tiska in papirja časnika ter poštino in dostavo na dom. Redakcijske stroške pa bi morali še v naprej kriti z dohodki od reklam, oglasov in dotacij. Vendar bi s tem že odprli proces spodbud za razširitev naročnikov in povečanje naklade. To pa bi moral biti naš temeljni cilj, seveda poleg polnejšega obveščanja.

Če smo ta problem razgrnili pred javnostjo, zlasti pred bralci, smo to storili tudi zato, da bi slišali za njihovo mnenje.

Zatorej vsaka pobuda mnenje in predlog bo uredništvu dobrodošlo.

ZALEC

ZA HUMANOST

Sredi prejšnjega tedna je bila v Zalcu prva seja Občinskega odbora Rdečega križa Slovenije. Uvodoma so na seji podali poročilo o dosedanjem delu tega odbora.

Občinski odbor Rdečega križa Zalec združuje danes 18 osnovnih organizacij, ki štejejo okrog sedem tisoč članov, od tega kar 2000 mladih. V zadnjem obdobju so izvedli dve fluorografski akciji, več kot sto krvodajalskih akcij zbiranja sredstev za pomoč prizadetemu prebivalstvu, tri osemdeseturne in sedemnajst 20 urnih tečajev za prvo pomoč ter 114 tečajev za voznike motornih vozil. V tem obdobju je kri darovalo kar 7000 prebivalcev žalske občine. Občinski odbor se je vključil tudi v praznovanje 20-letnice prostovoljnega krvodajalstva na Slovenskem. Poleg tega pa so v Zalcu skrbeli tudi za redne stike z osnovnimi organizacijami, s štabom ter delovnimi organizacijami in ne nazadnje s strokovnimi in transfuzijskimi službami ter Republiškim odborom Rdečega križa Slovenije.

K uspešnosti dela so precej pripomogle tudi komisije, ki delujejo v okviru tega odbora. To so komisije za

pomoč in varstvo pred elementarnimi nesrečami, komisija za zdravstveno in socialno dejavnost, za krvodajalstvo ter komisija za mlade člane. V nadaljevanju prve seje so sprejeli tudi srednje ročni program razvoja Občinskega odbora. Še posebej so govorili o delu komisije za krvodajalstvo. Poudarili so, da izvajanje celotnega programa sloni na samoupravnih organih v organizacijah zdravstvenega dela, odborih krajevnih organizacijah RK in aktivnih mladine RK. Vzpostaviti bo treba še tesnejše sodelovanje s strokovnim centrom za prvo pomoč in občinskim svetom za preventivo in varnost v cestnem prometu. Na področju krvodajalstva si bodo prizadevali tudi za to, da v Rdeči križ v prihodnje še bolj sicerbo za varstvo ostarelih, socialno varstvo, za zbiranje oblačil, uvajanje servisa ne službe bolnišča na domu in drugo.

Ob koncu seje so za predsednika Občinskega zbora izvolili dr. Adama Medveščka, za podpredsednika Verico dr. Petkovič in za sekretarja Iva Dolarja.

JANEZ VEDENIK

GRIŽE

O DELU IN NAČRTIH KRAJEVNE SKUPNOSTI

Pred dnevi je bila v Grižah seja konference delegatov te krajevne skupnosti. Na seji so najprej pregledali in ocenili dosedanje delo krajevne skupnosti, nato pa so govorili tudi o srednjeročnem načrtu razvoja Griž v letih od 1976 do 1980. Prvi problem, na katerega so na seji opozorili, je bilo vprašanje ureditve telovadnice v osnovni šoli ter športnih objektov v Grižah in Zabukovici. V Zabukovici so si namreč mladi sami uredili igrišča v bivših bazenih rudnika, sedaj pa se mladi v tem kraju bojijo, da bodo prodali zemljišče, po katerem vodijo poti do teh športnih objektov. Sredstva za ureditev telovadnice pa bosta prispevali krajevna skupnost in Občinska izobraževalna skupnost, Telovadnica v Grižah je edina, ki ob izgradnji šole ni bila dokončno urejena.

Na nedavni seji so zahtevali tudi to, da telesnokulturna skupnost iz Zalca in TVD Partizan Griže rešita problem igrišč v Zabukovici. Največji problem pa trenutno predstavlja cesta Zabukovica—Griže—Zalec, ki jo izpodjeda potok Artičnica. Obstaja nevarnost, da ob prvem večjem nalivu voda izpodje cesto in odreže Zabukovico. Zato so navzoči na seji predlagali, da

da srednjeročni načrt razvoja občine dopolni tazo, da se poleg ceste uredi Artičnica.

V naslednjih letih pa bo nujno potrebno zgraditi tu trgovski lokal v Zabukovici ter rešiti stanovanjski problem v tem kraju, saj trenu no živi v napol razpadli b rakah okrog trideset družin. Med njimi je tudi precej držin, ki predstavljajo določne problem socialne narave.

Z izgradnjo Mineve in Si me se pojavlja tudi problem v zvezi s pomanjkanjem stanovanj. Zato so navzoči predlagali dopolnitev srednjeročnega načrta razvoja žalske občine v tem smislu, da se forsira izgradnja stanovanj v vodilnih naseljih, temv da dajo prednost gradnje tu v zazidalnem okolišju Migojce Griže. V griški krajevni skupnosti bo treba čim pr zgraditi tudi solidarnostno stanovanjska bloka za upoš jence in učitelje.

V razpravi so opozorili tu na vprašanja, zakaj je kultura na skupnosti v svojem srednjeročnem programu popl ma pozabila na Dom Svobote v Grižah, zakaj nekateri p več pozabljajo na letno gledališče Limberg, ki je edino vrste v občini, na vprašanje varstva voda in zraka ter drugo.

FRANC JEZOVIČ

pisma

ZANIMANJE ZA TDF

Z velikim zanimanjem spremljam v Novem tedniku zapise o pripravah na Teden domačega filma. Upam namreč, da bo TDF učinkoval kot bujno zelenača oaza v današnji puščavi samih vesternov, gangsteric in kriminalk.

Nadalje sem v časopisih bral, da so v Franciji strogo prepovedali predvajanje pornografskih filmov. To je kar v redu, vendar bi bilo zanimivo zvedeti, ali so ti filmi res pornografski ali se morda, kot se v podobnih primerih rado zgodi, nekaterim osebam to samo zdi. Zanima me tudi, kaj bodo francoski kinematografi svojim obiskovalcem nudili v zameno za filme, ki bodo na podlagi tega zakona izpadli iz programov. Menda ne nasilje, saj bi v tem primeru ubogi francoski gledalci prišli z dežja pod kap, to se pravi, da bi bili na slabšem kot pred prepovedjo.

FRANC MOHORIC
Vitanje

NAS PRIPIS:

Hvala za lepe želje Tednu domačega filma. Kako bodo francoski kinobiskovalci po prepovedi zadovoljni s filmskim sporedom pa žal naprej ne moremo reči. Utegne pa kaj več povedati STOP, revija za radio, televizijo, film in zabavno glasbo.

NE VIDIM NIČ, NE SLIŠIM NIČ, NE REČEM NIČ

Bilo je v stranski dvorani Narodnega doma dne 14. novembra. Prof. Šostarič iz Maribora je na povabilo celjskih hortikulturnikov predaval O VARSTVU NARAVE. V poldrugournem predavanju je prisotnim prikazal blizu 100 barvnih diapozitivov, iz katerih smo jasno razbrali katastrofalne posledice uničevanja narave v industrijskih središčih Slovenije.

Profesor Šostarič je znan in priznan ljubitelj naravnih lepote, prav ta to pa tudi priznan predavatelj. Kljub dejstvu, da je

bila komaj tretjina sedežev zasedenih, se je predavatelj potrudil in govoril tako zavzeto, kakor da ima pred seboj nabito polno dvorano. Ob aplavzu hvaležnih poslušalcev je bilo slišati predloge: To predavanje morate ponoviti!

Za zaključek je predavatelj prikazal še dva posnetka. Na projekcijskem platnu so se pojavile tri opice v reliefni izvedbi — baje s pročelja neke znamenite zgradbe na Japonskem. Takoj zatem pa se rejen črn maček, ki se je povzpel na mehkec divan, se udobno zleknil in zadovoljno zadrževal. Komentar k temu poslednjemu posnetku je bil: »Odločujoči faktorji, ki naj bi z vsemi razpoložljivimi sredstvi preprečevali to uničevanje okolja in ga ohranili našim zanamcem, se te odgovornosti radi otrsejo po izreku treh opic na posnetku: »Ne vidim nič, ne slišim nič, ne rečem nič!«

Dogodki tega dne, konkretno odziv celjske javnosti, nam potrjuje, da velja gornji izrek tudi za Celjane. Naj to trditev podkrepim z dejstvi: Teden dni pred tem je predstavnik HD osebno obiskal 12 celjskih šol — srednje, strokovne in osnovne. Ob osebnem razgovoru s predstavniki teh šol, je povsod oddal poleg plakata še posebno pismeno prošnjo na vodstva šol, naj na to predavanje opozorijo predavateljski kader, potom učencev pa povabijo njihove starše.

Razen tega smo po celjskih izložbenih oknih razobesili še mnogo plakatov. Tudi radio Celje je opozoril na to aktualno predavanje. Odziv porazen: nekaj nad 30 poslušalcev.

Tudi Celjani so se v času predavanja raje udobno zleknili po divanu in — zadrževali.

Ne gane jih dejstvo, da je Voglajna postala pravecni kanal industrijskih odpadkov. Ne vidijo pošastnih stebrov, ki iz cinkarniških in štorskih dimnikov bruhajo smrt živi naravi v okolju. Ne slišijo uničujočega hrupa motoriziranih kolon, ki jim hromijo živčevje. Ne rečejo nič, ko se pred njihovimi očmi uničujejo mestne zelenice, cvetlične grede in parkovni nasadi...

JANKO PRISLAN

AVTOBUSI ZAMUJAJO

Zaposlen sem v železarni v Starih in se vozim z Izletnikovim avtobusom vsak dan na relaciji avtobusne proge Celje—Planina.

Ker moram to pot s kritiko na dan, naj povem, da je podjetje Izletnik zelo nezainteresirano za svojo nalogo. Avtobusi imajo večje zamude, zadnji čas pa se dogaja celo to, da na progi ne vozijo. Potniki čakajo več kot eno uro in to pogostokrat. Vse to pa ni krivda voznega osebja, vsaj po mojem mišljenju ne. Me-

ni se zdi, da avtobusi niso popravljani in napake izvirajo od tod. Kje so ti sti mehaniki, ki ne želijo omadeževati belih rok ali pa svoje delo opravijo zelo površno? Ni jim mar, če avtobusi sredi proge

obstanejo in ne morejo dalje. Marsikateri, ki je pameten, bo sodil, da to ni krivda soferja, ki zaradi večje okvare ne more dalje. Ali potniki niso ljudje?

VENCESLAV JAGER

TRGATEV KLOBAS

Gostilna pri
Urški -
HUGO SALOBIR
DOBJE vabi na
tradicionalno
trgatev
Klobas v soboto,
29. 11. 1975 ob 18^h
VABLJENI!

Oni dan sem se pripeljal na Planino in takoj opazil plakat na nekem oknu. Priznajte, da ni vsakdanja stvar tale trgatev klobas. Škoda, da ni bila kakšna klobasa obešena kar ob plakatu.

Foto: D. MEDVED

ZGORNJA SAVINJSKA DOLINA

60

30 LET OSVOBODITVE

PIŠE: FRANJO FIJAVŽ

MARKSIZEM IN NAPREDNO UCITELJSTVO

Napredno učiteljstvo gornjegrajskega sreza se je povezovalo tudi s somišljeniki izven svojega matičnega področja. Poleg Hudalesa so imeli še nekateri drugi učitelji povezavo z Martinom Mencejem, ki je poučeval nekaj let v Pesjem pri Velenju. Mencej je bil v tistih letih že »vrazpita komunist in je bil radi svojega prepričanja in delovanja v delavskih društvih »Svoboda« kot predavatelj in v strokovnih učiteljskih društvih nekajkrat premeščene iz kraja v kraj. V tridesetih letih je imel Mencej pomembno mesto v ilegalnem delovanju Komunistične partije Jugoslavije.

Udejstvovanje naprednih učiteljev iz področja Zgornje Savinjske doline in posebno nekaterih posameznikov, je bilo vključeno v organizirano delovanje naprednega učiteljstva in pod dokaj močnim vplivom KP Slovenije. Zanimivo, da so »prevezla« napredni učitelji v Sloveniji vodilne pozicije v »Učiteljskih društvi« — vse do 1937. in še 1939. leta so jih uporno »držala« v svojih rokah pristaši

najprej liberalne, zatem klerikalne struje — edino v srezih Gornji grad, Šostanj in v Kozjem. Uredniški odbor pedagoške revije »Popotnik«, ki je izhajala v Ljubljani, je bil po učiteljih marksistih osvojen šele 1939. leta.

Takrat napredne učitelje in učiteljice v Gornji Sav. dolini smemo in moramo prištevati v vrsto tistih poznanih učiteljev in pedagogov, ki so prednjačili s svojim naprednim pisanjem in delovanjem na praktično — šolskem, pedagoškem, znanstvenem in družbenem področju. To so tedaj bili prof. Franjo Zgeč, Jože Jurančič, Martin Mencej, Ernest Vranc, Kari Doberšek, Boris Debevec, Stane Terčak in še nekateri drugi. Tej, starejši generaciji pedagoških delavcev na Štajerskem, so se pridružili v zadnjih predvojni letih mlajši učitelji Jože Kerenčič, Pavle Segula, Dušan Spindler, Miroslav Zor, Vladko Majhen, Oskar Gaist, Ivo Svarc, Branka Jurca, Jadviga Golež, Milena Petrovar in dr.

Poudariti velja, da so imeli z naprednimi učitelji v letih 1938—1940

DEPORTACIJSKI (IZSELJEVALNI) ŠTAB NA MARIBORSKI ZELEZNIŠKI POSTAJI V JULIJU 1941

Himmlerjeva navodila, ki jih je prejel štab v Mariboru 18. aprila 1941: Tako je treba izseliti vso slovensko inteligenco. Izseliti (izgnati) je vse Slovence skupno z njihovimi rodbinami, ki so se priselile na Štajersko po 1914 letu. Izgnati je prebivalstvo iz savskega pasu, ki obsega nemško državno ozemlje jugozahodno od Save in v pasu skoraj 30 km severovzhodno od Save. Izgnati je prebivalstvo takozvanega pasu ob rečici Sotli. Izgnati je prebivalstvo iz vasi v celi Sp. Štajerski, ki očitno kažejo znake tuje krvi. Podvreči jih je površnemu izboru. Drugo prebivalstvo, to je večina, ostane sedaj v deželi. V smislu gauliterjevega oklica naj to prebivalstvo pristopi v znak notranje pripadnosti k Nemčiji v Štajersko domovniško zvezo.

stike tudi vodilni člani OK Kom. partije Slovenije (Boris Kidrič in Edvard Kardelj). Na gori Oljki so imeli 1939. leta nekateri učitelji — komunisti sestanek, ki so se ga udeležili — kot pripoveduje Martin Mencej — poleg Menceja še Oskar Hudales, Jože Jurančič, Franče Kimovec, Miloš Ledi-

nek, Miro Počkaj in Jože Zorn. Mencej se je dogovoril za kraj in dan sestanka z Borisom Kidričem in Maksom Stermecim. Toda Kidrič, ki bi naj v imenu OK KP Slovenije prisostvoval sestanku, je bil poslovno drugod zadržan.

Povedati je še treba, da so nekateri učitelji, bodi-

si člani KP ali njeni pristaši, vsa leta po šestojanuarski diktaturi 1929. leta iskali pota in način za izboljšanje razmer na pedagoškem področju. Iz tistih let je omeniti progresivno delovanje člana KP, učitelja Vinka Mendorferja v Sentjurju pod Kumom. Sodeloval je z nekaterimi učitelji — marksisti in krščanskimi socialisti.

Preveč prostora bi nam zavzelo nadaljnje opisovanje posameznih učiteljev in skupin v okviru njihovih stanovskih društev in na pedagoškem področju, kar vse je bilo povezano s problemi posodobljenja pouka, torej s koristmi duševnega in telesnega razvoja otrok. Tudi opisovanju, kaj vse so učitelji pozitivnega storili v svojem šolskem okolišju, se bomo v glavnem odpovedali. Tu in tam bomo še opisali kakšen dogodek, povezan z učitelji v Zg. Sav. dolini. Ugotoviti moramo na splošno, da je vpliv naprednih učiteljev zanesel marsikateremu mlademu človeku na vasi tedaj ali pozneje v življenju v vrste razredno razgledanih ljudi in enako med politične aktiviste, med borce in sodelavce odporiškega gibanja v narodnoosvobodilni vojni.

BOJ ZA NAPREDEK IN VSAKDANJI KRUH

Povedati velja še to, da so se starejše generacije učiteljev, nekeje v tridesetih letih, pričele zavdati, da sta marksizem in napredna pedagogika močno povezana in da pod režimi liberalnih in klerikalnih strank ne bo uspešnega razvoja na vzgojnem področju. Za generacijo šolnikov, ki je absolvirala učiteljske po 1932. letu, posebno kritično obdobje je bilo od 1934. do 1937. leta, je treba poudariti, da jo je samo življenje privedlo do razmišljanja o krivični družbeni ureditvi in naslonitvi na napredno usmerjene sotovariše. V tistih letih je bilo v Sloveniji preko 700 učiteljskih abiturijentov nezaposlenih. Tako je tudi učiteljski naraščaj pomnoževal vrste brezposelnih delavcev in uradnikov. Mladi učitelji so čakali na službo po dve do tri leta. Nekateri so se zaposlili pri navadnih pisarniških, slabo plačanih delih v raznih podjetjih, nekateri — največ učiteljice, so si poiskale delo v tekstilnih tovarnah, a največji del jih je ostal brez posla in živel še naprej, po štirinajstih letih drugega šolanja, na račun svojih staršev.

BRASLOVČE IN POLZELA

KRAJANI SO DELAVNI

Na zadnji seji Krajevne skupnosti na Polzeli so med drugim obravnavali tudi osnutek plana dela krajevne skupnosti za leto 1976, ki bo ta mesec v javni razpravi. Predsednik sveta KS Polzela Rudi Divjak je poudaril, da osnutek plana sestavlja sešna komisija pri KS v kateri so bili člani iz delovnih organizacij, družbenopolitičnih organizacij in društva. Med važnejšimi deli, ki bodo opravili so naslednje: izgradnja avtobusne postaje v centru Polzele na levi strani, izgradnja dveh avtobusnih postaj v Ločici, razširitev dovozne ceste do tovarne nogavic in naselja Beg ter ureditev pločnika na pešce, asfaltiranje ceste, ki redsko skozi vas Podvin v dolžini 3 km, asfaltiranje ceste skozi vikend naselje na jugu, izgradnja vodovoda, priključka v Podvinu, vodovodi vasi, v gmajni Ločici, izgradnja mostu čez Ložo, izgradnja vodovoda v Založah, ureditev mrke vežice in še druga tečaja dela.

Franc Glenešek

Rudi Divjak

nekaž več kot 420 tisoč din. Omeniti je treba tudi, da obe delovni organizaciji tovarna nogavic in Garant ne bosta stali ob strani, saj primeri iz prejšnjih let kažejo, da takšnega razumevanja med krajevno skupnostjo in delovnimi organizacijami kot je na Polzeli ni daleč na okoli.

V letošnjem letu je delo krajevne skupnosti Braslovče bilo zelo pestro. Za razgovor smo zaprosili predsednika KS Braslovče Fran-

ca Cilenška ter mu zastavili nekaj vprašanj.

Kaj ste vse letos napravili?

»Prav v tem času opravljamo zadnja dela in to rekonstrukcijo prosvetne dvorane. Zamenjali smo peč za centralno ogrevanje, električno napeljavo ter prebelili in zametali tla. Pomagali smo pri gradnji novega gasilskega doma, asfaltirali smo cesto Kamenče-Glinje, ki je stala šesto tisoč din, zaključili smo tudi dela na pokopališču in to okrog žive ograje

ter samih poti na pokopališču.

Ali ste kaj časa posvetili krajevni samoupravi?

»Precej časa smo posvetili krajevni samoupravi saj smo se poglabili v njo tako, da delujemo zelo veliko z delegacijo krajevne skupnosti, konferenco KS in to predvsem z informiranjem novih stvari, ki se dogajajo v kraju in izven kraja. Pristopili smo k popolnejšemu informiranju širše javnosti. Ustanovili smo komisijo, ki bo delala na tem področju, izdajala list za informacijo tako, da bo vsak občan seznanjen z delom krajevne skupnosti. Tak list pa bomo pričeli izdajati prihodnje leto.»

Kakšen pa je program za naslednje leto?

»Plan za prihodnje leto je že pripravljen in tudi središča so že v glavnem razdeljena. Največji delež je namenjen izgradnji nove šole, ostali del pa bomo uporabili za komunalne ureditve. Asfaltirali bomo nekatere ceste na našem področju, razširili vodovod, telefonsko omrežje in drugo.

T. TAVČAR

NOVO KRŽIŠČE

Minul petek so v Zalcu odprli novo semaforizirano križišče pri pošti. Hkrati z ureditvijo semaforjev pa so v centru mesta razširili tudi cesto. Celotna investicija teh del je veljala okrog sto trideset starih milijonov dinarjev. Na svečani otvoritvi sta o pomenu nove prometne ureditve Zalca govorila predsednik krajevne skupnosti Zalec Ivan Cink in podpredsednik izvršnega sveta Skupščine občine Zalec Stane Lesjak.

JANI VRBIC: »Razširitev ceste v središču Zalca, vključno s postavitvijo semaforjev, se mi zdi najlepša pridobitev Zalca za praznik republike. Na ta način bodo lahko pešci končno varno prečkali cesto, prej pa se je neredko dogajalo, da voznikom niti na kraj pamet ni prišlo, da bi ustavili pred prehodom. Mislim, da je semafor tudi velika pridobitev še predvsem za starejše občane in pa otroke.»

JOZE PANTNER: »Mislim da je Zalec semafor nujno potreboval, saj so se na tem mestu večkrat zgodile hude prometne nesreče, neredko s smrtnim izidom. Z ureditvijo semaforjev bodo tako zavarovani pešci, ki prečkajo cesto, še posebej pa otroci. Če bodo semaforji delali v ustreznih časovnih intervalih, po mojem tudi ne bo prihajalo do kolon, kot nekateri trdijo. Najbolje bi bilo, če bi semaforji zapirali in odpirali avtomobilski promet v kratkih časovnih presledkih. Sploh pa še okrog druge ure popoldne, ko je največji promet.»

VIKTOR ZATLER: »Zaenkrat se mi to zdi najbolj idealna rešitev za ureditev prometa v Zalcu, še posebej, če računamo na to, da bi morali na podhod čakati najmanj tri leta. Ne vem pa še, kako bo na obeh vpadnicah v Zalec. Bojim se, da bo prav tam prihajalo do zastojev prometa.

Mislim, da bo treba temeljito preučiti, v kakšnih časovnih intervalih bodo delovali ti semaforji.»

FRANC LAVRIC, komandir prometne milice Celje: »Osebnostno menim, da je Zalec semaforje najino potreboval, saj bo tako onemogočeno divjanje avtomobilov skozi center mesta.

Semafor je pridobitev tako za pešce kot za avtomobiliste, in mislim, da je sedanja ureditev precej boljša, kot pa če bi gradili podhod. Podhod bi bil navsezadnje rešitev le za pešce, pa še precej dražji bi bil.»

ANTON FERME: »Če pomislim, kako je bilo tu, ko še ni bilo semaforjev, se mi zdi kar čudno, da na tem mestu ni prišlo še do več nesreč. Zato se mi zdi popolnoma prav, da so v Zalcu razširili cesto in montirali semaforje. Nobena investicija ni predraga, kadar gre za varnost in ne nazadnje za življenja ljudi. Če bi zgradili podhod, o čemer je menda bilo precej govora, bi bila po mojem to rešitev le za pešce. Semaforji pa bodo prisilili avtomobiliste za počasnejšo vožnjo skozi mesto.»

DRAGO PREDAN

8

S Slavkom Ostercem na koroškem plebiscitu

Značilno, pri tem je, je, da smo v pliberškem okraju, v katerega so spadale občine Pliberk, Dobrla vas, Železna Kapla, Bistrica pri Pliberku, Galicija, Globasnica, Libelice, Libuše, Blato, Rikarja vas, Skocijan, Zvabek, Zitarja vas (tu smo proti pričakovanju izgubili; za nas je oddalo od 791 glasovalcev le 317

ali 40,08 odstotka glasov), pa tudi v okraju Rožek zmagali mi, medtem ko smo v boroveljskem in velikovškem okraju izgubili.

Pozabiti tudi ne smemo, da smo na glasovališčih južno od Drave do bili mi nad 50-odstotkov useh oddanih glasov. Če bi krivični plebiscitni po-

goji dovoljevali, bi morala kljub za nas neugodnemu rezultatu plebiscita teči meja vendarle po Dravi.

P. S. — S Slavkom Ostercem, ki je kot učitelj glasbe več let služboval na celjski meščanski šoli (danes na šoli I. celjske čete), sva se med obema vojnoma večkrat

srečala. Kaj rad se je zadrževal v takratni kavarni Evropa, kjer je ob črni kavici nastala prenekatera zasnova za poznejšo mogočno simfonijsko skladbo. Z otoplo prizadetostjo se je prenekaterikrat spomnil našega pohoda na Koroško, katere izgube ni mogel nikoli preboleti.

(KONEC)

OD 8. DO 16. DECEMBRA 1975 V VSEH CELJSKIH KINEMATOGRAFIH

se, kar potrebujete — lahko izberete na enem mestu!

Času sejma nudimo tudi gostinske usluge.

OD 6. DO 20. XII. '75 V NOVI VELENJSKI HALI

NOVOLETNI POTROŠNIŠKI SEJEM

NOVOLETNI POPUST

OD RINKE DO SOTLE — OD RINKE DO SOTLE — OD RINKE DO SOTLE — OD RINKE DO SOTLE — OD RINKE DO SOTLE

Ustrezna cena krompirja

Krompir se vedno vznemirja ljudi. Ne le tiste delavce, ki ga v trgovini ne morejo dobiti, ker ga baže ni, ampak tudi pridelovalce. Zlasti tiste, ki so ga že prodali. Izvršni odbor poslovne skupnosti za krompir je namreč sklenil, da se odkupna cena pri kmetih lahko zviša pri kilogramu za en dinar. Za toliko pa je lahko višja od tiste, ki je bila določena ob začetku odkupa in je veljala do sredine novembra. Trgovina pa lahko prodaja krompir po 4,45 din. Nezadovoljni kmetje pravijo, da je to nagrada tistim pridelovalcem, ki so spoštovali pogodbe in prodali krompir po določeni ceni. Pošteno bi bilo, da bi jim kdo plačal razliko med takratno in sedanjo višjo odkupno ceno. A kdo? Če drugod ni moč najti denarja za to, ga tudi kmetijske organizacije, ki so krompir odkupile, nimajo, saj so ga takoj dale naprej po takratni dogovorjeni ceni.

S plačilom razlike med prejšnjo in novo odkupno ceno krompirja torej ne bo nič. Pred pridelovalci pa se želi-jo nekako opravičiti in iščejo krivce na vse strani. Nekateri pravijo, da je dogovorjena odkupna cena bila prenizka. Drugi trdijo, da so težave povzročili sindikati, ekonomski menzi, prekupčevalci in ne nazadnje spekulantski kmetje. Kaj se skriva za tako splošenimi opravičili in očitki?

Ne bi upal trditi, da kmetje niso hoteli prodati krompirja po 1,80 din kg ali bolj šega za nekaj par več zato, ker bi se jim zdel prepoceni in primerjavi s pridelovanimi stroški in cenami drugih poljščin. Lani so mnogi dobili za kg skoraj polovico manj, pa so ga prodali. Z 1,80 din niso bili zadovoljni zaradi tega ker je bil v trgovini veliko dražji. Torej niso bili zadovoljni z razliko v ceni. Sindikati in ekonomski tudi niso prišli po krompir h kmetom zato, da bi zanj plačali več, kot bi morali plačati v trgovini. Kdor ima drugačne dokaze, naj jih našteje in ne očita le nasplošno.

Koliko je krompir pravzaprav vreden? To bi se lahko enako vprašali delavci kot kmetovalci. Letošnja cena krompirja je sorazmerno visoka, delavci pa so ga nakupili za ožimnico menda dvakrat toliko kot lani. Ali je za prehrano tako dragocen? Kilogram krompirja ima 960 kalorij, enaka količina črnega kruha 2390 in testenin 3600. Kilogram testenin za leže skoraj za 4 kg krompirja, kruh pa za 2,50 kg. Poraba dragega mesa se zmanjša in nadomesti z drugimi živili. Zakaj ne bi bilo enako pri krompirju, kadar je zelo drag?

Prava vrednost krompirja je pomembna tudi za kmetovalce, da jih ne bo presenetila odkupna cena v prihodnjem letu. Ga bodo lahko prodali po 3 ali 2,50 din, če je 1,80 din bilo premalo? Ali jim bodo odkupovalci morda ponujali le poldrugi dinar? Tudi na to je treba misliti, ko se govori o prenizki ceni. Novembrsko zvišanje cene krompirja je gotovo najslabša možna rešitev. To je močno omajalo zaupanje kmetov v sodelovanje. Veliko krompirja, za katerega pravijo, da bi ga po višji ceni dobili od kmetov, pa je morda že v skladiščih prekupčevalcev in odkupovalcev, ki so čakali na večji zaslužek.

JOZE PETEK

OBČANI ŠENTJURJA PRED REFERENDUMOM

DALJE NA PRIDOBITVAH

PLANINA:
»SLAB
ZAČETEK?
DOBER
KONEC!!!«

Sekretar KS Planina JAKOB RATAJ

Priloge za glasovanje ob novem samoprispevku v šentjurski občini so v polnem teku. Programi krajevnih skupnosti, katerih je v občini 11, so toliko obsežni, da jih brez solidarnosti ne bi uresničili.

Krajevni samoprispevki, izglasovani pred petimi leti, so v posameznih krajevnih skupnostih večinoma uresničeni. Kolikor pa še niso, bodo uresničljivi v naslednjem petletnem obdobju.

Medtem je nastala tudi vrsta novih potreb in pobud. Je že tako, da prva stvar zahteva drugo, tretjo... Med najnujnejšimi in prvimi so v šentjurski občini ceste, ki jih zasledimo v programih vseh krajevnih skupnosti. Tudi v programu krajevnih skupnosti Planina.

O delu in pripravah na bližnje glasovanje je tekla beseda s sekretarjem KS Planina JAKOBOM RATAJCEM. Med drugim je povedal, da sta se pripravljali odbor ter svet krajevnih skupnosti sestala že trikrat ter pripravila vse potrebno za obzložitev programa po volilnih enotah. Na kaj so v programu posebno pozorni?

»Na ceste. Dajmo našim ljudem ceste, pa bodo z vsem zadovoljni. Cesta Šentjur—Planina—Sevnica prepočasi napreduje

in če njena rekonstrukcija ne bo v programu, z zagotovitvijo, da bo tudi uresničen, bodo ljudje zgubili zaupanje. Cesta nam pomeni povezavo s svetom. Če bi bila dobra, bi dekleta iz Tolovega obrata lahko hodila v službo v Šentjur. Nujna je tudi avtomatska telefonska povezava, pa zdravstvena postaja in vodovod. Poglejte, pri nas imamo vodovod, zgrajen leta 1910. Več sredstev bo potrebnih, kot smo jih do zdaj namenjali za te stvari. Naši ljudje hočejo konkretne naložbe, ki se bodo uresničile. Nočemo zavarjati, hočemo pa vedeti, kaj bo za denar, zbran s samoprispevkom, narejenega. Nekaj pripomb smo že poslali v vednost, odločili pa bodo občani, ki se bodo čez teden dni zbrali po volilnih enotah in bodo program dobrega preučili.«

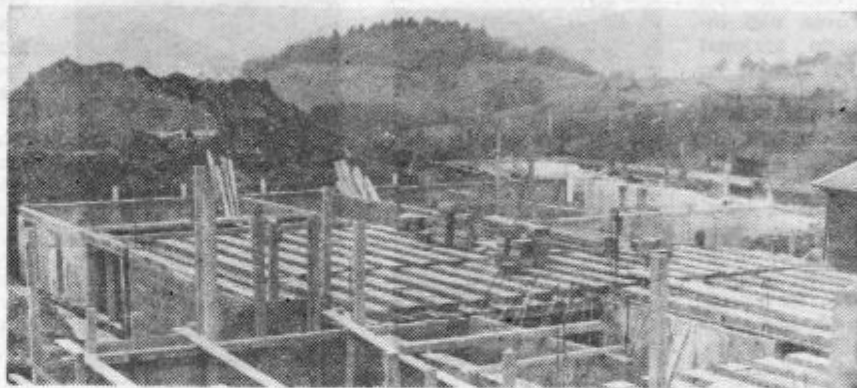
Okvirni program, ki ga je krajevna skupnost Planina že pripravila, vsebuje vse zgornje zahteve, dodal pa bodo verjetno še nekatere, ki jih bodo predlagali volilci sami. Sledilo bo dogovarjanje in vsklajevanje, saj sredstev za vse želje ne bo dovolj. Pa tudi sicer se krajanje Planine ne morejo pritoževati, da kraj v zadnjih letih ni napredoval. Dobili so novo šolo, zgradili nekaj lokalnih cest, dobili dva obrata in zgradili bencinsko črpalko, čeprav so krajanje sešli za njeno izgradnjo celo v lasten žep.

To je tudi optimistična napoved za bližnje odločitev, ki bo prinesla občanom Planine prepotrebne objekte in hitrejši razvoj.

Da znajo seči v žep, so že dokazali, želijo pa vedeti, kaj bodo za to dobili.

»V uspeh pri glasovanju za krajevni samoprispevek ne dvomim, saj so se krajanje naše krajevnih skupnosti že večkrat izkazali. Na zadnjem referendumu so od šestih volišč štiri volila 100-odstotno. Ljudem je potrebno zdaj samo povedati, kaj bodo konkretnega dobili. Sicer pa je pri nas vedno tako — slab začetek in dober konec.«

ZDENKA STOPAR

Tako pa raste nova zdravstvena postaja

ŠENTJUR ZA ŠOLO

Ko bomo 21. decembra v Šentjurju in okolici glasovali za samoprispevek, nam mora biti jasno, da bo poleg središčnega objekta — šole sofinancirana iz samoprispevka še vrsta drugih objektov. V načrtu je dozidava zdravstvene postaje, štirih oddelkov otroškega vrta, regulacija Voglajne na dolžini 1,2 km, pospešena izgradnja novih stanovanj, stadiona, rekonstrukcija vodovodnega omrežja, izgradnja avtobusne postaje, modernizacija ceste Šentjur—Jakob in Sele—Proseniško, izgradnja občinske stavbe, v kateri bi našel prostor tudi banka, zavarovalnica in služba družbenega knjigovodstva. Spisek potreb in želja je ogromen in se po vsej verjetnosti do leta 1980 ne bo dal v celoti uresničiti. Zamisel organizatorjev samoprispevka je, da bi se polovica samoprispevka namenila za gradnjo šole, druga polovica pa za zgornje navedena dela. Menimo, da je taka zamisel zelo utemeljena in se bodo naši volilci z njo strinjali in z glasovanjem to potrdili.

Če smo že 4 leta dajali samoprispevek za šolo in se bomo odločili še za nadaljnjih 5 let, je menda prav, da se seznanimo nekoliko pobliže z življenjskega naša najstarejše kulturno-prosvetne ustanove.

Iz častitljive in stare šolske kronike, ki je od njenega začetka pa do leta 1918 pisana v nemščini in gotiči, je razvidno, da segajo začetki šolstva v Šentjurju v leto 1769. Zaradi vse večjega razvoja proizvajalnih sil v drugi polovici 18. stoletja je nastala potreba po minimalni šolski izobrazbi, po izobrazbi, ki bi je naj

bile deležne najširše ljudske množice. Družba na višji razvojni stopnji ob nenehni rasti tehničnega napredka se ni mogla več zadovoljiti s fevdalnim šolstvom, ki je dajalo izobrazbo samo ozkemu krogu izbrancev. Pojavila se je družbena potreba po osnovni šoli, saj nepismeni ljudje niso bili sposobni slediti tehničnemu napredku. Vsa navedena dejstva so bila vodilo razsvetljenstvu in Jožefinsko-Terezijanskih reform. V to dobo spada tudi pričetek šolstva v Šentjurju, saj je v šolski in cerkveni kroniki zapisano, da je prvi pouk stekel 1. 1769. Tega leta so pričeli s poukom v Gornjem trgu v hiši št. 19, ki je danes ni več. Po požaru 1. 1797, ki je uničil domala ves Gornji trg in tudi šolo, so imeli pouk v Dragarjevi hiši (sedaj Cehnerjeva hiša vzporedno s šolo). Po letu 1800 je bil pouk v kaplaniji in nato v Janžekovi (Hrastnikovi) hiši, vse do leta 1818. V tem letu je bila zgrajena prva šolska stavba, ki je imela 2 učilnici — šola se je iz enorazrednice razvila v dvorazrednico, katero je skupno obiskovalo 125 učencev, od tega komaj 9 deklet. Čez približno 50 let zasledimo, da je obiskovalo šolo 128 fantov in 95 deklet. Povečana rast šolo-obveznih otrok je terjala razširitev šolske stavbe, kar se je zgodilo leta 1873. Šola se je tedaj razvila v trirazrednico, že naslednje leto pa v štirirazrednico. Število šolo-obveznih otrok je nenehno raslo, ker je novi šolski zakon leta 1869 uzakonil osemletno obvezno šolanje. V letu 1875 je že 354 šoloobiskujočih otrok, vendar je 216 otrok še

vedno bilo brez pouka.

Pouk je bil celodnevni s prostim četrtkom. Kljub temu, da je za obvezni pouk bila dana zakonita osnova, takratna šolska oblast ni klicala staršev na odgovornost, ker pač ni bilo dovolj šolskega prostora, manjkalo pa je tudi učiteljev (zgodovina se ponavlja, to se dogaja tudi v 20. stoletju). Položaj v šoli leta 1881/82 se je še poslabšal, saj je bilo šolo-obveznih otrok že 663, šola pa je obiskovalo le 360 otrok, se pravi, da je brez pouka bilo kar 300 otrok. V šoli leta 1882/83 je bila v 2. razredu ustanovljena vzporednica, ker je razred štel že 150 otrok. Šolski obisk je bil v 1. in 2. razredu dober, čim večji pa so bili otroci, tembolj so jih odtegovali starši šolanju, ker so jih uporabljali za domače delo. V šolo so starši vpisovali otroke z 8, 9 in celo 10 leti, ko pa so bili stari 14 let, jih ni bilo več v šolo. Z ustanovitvijo šole na Blagovni leta 1886 je število otrok na šentjurski šoli nekoliko padlo. V tem letu je šolska oblast kupila za 4000 forintov Ratajevo hišo (sedaj Koprivčeva), kamor se je preselil 4. razred in kjer so bila tudi stanovanja za učitelje. S prostorsko razširitvijo so bili danj boljši pogoji za šolsko delo in tudi zakon o obveznem šolstvu se je začel strožje izvajati. Leta 1891 so šolo razdelili na deško in dekliško, vsako s po štirimi razredi. Dekliška šola je ostala v stari stavbi (sedaj Zdoškovi hiši), dečki pa so se preselili v novo stavbo (sedaj lastnica tov. Urbajs).

ERNEST REČNIK

AVTOMATIZIRANO KRIŽIŠČE V ŽALCU

V rekordnem času so v Zalcu križišče pri banki razširili ter postavili semaforje. Tako bo sedaj v Zalcu tripasovnica pa tem križišču in bo varnejši prehod za pešce. Če se spomnimo malo nazaj vemo, da je na tem križišču bilo več smrtnih žrtev. Sprva so mislili napraviti podhod, vendar bi bila dela veliko dražja.

Foto: T. TAVČAR

slovenski almanah '76

**Vse, česar
še
ne veste,
ali
pa se
nikakor
ne
morete
spomniti**

Presenečeni boste nad pestro, zanimivo in predvsem poučno vsebino. Na 320 straneh velikega formata in v barvnem ovitku vam Slovenski almanah '76 med drugim prinaša:

- najzanimivejše statistične resnice o Sloveniji, Jugoslaviji in svetu,
- kronologijo dogodkov zadnjega leta,
- zanimivosti iz politike, kulture, znanosti,
- opis vseh držav sveta, po zadnjih razpoložljivih podatkih,
- najvažnejše letnice iz zgodovine človeštva,
- podroben opis poteka obeh svetovnih vojn,
- imena vseh Prešernovih, Kidričevih, Kraigherjevih, Levstikovih, Bloudkovih nagajencev,
- pregled predsedstva SFRJ, skupščine SFRJ, predsedstva SRS, skupščine SRS ter ostalih pomembnejših institucij,
- obsežen pregled vseh športnih dosežkov in velikih športnih dogodkov leta 1975,

Naročniki Dela imajo posebno ugodnost. Če žele, lahko ceno poravnajo v sedmih mesečnih obrokih po približno 10.—dinarjev. Cena je zanje nižja! 69.—din in stroški dostave. Drugi morajo odšteti desetaka več — 79.—din, ceno pa morajo plačati v celoti po povzetju!

Slovenski almanah '76 izide 10. decembra. Priskrbite si knjigo v prednaročilu, kajti v prodaji bo precej dražja — 109 din.

Izrešite naročilnico, nalepite jo na dopisnico ali vložite v pismo ter pošljite na naslov: ČGP DELO, Prodajna služba, Ljubljana, Tomšičeva 1/III.

pomoči do poštinih podatkov, od Nobelovih nagajencev do sedmih svetovnih čudes itd..

- 100 strani nevsakdanjih in neverjetnih rekordov.

VSE V VSEM SLOVENSKI ALMANAH 76

naročilnica • nr

Neoreklicno naročam «Slovenski almanah '76»

Priimek in ime _____

Kraj, ulica _____

Poklic _____

Datum _____

Podpis _____

izpolnite sedaj!

13 modnih barv - kvalitetna BUCLE VOLNA - 5 dkg samo 10,94 din
ODDELEK PLETENINE - VELEBLAGOVNICA

HČI GROFA BLAGAJA

38

RADO MURNIK

«Bež, beži, prismođa neumna!» se mu je ostrogar živo zaletel v besedo. «Topove! kako neki? Na konjih? Ha, ha!»

«Pa res!» mu je pomagal vitez Ahac. «Kaj pa mislite, mož? Težke oblegovalne topove vleče komaj deset do dvajset parov volov po naših slabih cestah. Turški hitri ja-hači topove! Ali se vam sanja? Topovi bi preveč ovirali te tolovaje. V dveh dneh pridirjajo divjači Kranjsko od Kolpe do koroške meje, saj ceste in soteske in brodovi niso zastraženi!»

«Zato prihajajo Turki tako pogostoma,» je pojasnjeval mestni pisar. «Letos so že osmič pri nas. Po prvih treh navalih so mirovali štirideset let, medtem so nas nadlegovali drugi sovražniki. Bog se usmili, nikdar ni miru. Pred tremi leti pa so pridirjali širokohlantiki kar dvakrat na Kranjsko. O binokostih so prilomastili čez Unc in Kolpo in se ušotorili pred Metliko, razdejali to mesto in frančiškanski samostan «Pri treh farah». Ves teden so palili in plenili po okolici. Bilo jih je okoli deset tisoč konjenikov. Nekaj jih je ostalo ob Kolpi, da bi zavarovali povratek. Drugi oddelek je upepeli kočevski trg in bližnje vasi, divjal po ribniški dolini, prihrumel pri Igu na ljubljansko ravan, opustošil Matenjo ob robu ljubljanskega barja, Smarje, Preddvor in požgal šenklaško cerkev pred ljubljanskim obzidjem. Tretji oddelek je pa konec junija obiskal Žužemberk, Kostanjevico, taboril na Sentjernejskem polju in opleniil Dobravo, najstarejši kranjski trg. Štirinajst dni so divjali roparji po naši deželi. Z bogatim plenom so se na svetega Urha dan umačnili v Bosno. Proti koncu leta pa so se vrnili na Stajersko in Kranjsko. Posekali so okoli šest tisoč naših ljudi in jih okoli dvajset tisoč prodali v Egipt, Babilonijo, Perzijo, Armenijo. Petsto najlepših kranjskih dečkov in deklic so poslali v dar sultanu v Carigrad.»

Z velikim občudovanjem je gledal ostrogarček gospoda mestnega pisarja, ki je umel govoriti tako dolgo, tako modro in tako učeno. Ne da bi trenil z očesom, je motril vsak njegov gib in pazil na vsako besedo imenitnega znanca. Primož Pogladin pa je nadaljeval:

«Tako spčetka bi jih morali pognati nazaj v Azijo,

še preden so se dodobra ugnezdili v Evropi in utrdili svojo moč. Lahko ugasiš gorečo tresko, strehe pa ne! Največ jim je pomagala redna vojska, zlasti janičari, rojeni na Hrvaškem, Stajerskem, Češkem, Poljskem, Erdeljskem, Ogrskem. Čudno, krščanska kri je steber in opora turškega cesarstva!»

«Reči bi jim morali »jemi čerit«, to se pravi: »mlada četa«, je posegel vmes vitez Ahac, zadovoljen, da je mogel tudi on pokazati svojo učenost. «To mi je povedal turški trgovec v Benetkah, kjer sem študiral. Podjarmiti hočejo vse, vse. Ko so osvojili Carigrad in se je zasvetil nad najlepšim tamkajšnjim božjim hramom polmesec nao cerkvi svete Zofije takrat je velel sultan Mohamed: Le en sam bog je v nebesih; tako bodi tudi na zemlji le en gospodar, in vse naj se klanja polmesecu!»

Začuden ostrogarček je občudoval zdaj tudi močrost viteza Doljanskega, mestni pisar pa je modroval dalje:

«Taka je. Sam sultan jim daje potuko! Lani so nas obiskali kar trikrat! Pomladi je prilomastil Isa paša dvakrat zaporedoma iz Bosne in odgnal štirideset tisoč ljudi v sužnost, ne da bi ga kdo oviral. Podatke o poslednjem navalu pa sem si natanko zabeležil in jih imam slučajno s seboj. Gospod vitez, želite brati?»

Dal mu je visok ozek zvezek, vezan v usnje. Radovedni vitez Ahac se je zahvalil in bral nemško besedilo počasi, presledkoma.

«Gospod vitez, povejte mi to po naše,» je prosil gos-pod Pilko

«Tako. Poslušajte: Leta gospodovega 1471 je prišel Turek Isa beg v deželo, prihrumel na binokostno nedeljo proti Vimci in jezdi pol noči in se utaboril na binokostni ponedeljek zjutraj ob Rašici in razposlal svoje malharje okoli Turjaka in odhitel proti Ljubljani in jahal proti Zatičini in Mehovemu. In v torek so prišli Turki pred Metliko. Odjahal so na Rešnjega telesa dan. — Tako. Gospod mestni pisar, to si moram pa prepisati, ali mi to dovolite? Pišem namreč kroniko. Zvezek vam vrnem že jutri.»

«Prosim, gospod vitez! Veseli me, da vam morem us-

treči. Presneto so hitri, ti vražji Turki! Jutri utegnejo biti že pred Ljubljano.»

Hudi ostrogarček je prebledel in se nehotoma prijel za vrat. Vinjeni Ižanec pri bližnji mizi pa je jel grdo kričati: «Turek je pošast. Ni človek. Zverine so!»

«Razgrajal je in razsajal tako dolgo, da je nastopil silavi natak Anže in ga z nepopisnim veseljem kakor otroka odnesel iz gostilne v pregnanstvo in ga naslovil ob zid sosednje ulice. Tam je omahoval jezični Ižanec na veliko veselje razposajenih poglavcev, mahal s pol-hovko in prerokoval na vso sapo. «Ljudje božji! Bodite no pametni, pa naglo zapijte vse, kar imate! Povem vam, še nocoj bo sveta konec!»

«Turek je kakor hudournik in povodenj,» je povzel dolgi rumenolčni mestni pisar Pogladin in mrko pogledal izpod višnjevosvilnatega baretu. «Kristjani smo pa tako počasne menže. Osupli krščanski vladarji trepetajo in ugi-bajo. Kaj bo! Kaj bi! Namesto da bi složno udarili na sovražnika! Ali se vojskujejo med seboj ali pulijo za svetle krone in lepe naslovčke in deželice ali pa usaj-kujejo grde naklepe drug proti drugemu. Medtem pa raste Turku moč in greben. Pa ti zbori, deželni in državni! Same seje, in na teh sama prazna slama! Četudi je bila velika, vendar romajo zborovalci po mesece in lezejo po polzevo skupaj. Ko se srečno zbero, se pa pričkajo po cele ure, kdo bo sedel na desni, kdo pa na levi, kdo bo bolj sprejaj, kdo bo zadaj. In ko sedi vsak na svojem sedežu, si čestitajo v dolgih govorih, da so se vendar enkrat srečno zbrali. Naposled jenjajo zborovati, to se pravi čakati.»

«Zborujejo na vse kriplje!» je pripomnil živahni ostrogarček srdito. «Turek se jim pa reži. Pa naj se clo-vek ne b i jezili!»

«Prav ganljivo opisujejo strahovito sluko in bedo naših napadenih dežel; tožijo, koliko sveta je utrgal Turek sveti veri; javkajo, koliko sto tisoč kristjanov je poklal zverinski sovražnik ali pa odgnal v sužnost. Natanko računajo, koliko bi bilo treba vojakov, vabijo kraje in kneze, in celo papeža na vojsko. Smrt in pogin prisegajo Turku, sklepajo in obetajo na vse plati. Pa kaj — ko le govore, govore — ne store pa nič!

GOSPODINJSTVO

NOVOST - DOLGO PRICAKOVANA

Na jugoslovanskem trgu no že dolgo pogrešali emajrani kuhinjski boiler, ki je zadnjem desetletju na mah svojil trg in simpatije gospodinj v mnogih razvitih državah. Marsikdo se vprašuje, kaj smo pri nas tako dolgo gledali z uvedbo tovrstnega izdelka, zato moramo takoj povedati, da je tehnologija majliranja ravno pri boilerih izredno zahtevna. Američani so pričeli razvijati idejo o emajliranem kotliču za ročno vodo že leta 1939, vendar so šele 21 let pozneje izdali kotlikor toliko za povoljivo rešitev tega problema. Korak dalje so napravili sedem let kasneje Avrijci z izredno zanimivo, vendar tudi z zelo zamotano izvedbo vakuumskega emajliranja boilerjeve notranjosti. Obeh izvedbah je skupna točka razmeroma ozka stopna odprtina, zaradi katere je notranjost kotliča težko dostopna, in čiščenje kotlova izredno težavno. Ker bo povsod po svetu opravilo kmalu večji problem od izdelave novega izdelka, se je skupina mladih inženjerjev v celjskem MO odločila za novo, eno-

stavnejšo izvedbo. Brez vsakega tujega vzora sta si prototipni klepar Franček Oberški in ing. Riki Princ zamislila in razvila nov tip 10-litrskega kuhinjskega boilerja s povsem izvorno rešitvijo, ki je tako enostavna in praktična, da predstavlja pravi podvig. Seveda je poskrbljeno tudi za novo vrsto emajla, ki je odporna na razjedajoče snovi v trdi vodi. Na ljubljanski Univerzi so mu po natančnem preizkušanju prisodili zelo dobre ocene. Zdaj ga izdeluje TOZD Tobi iz Bistrice pri Rušah. Naše gospodinje imajo torej na voljo izdelek visoke kakovosti. Novi, emajlirani kotlič je tako odporen proti rji, da zagotavlja tovarna navadno dolgo dobo — kar 5 let garancije, čeprav bo njegova življenska doba brez dvoma še nekajkrat daljša. Iz nerjavečega materiala so tudi vsi ostali deli, ki pridejo v dotik z vodo. Posebna odlika kotliča je poleg dolgoživosti še zlasti higienska neoporečnost: iz njega lahko brez skrbi za okus in zdravje natočimo vodo za pripravo tople limonade, instantne pijače ali za pospešen čas ku-

hanja. Gospodinje bodo vesele tudi hitrega delovanja, saj pri enaki porabi energije ogreje vodo skoraj dvakrat hitreje kot v klasičnem boilerju. Nadaljne prednosti predstavljata varnost in vzdrževanje. Opremljen je z dvema kontrolnima lučkama. Ena žari kadar deluje grelec, druga je osvetljena, dokler je cela naprava vključena v omrežje električnega toka. Njegova zgradba je tako enostavna, da jo lahko s primernim orodjem vzdruže sam kupec. Kotlič ni obdan z nadležno stekleno volno, temveč z mehkim penastim materialom. Sestavljen je iz dveh, vsak sebi povezanih loncev, kotlovec pa skozi široko odprtino zlahka odstranimo mehansko ali z razredčeno kislino. Če omerimo še lep izgled in izvedbo v različnih pastelnih barvah, ki so prilagojena sodobnim kuhinjam, še zdaleč nismo izčrpali vseh prednosti tega novega izdelka, ki je po zamisli, konstrukciji in sestavnih delih domačega izvora, na kar smo lahko zares ponosni.

JOZE KEBER

zaupno

PREVELIK NOS

Nisem pubertetnica, ki bi jo motil malce nepravilen nos. Sem že deklet pri 25 letih. Ne bi vam pisala, če se ne bi okoli tega problema, da imam prevelik nos, začelo vrteti vse moje življenje. Grem po ulici in zaslišim za samo: Lej, kako dolg nos ima. Vstopi stranka k meni v službo in že vidim njeno začudenje, ki izvira ob pogledu na moj dolgi nos. O fantu zaradi nosu ne morem niti razmišljati, saj že vnaprej vem, da bi delala sramoto vsakemu, ki bi se ogrel zame prav s svojim dolgim nosom. Če bi se seveda, do zdaj se namreč še nobeden ni!

Zato lepo prosim, če mi lahko pomagate s kakšnimi podatki o tem, kje bi si lahko to snapakov popravila. Kje in za koliko denarja? Slišala sem, da napravijo zdravniki lepotno operacijo. Je res, in kje se to zgodi?

MARJETKA

Draga Marjetka

Res zdravniki napravijo lepotno operacijo na to v Ljubljani v Kliničnem centru. Operacijo plača socialno zavarovanje, vendar le pod pogojem, če je nos resnično nemogoč in ovira vaše življenje. Stopite na Klinični center in se tam dogovorite, še prej pa natančno opišite vse težave, ki izvirajo iz te vaše lepotne napake.

Sama operacija ni preveč zapletena, a ker pozneje nos za nekaj časa močno zateče, boš morala ostati v bolnišnico nekoliko dlje, ne le dan ali dva. Kako dolgo, ti bodo povedali zdravniki. Pogum in na pot, da boš spet postala samozavestna dekle!

NEGOVANI NOHTI

Poročena sem in imam dve otroke. Živimo na deželi, mož pa hodi v službo, jaz v tovarno.

Poročila sem se mlada in svojega moža sem ljubila. Zdaj sem stara 25 let, mož pa 30. Moža bi rada prepričala, da mi ničilo pristojni, ker on trdi obratno. Pravi, da sem kosa in mi ne dovoli, da bi se ličila. Pravi tudi, da to počno samo tiste, ki bi se kaj rade uspičile izven zakona. Jaz se takemu govorjenju zoperstavljam in najbolj me ujezi takrat, kadar začne s takim govorjenjem pred otrokoma. Hčerka je ob taki priliki že vprašala, zakaj ne dovoli mamici, da bi bila lepa. Pa ji je odgovoril, da se samo afne šminkajo. Od kraja sem se takemu obnašanju smejala, zdaj pa mi gre na živce, ker želim biti samo urejena in mi misli ne uhajajo drugam. Naj poskušam z jezo in trdoglavostjo uveljaviti svoj prav?

MIMI

Draga Mimi,

Če si moža že prepričevala in ti ga ni uspelo prepričati, potem ti drugega resnično ne preostane. Vendar kje je ostala tvoja ženska zvitost? Zakaj se urejaš takrat, ko te on vidi in ti očita, da zapravljaj čas. Naredi in nalži se takrat, ko ga ni zraven. Navij si lase, populi si obrvi v njegovi odsotnosti in mož niti stulil ne bo, da to počneš. Opazi bo le tvoje šminkanje, ker tega ne moreš skriti, zato pa vztrajaj pri tej svoji odločitvi le tako dolgo, da boš videla, če greš s šminkanjem možu resnično na živce.

Če pa je to res, pa ti svetujem, da ga opusti, ker zaradi namazanosti ali nenamazanosti ustnic, se ne izplača imeti prepir v hiši.

NATASA

ALPINISTIČNI KOTIČEK

Megla in snežni metež

14 članov in pripravnikov celjskega oddelka je kljub slabim napovedim meteorologov preživelo praznične dni na Korošici. Glavno besedo ob tem praznovanju je imela točrat megla, ki je nekaterim skupinam, tako Celjanom kot Kamničanom skoraj prekrizala račune. Tokrat se je jasno pokazalo, da vsa obvestila po radiu in članki v časopisih nis odveč, saj so vse skupine, ki so prihajale na Korošico, prišle več ali manj le po srčnem naključju. Navsez Canežek, Gabrovšek in Crepišek se je povzpela po Kopinski poti na Ojstrico in kljub slabemu snegu in poldnevemu grehenu edina brez zamude in dogodivščin dosegla Korošico. Trojka celjskih alpinistov je začela v megli ponoči od petka na soboto na poti preko Sihja in

se vrnila nazaj v dolino. Storiča je edino prav, ker tudi največje izkušnje v snežni megli se pomagajo ničesar. Skupina Kamničanov je običajna nekje nad Presedlajem v izkopani luknji in zahvaljujoč dobri opremi naslednji dan brez posledice dosegla Korošico. Sostančani so se povzpeli preko Skarij in v obupnih snežnih razmerah v soboto ponoči po deseturnem ugrezanju in iskanju premočeni dosegli kočo. V nedeljo proti večeru je začelo snežiti in zjutraj je dosegla snežna odeja 150 cm.

Tudi ob povratku v dolino so imeli alpinisti precej težav s iskanjem pravega sestopa, saj je snežilo na goste in nepretrgoma vse do doline. Zopet so pokazale gore, da se prizanašaje nikomur in celo alpinistom, ki so v svetu okrog Korošice dobesedno doma, lahko zmešajo štrane in jih v megli in snežnem metežu pritislijo k bivalju na prostem. Take razmere in bivač ne pomenijo katastrofe, če je v nahrbtniku pravilna oprema in v alpinistu dovolj morale, da obdrži samega sebe in ljudi okrog sebe v oblasti. Ker tja do februarja takšne razmere lahko najdemo vsak dan, še enkrat že tolikokrat napisano: pozimi ne hodimo v gore brez bivač vrče, rezervne oblike, baterije in sveč, zadostne količine hrane in kuhališča. Če k temu dodamo še kondicijo in dobro razpoloženje, ki ne sme manjkati nobenemu zimskemu obiskovalcu, nas ne bo presenetilo še tako slabo vreme, niti metri novega snega.

CIC

Staša Gorenšek

USNJE IN KRZNO

Moda priporoča za letošnjo zimo poleg ostalih volnenih materialov in številnih zimskih oblačil tudi materiale, nad katerimi je sicer vsaka zima navdušena — to sta usnje in še posebno krzno. Najpogostejša oblačila, narejena iz usnja, so seveda športni suk-njiči oz. jopiči — tako moški kot ženski — potem plašči — spet zanjo ali za njega — in pa seveda najrazličnejši usnjeni dodatki. Ze nekaj časa je zelo moderno gladko usnje, tanko in zelo mehko, in takšna seveda tudi oblačila, sešita iz njega. Se bolj občudovano, aktualno in želeno pa postaja v teh vedno bolj mrzlih dneh prav gotovo krzno. Če si ga ne želimo že zaradi lepote, si ga prav gotovo želimo zato, da nas bo grelo. Vendar pa nas bo povsem enako grelo tisto dragoceno, nedostopno krzno kot manj plemenito in drago. Morda smo lani kupile krznen ovrtnik, letos bomo kučmo in takšna kombinacija bo za naše, ne ravno ruske zime, dovolj topla in dovolj moderna obenem.

priporočajo

V prodajalni Ciciban trgovskega podjetja Tkanina prodajajo tetra plenice Tosama Domžale v zavitkih po 10 komadov. Plenice so mehke, dobro vpijajo in pralne v stroju. Cena kompleta: 125,20 din.

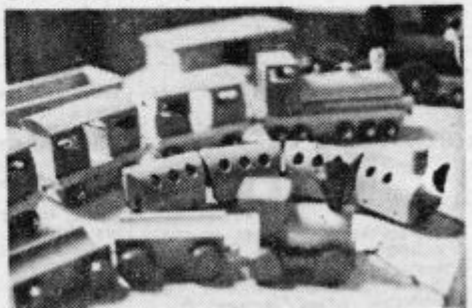
V veleblagovnici T imajo nove ikebane raznih oblik iz žgane gline. Cena ikeban je zelo ugodna: 60,75 din.

Morda še ne poznate novejšega proizvoda tovarne AERO. To je seloletje za zmrzovalnike, ki ga lahko kupite v knjigarnah. Cena: 14,70 din.

V prodajalni Pionir prodajajo priljubljene in praktične fantovske jakne iz lodna, ki so športno krojene in tople. Na voljo so vam velikosti od 6 do 16. Cena: od 660,00 do 930,00 din.

V veleblagovnici T so oddelek z igračami razširili z oddelkom dobrih, vzgojnih igrač. Tam smo tudi slikali tele lesene vlake, ki jih lahko kupite za 41,46; 170,19; 245,58 in 277,26 din.

ŽALEC: UBOJ ZARADI LJUBEZNI

Vsaka smrt je huda. Še hujša je, če umre mlad človek, najhuje pa je takrat, če pride pri mladem človeku do smrti z ubojem. Res je, da so takšni primeri redki, vendar so. Zadnjega smo zaželeli v Zalcu, skorajda v centru mesta, dan ali dva pred dnevom republike.

Pred časom je nastala ljubezen med dvema mladima človekoma, ki pravzaprav še živeti nista začela pošteno. Lahko bi rekli, da sta bila v tistih letih, ko vsi njihovi vrstniki uživajo tisto, k čemu bi se starejši tako

radi vrnili — razigrano, lepo in brezskrbno mladost. Potem se je začelo krhati in se je tudi skrhalo. Ona je to verjetno mirno prenesla, on ne. Čutil se je užaljenega, ponižanega, zapuščenega, zavrnjenega. Ker tudi njegovo življenjsko okolje ni bilo najboljšo in se je tudi tam čutil zapostavljenega, je začel razmišljati o tem, da bo nekaj naredil in da si bodo to ljudje tudi zapomnili.

Medtem, ko pred meseci ni pil, je zdaj veliko pil. Baje je tudi pogosto menjal zaposlitve. Med-

tem, ko se je prej ukvarjal s športom, je zdaj pozabil nanj. Vse to in še marsikaj drugega je botrovalo, da se je devetnajstletni Janez Stanter iz soseske Ložnice v Zalcu tistega usodnega jesenskega dne napotil s pištolo v žepu proti stanovanju njegovega bivšega dekleta J. S., stare 17 let.

Kaj je takrat razmišljal Janez Stanter, ne bo nikoli pojasnjeno. Nekajkrat je pozvonil. Odprla mu je J. S. in hotela takoj tudi vrata zapreti, žal pa ji je Janez Stanter to z nogo preprečil. Mati

J. S. je bila doma in hotela je poklicati sosede, vendar je bilo prepozno. Janez je streljal v J. S., nato pa še v sebe. J. S. so težko poškodovano prepeljali najprej v celjsko in nato v ljubljansko bolnišnico, kjer ji bodo poskušali rešiti življenje. Janija Stanterja pa na šempetrsko pokopališče. Zaradi mladostne ljubezni je prišlo do tragedije, ki bi se jo z večjo razsodnostjo vseh dalo preprečiti. Zdaj pa ena družina nosi črna oblačila, druga pa trepeti, da ji tudi nje ne bi bilo treba.

tv

V VELENJU

A VSENIKI, MODA IN ŠPORT

Nova večnamenska hala v Velenju je dobro prestala začetni krst. Dobro smo napisali zato, ker bi ga lahko tudi slabo. Ob velikem navalu, ki ga verjetno niso pričakovali, so odprli samo glavna vhodna vrata, kar je bilo občutno premalo. Vsi pa so hoteli priti čimprej v dvorano in zasesti čimboljša mesta, da bi od blizu videli in slišali — Avsenike! Šest tisoč ljudi je tako uprizorilo pravo gnečo, ki si jo je težko predstavljati. In k sreči ni popustilo nobeno steklo, nekaj je bilo poboženih, nekaj zmečkanih, nekaj pa tako razjarjenih, da so v pri vratih stoječe redarje in miličnike natrosili takšne besede, ki jih niti v dveh, treh slovarjih skupaj ne najdeš. Pri naslednjih podobnih prireditvah bo pač potrebno misliti na to, da se sedeži oštevilčijo in d-prejo vsi vходи. Zdaj je bilo res nekaj težav; saj so stole dobili komaj dan pred prireditvijo in kaj lahko bi se zgodilo, da bi sedeli na tleh.

Prvi koncert je bil tako ob vhodu v dvorano, vendar ta ni bil človeški!

Potem so zaigrali Avseniki (ni jih treba posebej predstavljati), seveda tako, kot znajo, zatem je bila prikupna modna revija v režiji vse bolj popularnega Modnega salona, nato podelitev priznanj najboljšim ob zaključku letošnjih sindikalnih športnih iger v velenjski občini in ponovno Avseniki pa konec.

O modni reviji lahko rečemo le toliko, da so bili modeli prikupni, primerni za vsakogar, nasiane pa ponovno vprašanje, če jih nismo prvič in zadnjič videli na odru. In še nekaj: zakaj je organizator modne revije Modni salon ob naštevanju, za koga je doslej vse napravil oblačila (jugoslovanska košarkarska reprezentanca, ansambel Pepel in kri pa še kdo), zamolčal, da so oblekli tudi brigadirje za Kozjansko? Je pa res, da so pri njih pravi »kerlici«, ki se spoznajo na modo in tisto, kar mladi želijo — moderno, udobno in še vedno poceni.

O sindikalnih športnih igrah pa to, da so največ uspeha imeli predstavniki najmočnejših kolektivov, kot Gorenje, REK, RSC, delno pa tudi Paka in še nekateri manjši.

Prireditelj je nedvomno uspela in organizator je še enkrat pokazal velik smisel za okus ljudi, ki so se pripeljali tudi iz Celja, Zalca in drugod. Zdaj že pripravljajo nove variante, kako bi dvorano, ki je izredno lepa, čimboje izkoristili in dali ljudem čimveč zabave ter razvedrila. Kako bi šele bilo, če bi tudi drugje imeli kaj podobnega?

Tekst: TONE VRABL
Foto: LOJZE OJSTERSEK

To so predstavniki najboljših ekip v letošnjih sindikalnih športnih igrah v velenjski občini. Priznanja jim je podelil Marjan Gaberšek, ki je predsednik komisije za rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu Velenje, poleg tega pa tudi uspešno vodil Modni salon.

BRUXELLES 1974
AMSTERDAM 1975

POZNATE OKUS
PIVA MED PIVI?
HP TALIS

KDO?

Vi ki pričakujete zadovoljstvo pri nakupu
Vi ki iščete zaupanje prav Vi kupujete

KAJ?

35.000 proizvodov za danes in jutri

ZAKAJ?

zaradi zadovoljstva pri nakupu velike izbire in kvalitetne postrežbe

KJE?

v 8. specializiranih prodajalnah in veliki blagovni hiši v Celju ter v prodajalnah

- ŽALEC
- PREBOLD
- ŠMARTNO ob Paki
- VELENJE
- ŠOŠTANJ
- ZAGREB

TEHNO-MERCATOR
CELJE

 dobrina

MALI OGLASI

PRODAM

TELICO brejlo, zelo poceni prodam, 80 l bojler, kopalno kad 170 cm in štedilnik vzdoljiv — levi, prodam. Peter Serdoner, Parizlje 33, Braslovče.

KOMBINIRAN otroški voziček ugodno prodam. Ponudbe pod »MODER«.

DVOSOBNO STANOVANJE v Sentjurju prodam. Ponudbe pod »GOTOVINA V DECEMBRU«.

DOMACIJO s 14 a zemlje v Trnavčah 7 pri Mozirju, primerno za dva vikenda prodam. Blizu avtobusne postaje Golte-Žičnica. Informacije dobite pri Anici Cekon, Družmirje 47, Soštanj.

CITROEN SPACKA 1968 l. peč na olje Kontakt, krojaški pult moderni, prodam zelo ugodno. Ignac Zupanc, Migojnice 92, Griže.

AMI 8-Break l. 70. nujno prodam in pony expres, star 1 leto. Tel. 24-200 int. 46-dopoldne.

OPORNIKE (špirovce) 16 kom. prodam. Martin Bohorč, Celje, Smrekarjeva 4.

ZASTAVO 750 ter električno kitaro »Elite« in žepni računalnik, prodam ugodno. Jože Smisl, Mariborska 10.

AVTO ZASTAVA 750 l. 68, prodam. Informacije tel. 063-778-068.

PEC na olje EMO 8, malo rabljeno prodam ugodno. Tilka Lipovšek, Soseska Ložnica 9, Zalec.

OPREMO — dnevno sobo, prodam ugodno. Milena Kvas, Trubarjeva 1, Celje.

OSTRESJE (za streho) nov 55 krat 4 m, prodam. Adolf Petelinšek, Ulica 29. novembra 12, Celje.

GLOBOK otroški voziček za dvojčke, dobro ohranjen, prodam. Telefon št. 724-085.

NSU 110, tehnično pregledan in registriran do konca leta 76, prodam. Vurcer, Podsmihel 4, Laško.

DVE GARDEROBNI OMARI dvodelni iz orehovega lesa in štiri kuhinjske stole, prodam poceni zaradi selitve. Kokol, Nušičeva 2 B, Celje.

SOBNO KREDESCO z bifejem, raztegljiv kavč, garažna vrata, prodam. Informacije tel.: 063-21-746.

PEC, štedilnik, otroško posteljo in stajico, prodam. Cvetko, Muzejski trg 8, Celje.

KAVČ OMARO in kavč, dobro ohranjeno, poceni prodam. Novak, Čopova 9, Otok — Celje.

OSEBNI AVTO R — 16 letnik 1967, prodam zelo ugodno. Vprašajte na naslov: Jože Verlič, Kasaze 79-gostiina.

KUPIM

KAVČ in divan dobro ohranjen kupim. Stanko Leskovar, Završe, Grobelno.

BETONSKI MESALEC — rabljen, primerne velikosti, kupim. Ivan Rešeta, Novi grad 5, Radeče.

HISO v okolici Celja ali Zalca do vrednosti 150.000 ali pa stanovanje v Celju kupim. Ponudbe pod oznako »RESNI KUPEC«.

PISALNI STROJ, ohranjen, kupim. Ponudbo s ceno pošljite na naslov: Jože Sumaj, Nova vas 5, Sentjur.

STANOVANJA

ZELIM ZAMENJATI stanovanje v bloku 43 m² brez centralne kurjave za večje prav tako brez centralnega ogrevanja. Vprašati na tel. 24-783.

ZAKONCA (grafični delavec — prosvetna delavke) iščeta v Celju ali njegovi neposredni bližini, eno ali dvosobno stanovanje za dobo enega ali dveh let. Možnost predplačila za eno leto. Vid Krhen, Sevnica, Hermanova 11.

MIRNO SOBO, po možnosti kletno išče dijak. Ponudbe pod »NUJNO«.

RAZNO

INSTRUKTORJA angleščine za 6. razred osnovne šole

iščem. Ponudbe »IN-STRUKCIJA NUJNO«.

PERUTNINARJI POZOR! Izkoristite zadnjo zalogo razprodaje kokoši pasme Lohman v polni nesnosti, katero vam nudi valilnica Smarjeta, Skofja vas. Za obisk se priporočamo.

PRISTNO belo in rdeče virstajnsko vino lahko dobite vsako popoldne razen sobote in ob nedeljah od 5 litrov naprej. Informacije in vzorec dobite pri Klandnik Stane, Smarjeta 27.

CISTIMO tapisom, itison in preproge. Priporočila se kemična čistilnica Anice Pinter, Vojnik 171 a.

Društvo ljudske tehnike EMO Celje — Klub podvodnih dejavnosti organizira tečaj za voditelje čolnov. Pričetek 8. decembra ob 18. uri v dvorani delavskega sveta EMO Celje. Prijave do pričetka predavanja.

NOVI tednik

ZLATARNE-CELJE

TOZD »AUREA«

Celje, Kersnikova 17

vabi

k sodelovanju delavca na prosto delovno mesto

FAKTURISTA

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje:

— da ima dokončano srednjo-ekonomsko šolo in

— da ima dve leti delovnih izkušenj.

Poskusna doba 2 meseca.

Poleg fakturista imamo več prostih delovnih mest za dela primernejša za moške sodelavce z dokončano osemletko. Delovna mesta so določena za združitev dela za določen čas, za dobo treh mesecev.

S stanovanji ne razpolagamo.

Kandidati naj svoje vloge posredujejo splošno-kadrovski službi na gornji naslov.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta in starega ata

Franca Drobeža

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter izrekli sožalje. Posebna zahvala velja sosedom, zdravnikom dr. Cuhjati in dr. Rizmahu, tovarni nogavic Polzela, vsem družbenim organizacijam, gasilcem za častno stražo, pevcem, vsem govornikom in duhovniku za spremstvo na njegovi zadnji poti. Vsem prisrčna hvala.

Zalujoči:

žena Ivanka, hčerki Marinka in Anka z družinama Polzela, novembra 1975

ZAHVALA

iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so na zadnji poti spremili moža in očeta

Martina Majgerja

s Pristave pri Vojniku

darovali cvetje in vence ter z nami sočustvovali. Posebna hvala za poslovilne besede, ki jih je na njegovem domu izrekel Anton Gorež, duhovščini, pevcem iz Vojnika, ki so mu v slovo zapeli žalostinke doma in pri odprtem grobu, tov. Sešelju za poslovilne besede na pokopališču v imenu ZB Vojnik. Vsem skupaj še enkrat — iskrena hvala.

Zalujoči:

žena, sinovi Stanko, Franci, Lojzi in Jaki z družinami

V vsak dom
NOVI
TEDNIK

Zavod

Dom upokoencev
Laško

razpisuje
naslednji prosti
delovni mesti

1. upravnika zavoda
2. računovodje zavoda

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

pod 1. gostinski delavec z najmanj 10 let prakse na podobnem delovnem mestu (vodilnem)

pod 2. ekonomski tehnik z zaželeno prakso v finančnem knjigovodstvu

Razpis velja 15 dni po objavi oziroma do zasedbe prostih delovnih mest.

Odbor za medsebojna razmerja v združenem delu samoupravne delovne skupnosti skupnih služb

»METKE«

tekstilne tovarne in konfekcije Celje

objavlja
slededca prosta delovna mesta:

1. dipl. ekonomista za samostojno vodstveno delo v računovodskem sektorju
2. trgovskega zastopnika za območje SR Slovenije
3. vodjo obračuna osebnih dohodkov

Pogoji:

pod 1. dipl. ekonomist s 5-letno prakso v finančnih poslih

pod 2. srednja komercialna izobrazba s 5-letno prakso na enakem ali podobnem delovnem mestu, lastno osebno vozilo. Prednost imajo kandidati z bivališčem v Celju ali neposredni bližini

pod 3. srednja strokovna izobrazba z nekajletno prakso pri obračunu OD

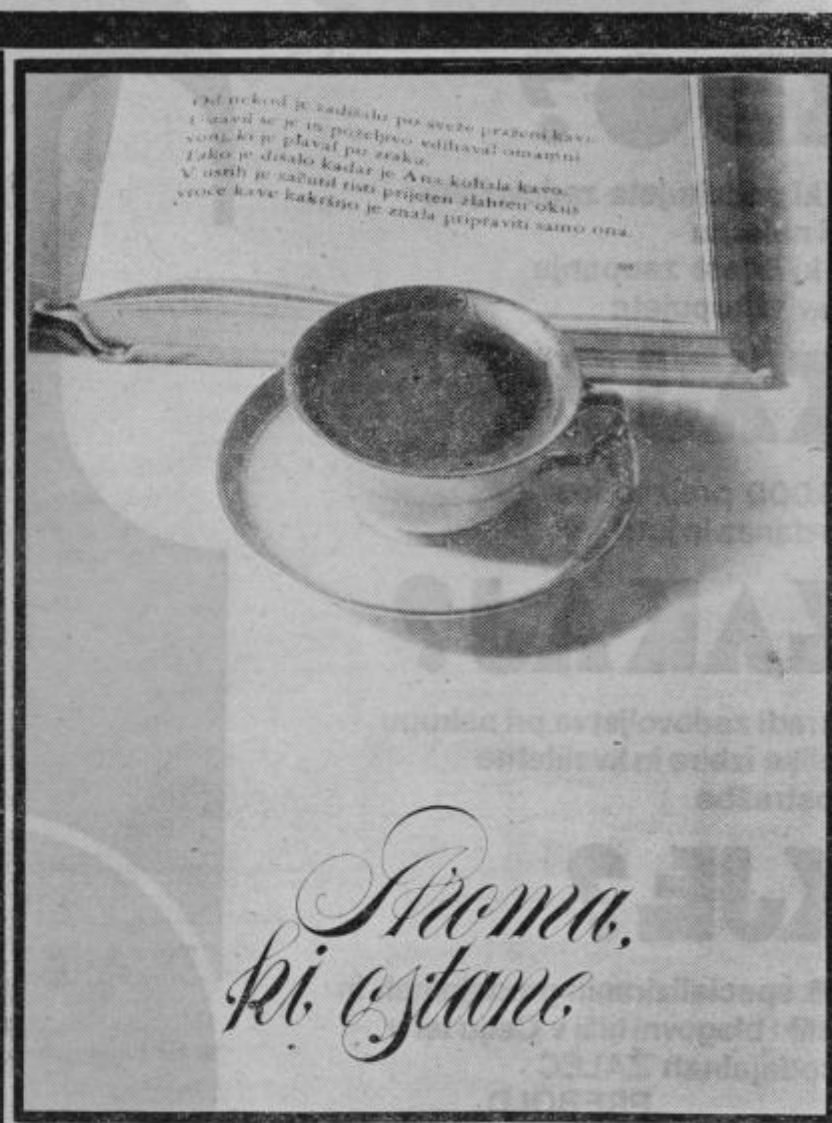
Za delovno mesto pod 1. je na razpolago takoj vseljivo 3-sobno-družinsko stanovanje

Za vsa objavljena delovna mesta je določeno 3-mesečno poskusno delo.

Pismene prijave z dokazili sprejemamo 15 dni po objavi

SMUČI ATOMIC — ZIMSKO ŠPORTNA KONFEKCIJA

VELEBLAGOVNICA

*Prema,
ki ostane*

jubilejna **merz**
kava

Pred kratkim so odprli na Planini pri Sevnici tudi novo bencinsko črpalko, ki deluje vsak dan od 7. do 15. ure

MAJDA PRI NAS

Lani smo videli na TDF Majdo Grbac v filmu Let mrtve ptice. Letos jo bomo videli v filmu Povest o dobrih ljudeh, kjer je igrala skupaj s Sandijem Krošlom, Batom Zivovino-vičem in drugimi. Pred nedavnim smo jo videli tudi na gledališkem odru, ko je gostovala v Celju MGL s Hiengovim izgubljenim sinom. Tale posnetek je nastal lani ob TDF in ne skriva Majdine utrujenosti.

Foto: DRAGO MEDVED

SKOK ČEZ LUŽO (16)

VSEMOGOČNI „PARTY“

Zapiski z enomesečnega potepanja po ZDA

Ker sem ob prazniku prekinil zapiske o družabnem življenju v Ameriki, se moram danes povrniti na to temo. Po najrazličnejših poslovnih večerjah in kosilih je nedvomno ena bistvenih oblik družabnosti v ZDA tako imenovan »party« oziroma v našem prevodu: domača zabava, sprejem, družabni večer itd.

Če nisi resnično izredno dober družinski prijatelj, je težko, da bi Američanu potrkal na vrata ob nenapovedanem času. Skratka ni običaj! Moraš biti povabljen. Jasno je, da vabilo velja tebi in soprog, ker se pač na »partiju« srečajo predvsem zakonski partnerji. Posebno v poslovnih in drugih krogih je zanimivo dejstvo, da je žena v veliko pomoč možu. Ne samo s šarmiranjem »nasprotnika«, temveč lahko v veliki meri doprineše pri prepričevanju njegove žene, s katero vsekakor laže najde kontakt. In družinsko življenje ima pri Američanih velik vpliv. (Morda tudi zato, ker morajo moške ob ločitvah plačevati ogromne mesečne oz. letne odškodnine bivšim soprogam in so pač zato raje mirni.) Zanimivo je, da ob takšnih domačih zabavah ne sodelujejo otroci. Pri nas je pač v navadi, da domačin predstavi otroke in potem pridejo hvale na njegov račun, povabljeni pa velikodušno ugotavljajo veliko podobnost z enim od staršev itd. Pri »partijih« se srečajo pač predvsem tisti, ki imajo določen skupen interes, ljudje, ki v družbi približno enako veljajo, imajo približno enako debelo denarnico ali pa so intelektualci (kar še daleč ne pomeni, da bi imeli tudi kaj pod palcem). Nedvomno je za Američana prijetno, da ima na večerji bogatega poslovnega človeka, vendar veliko pomeni tudi tisti, ki ima drugačno bogastvo — ime, političen ugled ali pa je morda celo povezan s kakšnim »prijetnim« škandalom. Skratka, moraš biti »nekaj«, seveda ne po naših merilih, ampak po njihovih, ker so pač razlike med ljudmi tako velike, da si jih pri nas le težko predstavljamo.

Sicer pa so ti sprejemi izredno hvaležna oblika predstavljanja posameznikov, ki bi se sicer le težko »prerinili« v določeno družbo, saj za to ne bi sicer imeli nobene priložnosti. V Evropi ni težko, da se neznan ženski predstaviš sredi restavracije in poprosiš za prosti sedež, v Ameriki je kaj takšnega skorajda nemogoče. Ne ve od kod si, kaj si, in to je za razred, ki je nekoliko nad številnimi zapostavljenimi, zelo pomembno. Na kratko, kot je zadržanost na

javnem prostoru velika, je tudi »sproščenost« v zaprtih družbah večja. Tega zadnjega sicer nisem doživel, sklepam pa lahko po nekaterih malenkostnih podrobnostih. Res pa je, da so ljudje na takšnih zaprtih sprejemih izredno sproščeni, veseli in dobre volje. Tudi nale-

Piše MILAN SENIČAR

ze se ga marsikdo. Morda celo prej ženske kot moški. Pač zato, ker so mnogočrat dneve in dneve samo doma in se zato sprostijo takrat, ko je za to priložnost.

Obleka za takšen sprejem je in ni problem. Pisal sem že, da se Američani oblačijo izredno pisano in da ženska moda precej zaostaja za evropsko — časovno. Ker sva z ženo potovala na lastne stroške, nisva bila oblečena »gala«. Bil sem v konfekcijski obleki, kupljeni pri »T« (to ni reklama), vendar so tako moški kot ženske otipavali blago in spraševali, če sem dal zanjo reci in pi-

ši 250 dolarjev (cena sicer 1.700 dinarjev). Skratka, v Ameriki si še vedno predstavljajo, da smo pri nas slabo oblečeni, zato se ne čudim pripovedi ene izmed jugoslovanskih potnic, ko smo čakali na letalo v Chicagu: »Čudoviti so (mislila je Američane), toda poglejte, vsi ti zavoji so stare obleke. Nisem jim mogla povedati, da kaj takega pri nas sploh ne nosimo več, da je to zastarelo, malo vredno... tiščali so mi. Nisem mogla biti nesramna«.

Z enim od težjih poslovnih ljudi sem se srečal štirikrat. Bil je vedno v enakem nemogoče karistrem suknjiču, privoščil pa bi si jih lahko sto. Zena je bila v preprosti večerni obleki, toda ob vseh načičkanostih drugih je izpadla zelo elegantno. Prav gotovo pri »Merxu« ne bi bilo tako, tam, kjer so se zbirali pa resnično »bogati« ljudje, pa je bilo tako. Toliko samo mimogrede, ker imamo včasih občutek, da še nimamo kulture oblačanja, kot je nekdo od Celjanov izjavil ob eni zadnjih modnih revij. Tudi nekatere inačice

našega oblačinskega so mnogo boljše od ameriških. Zato je bilo mogoče tudi na ulici stajno opaziti, da smo turisti.

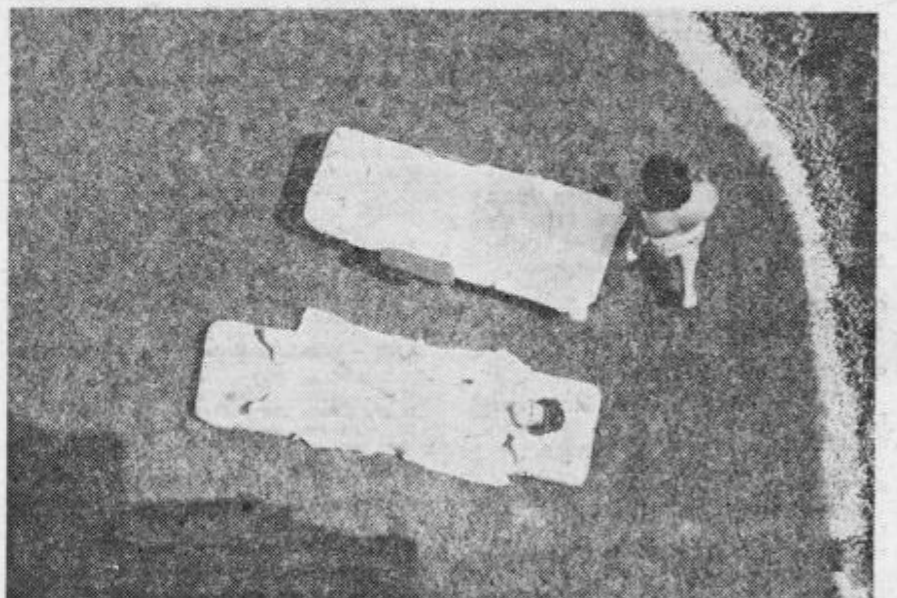
Toliko o oblekah, ker pač na party nag (vsaj od začetka) res ne moreš.

Na prvi »party« sem se temeljito pripravil — gleda na zunanost. Sicer pa sem obnavljal znane angleške fraze in skušal spraviti na obraz očarljiv nasmeh. Bilo je težko. Priprava in poznejše! Od začetka! Toda, prisrčnost in neverjetna odkritost teh ljudi te pripravi do tega, da si tudi sam takšen in poveš v obraz tisto, na kar morda sicer nisi bil pripravljen. Nič ni čudnega, če te »dama« pri šestdesetih prime za »alička« s palcem in kazalcem in ti reče: »Ja, ti si pa res luškan.« nato pa ti prinese viski.

Medtem, ko sem bil na večini teh sprejemov s slovenskimi izseljenci, je bil prvi mešan, tako, da sem uporabljal mešanico treh jezikov. Slovensčino, srbohrvaščino in angleščino (pri zadnji naj mi prof. Lešničarjeva ne zameri)! Veliko pa so pomenile tudi roke! (se nadaljuje)

Vesela družba se odpravi tudi na balkon (svež zrak), od koder...

... je takšen pogled. Sicer ti pa mnogokje na vabilo napišejo, da prinesi s sabo kopalke. To pomeni, da domačin razpolaga z bazenom ob hiši.

OBČINSKA SKUPŠČINA CELJE

VSEBINA:

- OSNUTEK RESOLUCIJE O DRUŽBENOEKONOMSKI POLITIKI IN RAZVOJU OBČINE CELJE TER NEPOSREDNIH NALOGAH V LETU 1976 (GRADIVO ZA JAVNO RAZPRAVO),
- INFORMACIJA O OSNOVNIH ZNAČILNOSTIH RAZVOJA V OBČINI CELJE V PRVIH DEVETIH MESECIH 1975.

CELJE, 4. DECEMBRA 1975

OSNUTEK

RESOLUCIJE O DRUŽBENOEKONOMSKI POLITIKI IN RAZVOJU OBČINE CELJE TER NEPOSREDNIH NALOGAH V LETU 1976 (GRADIVO ZA JAVNO RAZPRAVO)

Pred delovnimi ljudmi in občani Celja so v letu 1976 izredno pomembne naloge. Vstopamo v prvo leto srednjeročnega družbenega plana in v ospredju naših naporov bodo predvsem prizadevanja v boju za stabilnejše gospodarske razmere, v katerih vidimo tudi največje zagotovilo za uresničevanje načrtovanega gospodarskega in družbenega razvoja občine in širše slovenske in jugoslovanske skupnosti. Zato naj se o osnutku resolucije razvije temeljita razprava v delegacijah in družbenopolitičnih organizacijah, ki bo omogočala, da bo lahko predlog resolucije vsebinsko kvaliteten, pravočasno oblikovan in predložen skupščini do konca tega leta.

I. OSNOVNE ZNAČILNOSTI RAZVOJA V LETU 1975

a) Na področju gospodarstva:

Gospodarski položaj v letu 1975 je izredno zapleten, gospodarska gibanja so prepletali znaki stagnacije in inflacije.

Osnovne značilnosti gospodarskih gibanj v letu 1975 se kažejo v zmanjševanju stopnje gospodarske rasti, do katere je prišlo predvsem zaradi zmanjševanja izvoza in domačega povpraševanja.

Na osnovi ocen bo v letu 1975 družbeni proizvod nominalno porasel za 28 %, realno pa le za 1 %, medtem ko je bilo predvideno, da bo znašala rast družbenega proizvoda nominalno 33 %, realno pa 8 %.

Industrijska proizvodnja je bila v prvih devetih mesecih za 9,4 odst. večja v primerjavi z enakim obdobjem 1974, verjetno planirana stopnja 10 odst. do konca leta ne bo dosežena. Ob sedanjem gospodarskem položaju v svetu in ob zmanjšani konkurenčnosti naših delovnih organizacij ni več pričakovati, da bi s povečanjem izvoza močnejše vplivali na obseg industrijske proizvodnje, pa tudi glede težavne prodaje industrijskih izdelkov doma je zato v prihodnjih mesecih težko pričakovati večjo rast proizvodnje in prodaje.

Predvideno je bilo, da se bo izvoz v letu 1975 povečal za 16 odst. in bo tako predstavljal osnovni faktor predvi-

dene gospodarske rasti. Rezultati pa kažejo na bistveno poslabšanje izvoza, saj je v devetih mesecih izvoz še vedno za 2,7 odstotka nižji glede na isto obdobje lani. Ocenjuje se, da bo izvozna dejavnost dosežena v okviru lanske letne realizacije, ki je bila izredno visoka. Takšno gibanje izvoza blaga je v veliki meri posledica izrazitega nazadovanja izvoza na zahodna tržišča kot posledica stagnacije gospodarske aktivnosti v teh deželah in pa tudi zmanjševanja konkurenčnosti zaradi hitrejše rasti cen na domačem kot na svetovnem tržišču.

Stopnja rasti zaposlovanja se postopoma znižuje, vendar je število zaposlenih v prvih devetih mesecih še vedno za 6 odst. višje kot v enakem obdobju lani oziroma glede na stanje 1. 1. 1975 za 4,2 odst.

Predvidena stopnja rasti zaposlovanja, ki naj bi znašala 2 odst. bo dosegla stopnjo 4 odst. Upadanje gospodarske aktivnosti bo postopno vplivalo tudi na zniževanje rasti zaposlenosti, ki je bila doslej zelo ekstenzivna in marsikje neracionalna. Posledica takšnega gibanja zaposlovanja je bila stalno padajoča rast produktivnosti dela, ki bo v letu 1975 celo nižja kot v letu 1974.

Dosedanja gibanja na področju osebnih dohodkov — saj so ti porasli v prvih devetih mesecih nominalno za 33 odstotkov (bruto) kažejo, da z resolucijo predvideni premiki v strukturi delitve dohodka ne bodo doseženi. Na to vplivata zlasti hitrejša rast življenjskih stroškov, ki so v devetih mesecih za 27,3 odstotka višji kot v enakem obdobju lani ter rast zaposlenosti. Osebnih dohodkov (bruto) so porasli iznad rasti družbenega proizvoda, kar pomeni, da gibanje osebnih dohodkov odstopa od smernic ekonomske politike za leto 1975, ki predvideva, da bi osebni dohodki morali naraščati počasneje kot družbeni proizvod.

Osebnih dohodkov na zaposlenega so porasli za 26,6 odst. Ob takih gibanjih se kljub visoki rasti mase osebnih dohodkov komaj ohranja lanskeletna raven realnega povprečnega osebnega dohodka na zaposlenega.

Stopnja rasti investicij v osnovna sredstva že več mesecev upada. Razpoložljivi devetmesečni podatki kažejo v primerjavi z enakim obdobjem lani, da so investicijske naložbe višje za 21 odst. vendar gre to povečanje na račun visoke rasti cen gradbenih storitev ter investicijske opre-

me. Realno pa bodo investicije v letu 1975 za okoli 2 odstotka večje kot v letu 1974.

Zmanjševanje rasti proizvodnje ob visoki rasti zaposlenosti, nezadovoljvi prodaji in zato visokih zalogah gotovih izdelkov je vplivalo na poslovni rezultat industrijskih organizacij.

Močnejše kot celotni dohodek so porasla porabljena sredstva zaradi česar je porast dohodka manjši, precej manjši pa je tudi porast sredstev za razširjeno reprodukcijo. Lani v prvih devetih mesecih so sredstva za razširjeno reprodukcijo predstavljala 6,7 odst. celotnega dohodka; letos pa le 4,8 odst., kar kaže, da so se rezerve v poslovanju zmanjšale. Gospodarstvu bo ostalo v letu 1975 relativno manj sredstev za reprodukcijo kot v prejšnjem letu. Manjša reproduktivna moč gospodarstva pa je še toliko bolj kritična, ker so osnovna sredstva, zlasti oprema zastarela. Vlaganja v modernizacijo so bila v preteklih letih namreč veliko preskromna glede na potrebe po modernejši tehnologiji na vseh gospodarskih področjih.

Zmanjšano rast gospodarstva je spremljalo tudi poslabšanje likvidnosti. Problem likvidnosti pa še bolj zaostruje prodajo, povzroča kopičenje zalog gotovih izdelkov, prekomerno vezavo sredstev v terjatvah, primanjkljaj trajnih obratnih sredstev in nizko reproduktivno sposobnost gospodarstva.

Glede na nazadovanje izvoza in povpraševanja na domačem trgu so zlasti porasle zaloge gotovih izdelkov, predvsem v industriji. Te so bile v septembru za 80 odst. večje kot v istem mesecu lani, največje zaloge pa so pri kovinsko predelovalni in tekstilni industriji. Nujno je, da gospodarstvo čim hitreje uskladi proizvodnjo z zahtevami trga, da ne bodo zaloge gotovih izdelkov še naprej tako naraščale.

Prepočasni poteka proces, v katerem naj združeno delo prevzema funkcijo urejanja gospodarskih tokov in oblikovanja pogojev gospodarjenja in s tem tudi ustrezno odgovornost za izvajanje sprejete družbenoekonomske politike.

b) Na področju družbenih dejavnosti:

V letu 1975 se je nadaljevalo ustavno uveljavljanje svobodne menjave dela med delovnimi ljudmi v gospodarstvu in družbenih dejavnostih. Tako sklepanje sporazumov o programih, kakor tudi njihovo tekoče preverjanje, je omogočilo delavcem večji vpogled na delitev in uporabo ustvarjenega dohodka. Gibanje sredstev, ki jih je združeno delo namenilo za družbeni standard, je potekalo v okviru dogovorov in gibanj v gospodarstvu.

Boljše rezultate bi bilo mogoče doseči, če bi uspeli odpraviti slabosti, ki so zavirale doslednejše uveljavljanje delegatskega sistema. Glede tega so bili opravljeni le parcialni ukrepi. Prepočasni se tudi uresničuje ustrezna organiziranost strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti.

Priprave na srednjeročno planiranje so v večji meri okrepile tudi vlogo KS pri oblikovanju interesov občanov na področju družbenih dejavnosti.

Na področju osnovnega šolstva sicer potekajo priprave za uvedbo celodnevne šole in integracije šol, vendar bo konkretizacija možna šele v prihodnjem letu.

Na področju usmerjenega izobraževanja letos občinska interesna skupnost ni postala nosilec oblikovanja politike. Ostale naloge iz tega področja potekajo v skladu z resolucijo.

Razmere v zdravstvu se niso bistveno izboljšale. Odsotnost ustrezne solidarnosti za pokrivanje dogovorjenega obsega zdravstvenega varstva ter prepočasno uveljavljanje samoupravnih odnosov so še vedno osnovne slabosti na tem področju.

Na telesno kulturnem področju se razvoj množičnosti uspešno nadaljuje, nerešeni pa so ostali problemi vrhunškega športa in organiziranosti telesne kulture.

Skupnost socialnega skrbstva je uspešno opravljala svojo novo vlogo, razen da se ni v večji meri uveljavila v okviru krajevnih skupnosti, kar velja tudi za ostale interesne skupnosti.

Znanstveno raziskovalna dejavnost je tudi letos potekala le preko ustreznih republiških SIS. Občinska skupnost še ni uspela uveljaviti svoje vloge pospeševalca in koordinatorja inventivne in znanstveno-raziskovalne dejavnosti.

Na področju kulture uspešno poteka razvoj približevanja kulture delovnim ljudem in občanom, manj pa je uspelo sanirati knjižničarstvo in kulturne domove.

Skupnosti za varstvo okolja in tehnično kulturo še niso bile ustanovljene zaradi vsklajevanja načina organiziranosti v SRS.

Na področju ljudske obrambe uspešno poteka realizacija zastavljenih nalog v resoluciji, vendar pa vse naloge v celoti ne bodo realizirane predvsem tiste ne, ki zadevajo OZD, SIS in KS.

c) Ukrepi za stabilizacijo:

Na osnovi nalog in ciljev, vsebovanih v resoluciji ter drugih dokumentih, so TOZD, delovne organizacije in družbenopolitična skupnost ob podpori frontno organiziranih družbenopolitičnih organizacij sredi leta oblikovali svoje stabilizacijske programe, v katerih so vsebovane tudi naloge iz akcije o dobrem gospodarjenju, začete koncem leta 1974. Rezultati stabilizacijskih prizadevanj dajejo že delne rezultate, ki pa morajo postati očitnejši v letu 1976.

Izvršni svet in skupščina občine sta med letom ugotavljala uspehe gospodarjenja ter zahtevala od posameznih TOZD in DO utemeljitev v primerih odstopanj od sprejetih planskih obveznosti.

II. DRUŽBENOEKONOMSKA POLITIKA V LETU 1976 IN POGOJI ZA URESNIČEVANJE NALOG

Iz analize tekočih gospodarskih gibanj in iz ocene o izvajanju nalog vsebovanih v resoluciji za preteklo leto, upošteva tudi stališča k osnutku srednjeročnega družbenega plana občine Celje za obdobje 1976—1980, sledijo naslednji osnovni cilji in naloge družbenoekonomskega razvoja občine Celje v letu 1976:

1. Uveljavljanje socialističnega samoupravljanja ter njegovo nadaljnje približevanje delavcem in občanom kot bistvene predpostavke za uresničitev ciljev in nalog tekoče ekonomske in razvojne politike terja:

— krepitev ustavne vloge delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih in v samoupravnih interesnih skupnostih ter utrjevanje delegatskega sistema;

— intenzivno izgradnjo gospodarskega sistema v skladu z ustavo ter ob tem še zlasti oblikovanje, razvijanje in stvarno uveljavljanje dohodkovno neodvisnih reproduktivskih celot v procesu oblikovanja skupne razvojne politike na osnovi združevanja sredstev in dela;

— razvoj samoupravnih interesnih skupnosti v gospodarstvu in družbenih dejavnostih ter krepitev vloge uporabnikov znotraj njih.

2. Prizadevanje za postopno stabilizacijo gospodarstva:

— povečevanje deleža celjskega gospodarstva v mednarodni delitvi dela, posebno pa krepitev sodelovanja z nevrščenimi državami in deželami v razvoju;

— krepitev prizadevanj na področju povečevanja proizvodnosti dela, donosnosti naložb in na področju inovacij;

— intenziviranje povezovalnih procesov celjskega gospodarstva na ožjem in širšem prostoru, v zvezi s tem pa še posebno prizadevanje za kvalitetnejše delo v že oblikovanih integracijskih sistemih;

— spodbujanje tistih dejavnosti, ki imajo določene komparativne prednosti v slovenskem ali jugoslovanskem prostoru, kakor tudi tistih dejavnosti, ki bi perspektivno lahko postale nosilci gospodarske aktivnosti v občini.

— realni osebni dohodki se morejo povečati, vendar izpod rasti produktivnosti dela.

Dogovorjene prioritete za leto 1976 so:

— nadaljnja krepitev kompleksa kovinsko-predelovalne industrije, predvsem z vidika razvijanja klimatizacije in tehtalne tehnike v povezavi z elektroniko, s posebnim poudarkom na osvobajanju od uvoza surovin in reproduktivskega materiala ter povečevanju deleža izvoza;

— razvoj proizvodnje in predelave hrane v povezavi z razvijanjem učinkovitega sistema preskrbovanja prebivalstva z živilji;

— racionalno in selektivno izvajanje programa nadaljnje razvoja malega gospodarstva v občini;

— selektiven pristop znotraj vsake družbene dejavnosti s posebnim poudarkom na usmerjeno izobraževanje in izobraževanje ob delu in večja kakovost zdravstvenega varstva delavcev.

3. Smotnejša izraba prostora in varovanje človekovega okolja zahteva dosledno uresničevanje vseh sklenjenih dogovorov na tem področju.

4. Pospešiti proces podružbijanja obrambnih priprav in družbene samozasčite na vseh ravneh in v vseh sredinah. Omogočiti, da bodo delovni ljudje in občani resnično na samoupravnih osnovah odločali o vseh zadevah s tega področja.

III. IZHODIŠČA GOSPODARSKEGA RAZVOJA V LETU 1976

Pogoji poslovanja na domačem in tujih tržiščih bodo v letu 1976 še vedno težki. Tako bodo razmere še vedno nestalne, reproduktivna sposobnost gospodarstva je slaba, reprodukcijski material in energija sta dražja, razpoložljiva sredstva gospodarstva za lastno in razširjeno reprodukcijo bodo manjša zaradi obveznosti do izgradnje infrastrukturnih objektov.

V letu 1976 moramo pospeševati pozitivna gospodarska gibanja iz leta 1975, to so dinamična rast, naraščanje produktivnosti in večanje investicijskih naložb, ki bodo zagotovile ustrezne gospodarske učinke.

Dinamična gospodarska rast pa mora biti ekonomična, zato je potrebno dosledno izvajati stabilizacijske ukrepe in s tem tudi soustvarjati pogoje za ustalitev tržnih razmer ter odpravljati vzroke visoke inflacije z vsemi njenimi negativnimi posledicami.

Ob sorazmerno stabilnejših pogojih gospodarjenja in nadaljnji dinamični rasti gospodarstva predvidevamo za leto 1976 naslednji razvoj:

	Stopnja rasti		
	Celje		SRS
	1975	1976	1976
Nominalni družbeni proizvod	28	13	12,2
Realni družbeni proizvod	1	6	5,0
Industrijska proizvodnja	9	7	6,0
Izvoz	1	10	6,0
Zaposlenost	4	2	3,0
Produktivnost dela	-2	3-4	2-3
Bruto osebni dohodki	31	11	10,8
OD na zaposlenega	27	9	7,6
Realni OD na zaposlenega	0	2	1,0
Investicije v osnovna sredstva	2	4	7,0

Realni družbeni proizvod bo ob ekonomičnejšem poslovanju rasel nekoliko počasneje kot v letu 1975, vendar hitreje kot v SRS. Fizični obseg industrijske proizvodnje se bo povečal relativno manj kot leta 1974 in več kot v SRS.

Zaradi skromnega povečanja izvoza v letu 1975 bo moralo združeno delo za oživitve izvoza v letu 1976 hitreje prilagajati proizvodnjo povpraševanju na zunanjih tržiščih, zlasti pa še na tržiščih dežel v razvoju. Prav na teh tržiščih smo dosegli doslej izredno skromne uspehe, eden izmed vzrokov zato je vsekakor, da ne nastopamo dovolj organizirano in povezano. Doseči bo treba, da bi postal izvoz zopet eden izmed osrednjih pospeševalcev celjskega gospodarskega razvoja. Zato se predvideva v letu 1976, da se bo povečal izvoz za 10 odst., torej več kot je realiziran leta 1975.

Organizacije združenega dela morajo povečati napore za prodajo svojih izdelkov na tujih trgih tudi z večanjem produktivnosti, ustreznije kakovosti, vnašanjem višjih oblik menjave v poslovanje, boljše organiziranostjo in enotnejšim nastopanjem na tujih tržiščih.

S prehodom na obračun celotnega dohodka in dohodka na podlagi plačane realizacije, bo izkazovanje dohodka za

delitev realnejše, s samim tem pa bo tudi akumulacija mnogo realnejša in je objektivnejša ekonomska kategorija, kar je eden od pogojev tudi za njeno racionalno uporabo.

Z naložbami v modernizacijo pričakujemo, da se bo postopno zmanjšalo ekstenzivno zaposlovanje, zato predvidevamo nekaj počasnejšo rast zaposlovanja kot v preteklih letih. V letu 1976 bi se število zaposlenih ob porastu družbenega proizvoda celotnega gospodarstva za približno 6 odstotkov, povečalo za okrog 2 odst. Ob takem gibanju zaposlenosti bi dosegli večjo produktivnost dela od 3 do 4 odstotke.

Realni osebni dohodki na zaposlenega bodo ob predvideni produktivnosti dela večji za 2 odstotka nasproti letu 1975. Zaradi sprejetih ukrepov ekonomske politike — zagotavljanja plačil za investicije, depoziti za neproizvodne in negospodarske investicije ter poslabšanja reproduktivne sposobnosti gospodarstva v letu 1975 ni pričakovati, da bi bile investicije v osnovna sredstva v večjem porastu tudi v letu 1976. Možnosti za investiranje so v veliki meri odvisne tudi od uresničevanja ukrepov za zmanjšanje zalog. Banka bo še v večji meri kot doslej uveljavljala načelo selektivne kreditne politike pri kreditiranju gospodarskih investicij. Pri ugotavljanju prioritete bo upoštevala predvsem tiste investicijske naložbe, ki bodo pospeševale intenzifikacijo proizvodnje in izvoz, dajale hitre kapitalne efekte ob maksimalni možni porabi domačih surovin. Ocene kažejo, da bodo v letu 1976 investicije v osnovna sredstva porasle realno za okoli 4 odstotke.

Prednostne naloge:

Na področju industrijske dejavnosti bodo imeli v letu 1976 prednosti pri investicijskih naložbah tisti programi, ki so se začeli izvajati že v letu 1975 in tisti, ki so že ali bodo pripravljani in vsklajeni v srednjeročnem planu 1976—1980. To velja za Zelezarno Store, ki predvideva pričetek gradnje elektro obločne peči za proizvodnjo jekla, nadalje za Cinkarno za gradnjo nove 165.000 tonske naprave za proizvodnjo žveplene kisline, ki bo dograjena koncem leta 1977, gradnjo furnirnice eksotičnega lesa s kapaciteto 13,4 milijona kvadratnih metrov letne proizvodnje furnirja.

Nadaljevala se bodo vlaganja v modernizacijo proizvodnje predvsem v izvozno usmerjene dejavnosti, v kovinsko-predelovalni in tekstilni industriji (EMO, Žična, Metka, Toper).

Na področju kmetijstva se predvideva v letu 1976 intenzivnejša rast tržno usmerjene kmetijske proizvodnje v primerjavi s skupno proizvodnjo. Glede na to, da je kmetijstvo prioriteta panoga, bo potrebno za programirano proizvodnjo hrane zagotoviti čim hitrejšo realizacijo naložb ob boljši kreditni udeležbi. Posebno moramo skrbeti, da čim manj rodovitne kmetijske površine uporabimo za nekmetijske namene. Uvajati moramo moderne oblike kooperacije, ki bodo omogočile veliko tržno proizvodnjo, omogočile izkoriščanje znanosti, moderne tehnologije ter dolgoročno orientacijo. Za pospešitev vlaganj v kooperacijsko proizvodnjo je treba izboljšati kreditne pogoje.

S prostorskim zemljiškim planom moramo določiti površine za trajno kmetijsko proizvodnjo. Srednjeročni plan 1976—1980 nalaga, da moramo doseči preusmeritev oziroma specializacijo proizvodnje vsaj 20 kmetij letno, če hočemo ustvariti pogoje za sodobno kmetovanje. Predvideva se ustanovitev sklada za pospeševanje kmetijstva v občini.

Na področju predelave hrane ob izboljšano stanje z nabavo tehnične opreme TOZD MLEKO in TOZD MESNINE. TOZD Mesnine bo zgradilo tudi hladilnico in mesnico. Preurejeni in modernizirani bosta pekarni Gaberje in Store za izdelavo zahtevnejšega asortimana, dočim bo osnovna proizvodnja kruha v pekarni Velenje.

V gradbeništvu morajo organizacije združenega dela posvetiti smotni delitvi dela, skrajšati čas še posebej zaključnih del z boljšo organizacijo ter tesnejšim sodelovanjem z obrtnimi organizacijami in znižanju stroškov graditve, zlasti v stanovanjski dejavnosti. INGRAD predvideva gradnjo hale za proizvodnjo montažnih industrijskih hal ter montažnih elementov, prav tako ima v načrtu OBNOVA gradnjo proizvodnje hale.

Na področju prometa bo treba nadaljevati s samoupravnim združevanjem in povezovanjem organizacij cest-

nega transporta, predvsem zaradi racionalne delitve dela in usklajenega razvoja, ter formirati enotno prometno politiko. Za boljši lokalni promet bodo nabavljene moderni avtobusi. IZLETNIK mora pripraviti investicijski program za izgradnjo avtobusne postaje.

V trgovini je potrebno pospešiti samoupravno povezovalje med proizvajalci, predelovalno industrijo in trgovino, da bi v okviru reprodukcijskih kompleksov zagotovili preskrbo občanov z vsemi proizvodi in še posebej z živili.

Gradile se bodo samopostrežne trgovine v novih stanovanjskih soseskah. Kovinotehna bo zgradila silose za cement. Tehnomercator pa skladišče v Bukovžlaku. V letu 1976 bo izdelan projekt za izgradnjo nove veleblagovnice (Tkanina) in pripravljajna dela za veleblagovnico Dobrina. Predvidevajo se adaptacije in obnovitev opreme v trgovini na drobno zaradi boljše in kulturnejše ponudbe blaga.

V gostinstvu in turizmu je potrebno pospeševati združevanje dela in sredstev ter ustvarjati pogoje za dinamičen in učinkovitejši razvoj gostinstva in turizma.

Zdravilišče Dobrina se bo povezovalo z organizacijo združenega dela KRKA, v katerem sestavu so že nekatera zdravilišča. Izgradnja celjskega družbenega centra, ki združuje gospodarsko, telesno-kulturno, kulturno in rekreacijsko dejavnost, se nadaljuje. TOZD NA NA pristopa k novogradnji gostinskega objekta TURSKA MACKA in ureditvi zajtrkovalnice. MERX — TOZD Gostinstvo bo uredil slaščiarno na Dolgem polju.

Obrtna dejavnost je po večletni stagnaciji tako po številu delavcev, številu delovnih organizacij in obratov, po ustvarjenem družbenem proizvodu in po udeležbi v celotnem gospodarstvu dosegla v letu 1975 ugodnejše rezultate kot ostalo gospodarstvo. Pomanjkanje lokalov je eden od glavnih vzrokov za razvoj storitvene obrti, zato je treba preko samoupravne stanovanjske skupnosti zagotoviti izgradnjo ustreznega števila lokalov v novih stanovanjskih naseljih. Za proizvodno obrt pa je potrebno zagotoviti več primernih lokacij na periferiji mesta. Nove proizvodne hale bosta gradili delovni organizaciji KLJUČAVNICAR in ELEKTRO SIGNAL. Delovna organizacija OPREMA bo razširila delavnice, dočim predvideva REMONT nabavo gradbene mehanizacije.

Na področju komunalnega gospodarstva se bodo z ustanovitvijo samoupravnih komunalnih interesnih skupnosti bistveno spremenili odnosi med nosilci in porabniki komunalnih storitev. Z neposrednim usklajevanjem medsebojnih interesov med nosilci in porabniki komunalnih storitev se bo kreiralo enotnejše in bolj racionalno načrtovanje razvoja in združevanja dela ter sredstev na področju komunalnega gospodarstva.

Osnovne naloge v letu 1976 so:

Pričeli naj bi z gradnjo magistrale zahod in podaljšanjem Kersnikove ulice. Z udeležbo občanov je v načrtu tudi asfaltiranje ceste Strmec—Soka in nekaterih drugih cestnih odsekov.

Na področju vodovoda — zaščita vodnih virov in pridobitev novih.

Na področju kanalizacije — gradnja rajonskega zbiralca v naselju Zg. Hudinja, rajonskega zbiralca III. od železnice do Lave, gradnja črpalnišča pri Skalni kleti z rajonskim zbiralcem X in gradnja rajonskega zbiralca VI v Novi vasi.

V stanovanjskem gospodarstvu je treba nadaljevati s pospešeno akcijo stanovanjske graditve, ki bo omogočila realizacijo stanovanjskega programa 1972—1976. Dograditi je treba vsaj 500 novih stanovanj. To pa bo možno doseči le z doslednim usmerjanjem družbenih namenskih sredstev, zlasti pa sredstev za solidarnostno gradnjo stanovanj.

Stanovanjska samoupravna skupnost se bo morala zavzeti, da bodo zazidalna območja namenjena stanovanjski gradnji hitreje komunalno in urbanistično urejena na osnovi usklajevanja razvojnih programov komunalnih podjetij in programov stanovanjske graditve.

Temeljne organizacije združenega dela, ki zaposlujejo nove delavce, morajo preskrbeti za njih primerne stanovanjske prostore ter zagotoviti ustrezni del sredstev za družbeni standard novo zaposlenih delavcev, kar bo pri-

pomoglo k postopni ukititvi zasilnih stanovanj. K temu bo pripomogla tudi gradnja samskih domov.

Naloge s področja urbanizma bodo v letu 1976 temeljile na izhodiščih srednjeročnega plana občine Celje 1976—1980.

Med prioritete naloge na področju prostorskega planiranja sodijo:

a) novelacija urbanističnega programa občine Celje in urbanističnega načrta mesta Celja

b) izvajanje dogovorjenih in delno tudi že začelih nalog iz leta 1975:

— novelacija zazidalnega načrta Sp. Hudinja

— zazidalni načrt Ljubečne

— sprememba urbanističnega reda s posebnim ozirom na vikende in zidanice

— načrt ureditve mestnega jedra

c) nove naloge s področja urbanističnega projektiranja

— zazidalni načrt za Kompolje

— zazidalni načrt za Dobro

d) novelacija zazidalnega načrta novega centra »Srce«

e) izpopolnjevanje in opredelitev urbanistične službe v okviru CELJSKEGA RAZVOJNEGA CENTRA.

IV. PREDNOSTNE NALOGE NA PODROČJU DRUŽBENIH DEJAVNOSTI V LETU 1976

Na področju družbenih dejavnosti izhajajo naloge za leto 1976 iz neuresničenih programov leta 1975 in dogovorjenih izhodišč SIS, upoštevajoč načelo solidarnosti in vzajemnosti ter prioriteten usmeritev.

Nadaljevati bo potrebno z uveljavljanjem delegatskega sistema s tem, da bodo tam, kjer so za to možnosti, ustanovljali posebne delegacije, z uveljavljanjem SIS v okviru krajevnih skupnosti pa tudi z ustreznimi organiziranostjo strokovnih služb SIS. V samoupravnih aktih TOZD in KS bo potrebno natančneje opredeliti vlogo in odgovornost delegacij za SIS ter izoblikovati ustrezne metode dela za njihovo učinkovito delovanje.

V letu 1976 bo družbeno zajamčeno izvajanje le tistih potreb, ki jih morajo biti po načelu vzajemnosti in solidarnosti deležni vsi delovni ljudje in občani. Prednost bodo imele tiste dejavnosti, ki vplivajo na dvig produktivnosti. Zaradi zaostajanja v tem okviru bo potrebno dati prioriteto še zlasti osnovni zdravstveni službi in celodnevnu ter usmerjanemu izobraževanju.

Na področju predšolske vzgoje bo potrebno razvijati zlasti tiste oblike varstva, ki bodo omogočale izenačevanje pogojev za vse predšolske otroke (potujoči vrtilci, varstvo v okviru KS ipd.). Interesna skupnost bo svojo vsebino dela usmerila v vsa vprašanja, ki zadevajo varstvo otroka.

Na področju osnovnega šolstva bo prešla na celodnevno šolo vsaj ena šola. Pri tem bo sodelovala tako izobraževalna skupnost, kakor tudi TOZD in KS neposredno, s svojo vsebino pa tudi ostale SIS. Uresničiti in razviti bo potrebno vse oblike neposredne samouprave tako v okviru integriranih šol, kakor tudi v šolah samih.

V usmerjenem izobraževanju bomo nadaljevali z izgradnjo začelih investicij (TSC in EŠC), oblikovan pa bo tudi koncept razvoja izobraževalnih centrov, v katerega bodo vključeni tudi oddelki višjih šol.

Pozornost občinske raziskovalne skupnosti bo zlasti usmerjena k razvoju inventivne dejavnosti v občini ter ugotavljanju in vzpodbujanju potreb po uvajanju znanstvenih spoznanj.

Na področju zdravstva bo potrebno oblikovati načela regijske in republiške solidarnosti in vzajemnosti. V okviru integracije regijskih zdravstvenih institucij bo potrebno reorganizirati tudi osnovno zdravstveno varstvo v občini. Razen zagotovitve osnovnih pravic bodo podprta vsa prizadevanja za odpravo čakalnih dob in zmanjševanje odsotnosti z dela. Na investicijskem področju bo potrebno zagotoviti zaključek začelih investicij v bolnišnici ter začetek izgradnje zdravstvene postaje Vojnik.

Na področju kulture bo potrebno urediti vprašanje statusa regionalnih kulturnih zavodov, da bi na ta način bilo mogoče nadalje razvijati dogovorjeno prioriteto na

področju amaterske kulturne dejavnosti. Z uvedbo kulturnega utripa naj bi se predvsem izboljšala struktura kulturne ponudbe ter nadalje uveljavljalo načelo kulturne akcije. Z nadaljevanjem sanacije knjižničarstva in novimi oblikami približevanja obstoječih kulturnih vrednot občanu, bo zagotovljeno neposrednejše povezovanje izvajalcev in potrošnikov.

V okviru telesne kulture bo ob ohranjanju prioritete v množičnosti izvedena samoupravna organizacija nosilcev telesno-kulturne dejavnosti, kategorizacija vrhunskih usmeritev ter spremembe tekmovalnega sistema. Skupnost bo ob sodelovanju z ostalimi skupnostmi opredelila normative za izgradnjo, uporabo in vzdrževanje objektov.

Na področju socialnega skrbstva bo razen tekočih nalog še posebno pozornost posvetiti zagotovitvi minimalnih eksistenčnih pogojev občanov, ki so brez sredstev za preživljanje.

Varstvo okolja bo zagotovljeno v okviru skupnosti, v skladu z zakonom. Ustanovljena bo skupnost za varstvo zraka.

Skupnost za izgradnjo objektov posebnega družbenega pomena bo nadaljevala z ureditvijo izgradnje celjskega družbenega centra, tehniškega šolskega centra ter telovadnice ESC.

V sporazumu z ostalimi SIS pa bo prevzemala tudi investicijsko dejavnost za ostale družbene objekte.

Skupnost za zaposlovanje bo morala zagotavljati uresničenje novega zakona o rehabilitaciji invalidov. Uveljavljati bo morala vlogo usmerjevalca načel o stopnji in strukturi zaposlovanja ter družbeni dogovor o pogojih za nove namestitve.

Sredstva, namenjena za pokrivanje dogovorjenih programov družbenih dejavnosti se bodo oblikovala na osnovi izhodišč republiške resolucije, ki predvideva porast OD za 4 odstotke ter 20-odstotno zaostajanje splošne in skupne porabe za realno rastjo družbenega proizvoda. Ob prenosu nekaterih nalog iz splošne v skupno porabo, pa bi splošna poraba zaostajala nekoliko več kakor skupna. S tem bi povečali reprodukcijsko sposobnost gospodarstva. Temeljne organizacije združenega dela bodo tudi v letu 1976 na osnovi podpisane družbenega dogovora združevale sredstva 1,2 odstotka od nacionalnega dohodka za izgradnjo tehniškega šolskega centra, Golovca in dogovorjene programe krajevnih skupnosti.

V. LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

1. Ljudska obramba

Na področju ljudske obrambe je potrebno v letu 1976 zagotoviti izvajanje naslednjih pomembnejših nalog:

— v nadaljnjem procesu podružbljanja obrambnih priprav je dograditi in izpopolniti priprave na splošni ljudski odpor. Zategadelj je krepiti odgovornost nosilcev obrambnih priprav na vseh ravneh in v vseh sredinah, ki naj vse naloge, ki zadevajo obrambne priprave, bodisi organizacijske in materialne narave, prilagodijo novim rešitvam. V ta namen bo svet za ljudsko obrambo analiziral stanje obrambnih priprav in ugotovil na katerih področjih je potrebno obrambne priprave dograditi in medsebojno uskladiti;

— sprejeto zasnovo teritorialne obrambe razvijati in dograjevati v organizacijskem, kadrovskem in materialnem pogledu. Še naprej si prizadevati za še številnejše vključevanje mladih v enote teritorialne obrambe. Skozi vzgojno izobraževalni proces oblikovati vojaške kolektive in usposobiti pripadnike enot za izvrševanje odgovornih in zapletenih nalog;

— preko ukrepov tekoče ekonomske politike na področju kmetijstva in obrti vzpodbujati in razvijati vse oblike sodelovanja in medsebojnega povezovanja. Posebna skrb naj velja razvoju kmetij v odročnejših območjih občine ter uslužnostne obrtne dejavnosti;

— začeti proces graditve obrambnih priprav v krajevnih skupnostih, nadalje razvijati in ga dograjevati v skladu s sprejetimi sklepi in priporočili občinske skupščine zlasti

še kar zadeva medsebojne usklajenosti na ravni krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela ter samoupravnih interesnih skupnosti;

— vso skrb je treba posvetiti nadaljnji organizacijski, kadrovski in materialni krepitvi civilne zaščite v duhu stališč in sklepov SRS. Izboljšati je treba tehnično opremljenost in strokovno usposobljenost civilne zaščite zlasti še združenega odreda civilne zaščite. Pospešeno je delati na uveljavljanju samozaščite delovnih ljudi in občanov in izvajanju ukrepov civilne zaščite, predvsem kar zadeva izgradnjo zaklonišč, zamračevanja, zaščite pred rušenji, poplavi, požari in drugo;

— dograditi in izpolniti je sistem vojnih zvez in sistem opazovanja, javljanja, obveščanja in alarmiranja. Na tem področju je nujno kadrovsko in tehnično okrepiti službi in ju strokovno usposobiti. Pristopiti je k rekonstrukciji alarmnega sistema v občini;

— v proces obrambne vzgoje je vključiti kar največ delovnih ljudi in občanov, ker je le ta predpogoj za uspešno vključevanje v vse oblike odpora. Posebno skrb posvetiti mladim, pripadnikom civilne zaščite in nerazporejenemu prebivalstvu.

— posodobiti mobilizacijsko pripravljenost v vseh sredinah na osnovi izkušenj, ki so jih dale preizkusne vaje v preteklem obdobju. Skrbeti za pravilni izbor kandidatov za rezervne vojaške starešine, za njihovo redno povišanje in pravilno razvrščanje;

— povečati prizadevanja vseh družbenih dejavnikov za pridobivanje mladih za vojaške šole in poklice. Razviti je večjo aktivnost v okviru zavoda za šolstvo, samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje in v okviru občinske konference ZSMS in med starši prijavljenih kandidatov.

2. Družbena samozaščita

Sprejeti družbeni dogovor o družbeni samozaščiti in na podlagi tega bo potrebno v letu 1976 izvršiti še naslednje naloge:

— pripraviti ustrezne normativne akte za izvajanje družbene samozaščite v organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih;

— predpise o družbeni samozaščiti je sprejemati po najširšem samoupravnem postopku, ki bo delovnim ljudem in občanom zagotovil, da se bodo, ko bodo o njih odločali, z njimi tudi seznanili;

— v organizacijah združenega dela in drugih organizacijah ter krajevnih skupnostih je ustanoviti delovne organe za družbeno samozaščito pri organih samoupravljanja, ki bodo imeli nalogo usklajevalca vseh nosilcev in dejavnosti družbene samozaščite. Poleg tega je ustanoviti tudi posebne oblike organiziranja za posebne ukrepe samozaščite, s katerimi je poskrbeti za splošno mobilnost in pritegnitev vseh družbenih dejavnikov;

— z usklajenim delovanjem vseh družbenih dejavnikov je treba zagotoviti stalno in dosledno izpolnjevanje obveznosti in nalog iz idejnih in programskih temeljev usposabljanja mladih za sodelovanje v splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti;

— preko krajevnih skupnosti in njihovih izvršilnih organov je spremljati in ocenjevati splošne razmere varnosti in zaščite na svojih območjih po odborih za družbeno samozaščito in v sodelovanju z družbenopolitičnimi in samoupravnimi organizacijami ter z ustreznimi oblikami in ukrepi je skrbeti za varstvo družbenega premoženja, varnost občanov in pomembnih javnih in drugih objektov,

BELEZKA

INFORMACIJA

O OSNOVNIH ZNAČILNOSTIH RAZVOJA V OBČINI CELJE V PRVIH DEVETIH MESECIH 1975

Razpoložljivi podatki o gospodarskih gibanjih v prvih devetih mesecih letošnjega leta kažejo, da razvoj le delno poteka v skladu z dogovorjenimi nalogami v resoluciji o družbenoekonomskem razvoju občine za leto 1975 in da se nekatere osnovne tendence postopno poslabšujejo. Na to opozarjajo zlasti naslednje ugotovitve:

— stopnja rasti družbenega proizvoda postopno upada; tako je v prvem trimesečju znašala nominalno 41 odstotkov, ob polletju 31 odstotkov in za obdobje devetih mesecev pa le še 27 odstotkov, medtem ko je bila rast družbenega proizvoda planirana nominalno za 33 odstotkov in realno za 8 odstotkov.

Na nižjo stopnjo rasti družbenega proizvoda delno vplivajo tudi odpisi terjatev nad 45 oziroma 30 dni.

— industrijska proizvodnja je bila v prvih devetih mesecih za 9,4 odstotka večja v primerjavi z enakim obdobjem lani. Verjetno planirana stopnja 10 odstotkov do konca leta ne bo dosežena, ker ni pričakovati večje rasti proizvodnje v naslednjih treh mesecih zaradi slabše prodaje in večjih zalog industrijskih izdelkov.

— položaj izvoza se bistveno ni izboljšal, še vedno je za okoli 3 odstotke nižji v primerjavi z enakim obdobjem lani. Predvideno je bilo, da se bo izvoz povečal letos za 16 odstotkov.

— stopnja rasti zaposlovanja se postopoma znižuje, vendar je število zaposlenih v prvih devetih mesecih še vedno za 6 odstotkov višje v primerjavi z enakim obdobjem lani. Glede na stanje števila zaposlenih 1. 1. 1975 pa je zaposlenost večja ob koncu septembra za 4,2 odstotka. Upadanje gospodarske aktivnosti in še neracionalno zaposlovanje vplivajo na manjšo produktivnost dela, ki je celo nižja kot leta 1974.

— osebni dohodki (bruto) so v tem obdobju nominalno porasli za 33 odstotkov, torej za 6 točk nad rastjo družbenega proizvoda. Osebni dohodki na zaposlenega pa so večji za 26,6 odstotka. Ob visoki rasti življenjskih stroškov za 27,3 odstotka in kljub visoki rasti osebnih dohodkov v prvih devetih mesecih letos se komaj ohranja lanskega raven realnega povprečnega osebnega dohodka na zaposlenega.

— investicijske naložbe v osnovna sredstva so bile za 21 odstotkov (v SRS 44 odstotkov) višje kot v istem obdobju lanskega leta z izrazito tendenco upadanja (ob polletju so bile višje za 25 odstotkov), vendar gre to povečanje na račun visoke rasti cen gradbenih storitev ter investicijske opreme. V strukturi investicijskih naložb odpade 62 odstotkov na gospodarske in 38 odstotkov na negospodarske investicije.

Kakšne so bile dosežene stopnje rasti nekaterih ključnih elementov v prvih devetih mesecih, ki nakazujejo gospodarski razvoj v občini, je razvidno iz naslednjih kazalcev:

	Indeksi	
	Predvideno za leto 1975	I.—IX. 1975 I.—IX. 1974
Družbeni proizvod — nominalno	133	126,9
— realno	108	100
Industrijska proizvodnja	110	109,9
Promet v trgovini na drobno	120	125,3
Izvoz	116	97,3
Zaposlenost	102	106,0
Osebni dohodki — bruto	128	133,0
Osebni dohodki na zaposlenega	126	126,6
Investicije v osnovna sredstva	112	121,0

Predvidene stopnje gospodarske rasti za leto 1975 so temeljile na povečani proizvodnji in s predpostavko, da splošna raven cen v letu 1975 v primerjavi z letom 1974 ne bi porasla nad 23 odstotkov.

Ugotavljamo pa, da so cene in življenjski stroški porasli mnogo nad planiranim nivojem, saj so življenjski stroški v prvih devetih mesecih v primerjavi z enakim obdobjem lani večji za 27,3 %.

Pri ocenjevanju finančnih rezultatov moramo poleg inflacije tudi upoštevati, da je dohodek organizacij združenega dela letos manjši zaradi strožjega odpisa terjatev.

Po podatkih periodičnih obračunov za tritrtletje je celotni dohodek porasel za 34 %, kar je več kot v celjski regiji (32 %). Njegova rast je bila v posameznih področjih zelo različna, najmanj je celotni dohodek porasel v gozdarstvu za 5 %, najbolj pa v gradbeništvu za 45 %, prometu za 43 % in trgovini in gostinstvu za 39 %, v industriji, ki ustvarja največ celotnega dohodka, pa je večji za 29 %.

Dohodek pa je naraščal mnogo počasneje kot celotni dohodek, saj je porasel za 22 %, kar je za celih 12 indeksičnih poenov manj od rasti celotnega dohodka. Značilno je, da cene reprodukcijskega materiala prekomerno naraščajo in niso vsklajene s prodajnimi cenami proizvodov, kar iz leta v leto zmanjšuje stopnjo ekonomičnosti, ki je v prvih devetih mesecih nižja od lani (indeks 98).

Podatki iz delitve dohodka kažejo, da rastejo vse postavke v glavnem precej vztrajno in avtonomno ne glede na obračunano višino dohodka, kar vpliva na to, da se vse spremembe odražijo na ostanku dohodka za sklade in je zato ostanek dohodka manjši kot lani (indeks 95). Ostanek dohodka za sklade je nižji od preteklega leta v industriji (indeks 78), kmetijstvu (indeks 83), gozdarstvu (indeks 53), trgovini (indeks 80) in komunali (indeks 96), dočim je letos znatno večji ostanek dohodka za sklade v gradbeništvu (indeks 166), v prometu (indeks 205) in obrti (indeks 128).

Vsekakor bo treba doseči, da se rezultati gospodarjenja odražijo na vseh elementih delitve dohodka, ne pa, da se vsa bremena poslabšanega ekonomskega položaja odražijo na poslabšani reprodukcijski sposobnosti.

Močno so porastle izgube v gozdarstvu, te so v prvem polletju letos znašale v skupnem znesku 53.549 tisoč din, ob koncu tretjega tromesečja pa se je izguba povečala in

dosegla 84.523 tisoč din, kar je v primerjavi z enakim obdobjem lani za 267 % več. Večjo izgubo izkazuje TOZD titanov dioksid, TOZD tovarna posode in TOZD Elektro Celje.

Promet trgovine v tretjem tromesečju nazaduje. Tako se je v trgovini na debelo povečal promet v devetih mesecih za 35 % (v prvem polletju za 46,2%), v trgovini na drobno pa za 25,3 % (ob polletju za 26 %). V trgovini na drobno se je zlasti povečal promet z živili za 35,7 %.

V prvih devetih mesecih letos so obveznosti do dobaviteljev bolj porastle (indeks 130) kot terjatve do kupcev (indeks 120). V celoti pa so terjatve do kupcev še vedno višje od obveznosti tako, da znaša prirast saldo terjatve po stanju konec septembra 654 milijonov dinarjev.

Zaloge gotovih izdelkov znatno bolj naraščajo kot celotni dohodek, saj so višje za 51 %, predvsem v industriji. Te so bile v septembru večje za 80 % kot v enakem mesecu lani, največje zaloge so v kovinsko-predelovalni in tekstilni industriji.

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA JANUAR—SEPTEMBER 1975

Tudi letos se je obseg industrijske proizvodnje v septembru spet povečal. Proizvodnja tega meseca je porasla napram avgustu za 5,2 %, preseгла poprečno mesečno proizvodnjo leta 1974 za 13,1 % in septembrsko proizvodnjo lani za 12,6 %.

Po podatkih znaša letošnje povečanje fizičnega obsega industrijske proizvodnje v obdobju januar-september 9,4 odstotka v primerjavi z lanskim devetmesečnim obdobjem. Rast proizvodnje tako konec septembra le še malo zaostaja za planirano 10% stopnjo za letošnje leto.

Gibanje proizvodnje je bilo po mesecih letos naslednje:

	Primerjava v odnosu na % izpolnitve plana 1975 (v indeksih)			
	poprečje enak mesec		mesečno	kumulativno
	1974	1974		
januar	99,9	107,0	7,6	—
februar	107,8	108,3	8,2	15,8
marec	118,1	111,1	8,8	24,6
april	119,6	113,2	8,9	33,5
maj	111,1	108,4	8,2	41,7
junij	103,0	104,4	7,7	49,3
julij	91,8	107,9	6,9	56,2
avgust	107,6	110,8	8,0	64,2
september	113,1	112,6	8,5	72,7

Po panogah industrije pa je bilo gibanje proizvodnje sledeče:

	jan.-sept.		sept.	popr. mesec. proizv. 1974
	1975	1975		
114 — črna metalurgija	117,6	121,2	120,7	
115 — barvasta metalurgija	112,3	119,8	126,2	
117 — kovinska industrija	101,2	96,7	97,9	
120 — kemična industrija	108,2	113,3	106,8	
121 — ind. gradb. materiala	128,2	219,3	212,3	
122 — lesna industrija	86,2	87,4	90,0	
124 — tekstilna industrija	109,0	102,1	108,5	
138 — raznovrstna industrija	92,3	96,9	92,5	
SKUPAJ	109,4	112,6	113,1	

Iz pregleda se vidi, da je obseg količinske proizvodnje tudi v devetih mesecih letos še nižji v lesni in delno v raznovrstni industriji, zelo nizek porast pa je dosežen v kovinski industriji.

Sicer pa je proizvodnja v devetih mesecih potekala ugodno, čeprav je delno bilo čutili že pomanjkanje naročil zlasti na tujih tržiščih, vsled česar so ponekod porastle tudi zaloge, otežkočena pa je tudi oskrba, zaradi omejitve uvoza.

Proizvodnja Železarn je letos potekala brez zastojev in je ob zadovoljivi preskrbi z materialom in energijo precej povečana.

Cinkarna je pri svoji proizvodnji izdelkov predelave cinka občutila stagnacijo na zunanjih tržiščih, kjer so upadle tudi cene in je prišlo do zalog pločevine, vsled česar obratuje v 2. polletju valjarna le v eni izmeni. Zaradi restriktivnih mer je onemogočen normalen uvoz reprodromatov, kar je prizadelo tudi proizvodnjo v kemičnih obratih in v grafiki. Pri proizvodnji titanovega belila pa imajo težave z delovno silo in pa s cenami, ki so na svetovnih tržiščih zaradi povečane ponudbe upadle.

Količinska proizvodnja je v EMO še nižja, dočim ostale organizacije kovinske industrije proizvodne rezultate v primerjavi z lanskim obdobjem presega. V EMO je situacija problematična pri posodi zaradi konkurence, velikih zalog in cen, pri radiatorjih in kotlih pa je tudi oskrba z materialom slaba, kar je problem tudi v ostali kovinski industriji.

V kemični industriji ima delne težave AERO zaradi slabše prodaje in oskrbe iz uvoza ter pomanjkanja finančnih sredstev.

Močno povečanje proizvodnje beležijo Opekarne Ljubljana, kjer so naročila po opečnih izdelkih sicer nekoliko zmanjšana, so pa v avgustu pričeli s proizvodnjo keramičnih ploščic v novem klinker obratu.

Proizvodnja lesne industrije je tudi v LIK SAVINJA še nižja zaradi zmanjšane konjunktore v tej panogi. Zaloge so povečane tako pri žaganem lesu, furnirju in pohištvo, kjer je prišlo tudi do znižanja prodajnih cen.

V tekstilni industriji je tudi čutili pomanjkanje naročil, čeprav je proizvodnja zaenkrat še visoka, razen pri Metki, kjer je še nižja, pač pa se je po stagnaciji v septembru prodaja že normalizirala.

Proizvodnja Zlatarne, ki je bila količinsko v devetih mesecih še v zaostanku, je z večjim obsegom v oktobru že nadoknadila prejšnji izpad.

Število zaposlenih v industriji letos bolj počasi narašča in je stanje konec septembra le za 2,3 % večje kot v enakem mesecu lani. Poprečje devetih mesecev presega lansko obdobje in sicer za 3,7 odst., iz česar izhaja, da se je produktivnost v industriji, merjena s porastom fizičnega obsega proizvodnje na zaposlenega, povečala letos za 5,5 %.

GIBANJE IZVOZA

Letošnji izvoz industrije v občini še nadalje zaostaja za lanskimi dosežki, čeprav se je v tretjem tromesečju rahlo popravil. Konec septembra je izvoz še za 2,7 % nižji kot v enakem obdobju lani in ne dosega predvidevanj, saj so letne obveznosti delovnih organizacij dosežene le z 61,5 %. Krivda za takšno stanje je v glavnem v zmanjšanem povpraševanju in pa v znižanju cen na tujih tržiščih.

Pregled izvoza delovnih organizacij industrije do konca tretjega tromesečja 1975 je naslednji:

	jan.—septem.		Indeks	v tisoč dolarjih	
	1974	1975		Plan 1975	% izvršit. ve plana
	Železarna Store	8.572	4.418	51,5	10.582
Cinkarna	16.817	16.920	100,6	25.500	66,4
EMO	2.063	3.543	171,7	3.683	96,2
Libela	190	82	43,2	500	16,4
Zična	629	1.255	199,5	1.640	76,5
AERO	1.461	1.696	116,1	2.376	71,4
ETOL	491	693	141,1	705	98,3
LIK Savinja	2.588	2.037	78,7	2.478	82,2
Metka	514	546	106,2	824	66,3
TOPER	911	1.004	110,2	1.642	61,1
KK HMEZAD —					
TOZD Mesnine	354	1.033	291,8	3.882	26,6
Zlatarne — TOZD					
Trgovine	301	729	242,2	1.382	52,7
SKUPAJ	34.891	33.956	97,3	55.193	61,5

Iz pregleda se vidi, da na letošnje zaoznanje najbolj vpliva nižji izvoz Železarne Štore, ki je lani dosegala izredne rezultate, njen letošnji izvoz pa je realiziran le s polovico lanskega. Nižji kot lani je le še izvoz LJK Savinja in Libele, katere delež v skupnih rezultatih pa je minimalen. Pri ostalih pa je letošnji izvoz sorazmerno uspešen, saj večina delovnih organizacij lanske dosegke presega, v EMO in Žični pa so se tudi že približali letnemu planu.

Železarna Štore svojo povečano proizvodnjo v glavnem plasira na domačem tržišču, njena nizka realizacija izvoza pa je rezultat pomanjkanja izvoznih poslov. Cene na tujih trgih so še nadalje v upadanju, tako da novih zaključkov ni mogoče doseči brez izgube v odnosu na lastno ceno proizvodnje.

Pri izvozu Cinkarne so naročila za cinkovo pločevino v primerjavi z običajnimi naročili v prejšnjih letih nižja za 40 %. Vzrok za to je iskati v zastoju v gradbeni dejavnosti v državah EGS. Pri kemičnih proizvodih so težave zaradi povečane konkurence in upadanje cen. Zato je izvoz Cinkarne kljub povečanemu izvozu titanovega dioksida letos le na lanski ravni.

V EMO se je izvoz posode v zadnjem tromesečju zelo popravil, tako da visoko presegajo lanske rezultate.

Uspešen je letos tudi izvoz Žične, ki je skoraj dvakrat tolikšen kot lani v tem času.

Izvoz LJK Savinja je letos nižji zaradi daljše stagnacije povpraševanja za pohištvo na tujih tržiščih. Nekoliko boljši rezultati so pri izvozu lesa in furnirja.

Zmanjšano povpraševanje v zahodni Evropi vpliva tudi na izvoz tekstilne industrije, ki si mora prizadevati v iskanju novih tržišč. Tako TOPER navezuje stike s kanadskimi kupci za plasman srajc in z vzhodnimi državami za izvoz športne konfekcije.

Izvoz Mesni je letos močno pod predvidevanji zaradi izpada v države EGS. Izvoz je spet nekoliko oživel v mesecu septembru s prodajo mesa v Italijo.

Trgovina Zlatarne je v zadnjih mesecih nekoliko povečala obseg izvoza nakita in visoko presega lanske rezultate, je pa še pod planom.

V devetih mesecih skupaj je znašal izvoz delovnih organizacij na konvertibilno področje 46,7 % skupne vrednosti izvoženega blaga.

POMEMBNEJSI PODATKI O GIBANJU GOSPODARSTVA ZA OBDOBJE I.—IX. 1975

Tek. št.	Elementi	Celje		
		I.—IX. 1974	I.—IX. 1975	Ind.
1.	Celotni dohodek	10.111.661	13.646.823	134
2.	Porabljena sredstva	8.527.723	11.726.455	137
3.	Dohodek	1.584.875	1.948.744	122
a)	osebni dohodki bruto	894.445	1.197.950	133
b)	drugi osebni prejemki	19.531	30.980	158
c)	pogodbene obveznosti	144.669	190.977	132
č)	zakonske obveznosti	167.150	224.229	134
d)	ostanek dohodka	381.156	380.771	94
4.	Dohodek razdeljen	1.606.961	2.004.907	124
5.	Izguba iz tekočega poslovanja	23.008	84.523	367
6.	Amortizacija po predpisanih stopnjah	169.408	230.222	135
7.	Amortizacija nad predpisanimi stopnjami	111.946	162.925	145
8.	Ostaneček dohodka in obračunana amortizacija	662.510	753.918	114
9.	Ostaneček dohodka in amortizacija nad predpisano stop.	493.102	523.696	106
10.	Družbeni proizvod (razdelitev dohodka in amortizacija)	1.888.305	2.398.054	126
11.	Terjatve do kupcev	2.076.860	2.499.562	120
12.	Obveznosti do dobaviteljev	1.500.246	1.944.994	129
13.	Kreditni za obratna sredstva	1.307.439	1.357.955	104
14.	Kreditni za osnovna sredstva	868.025	974.489	112
15.	Poslovni sklad	2.467.765	3.086.516	125
16.	Osnovna sredstva po nabavni vrednosti	3.463.868	4.039.356	116
17.	Osnovna sredstva po sedanji vrednosti	1.830.159	1.901.509	104
18.	Zaloge materiala in drobnj inventar	717.282	900.138	125
19.	Zaloge nedovršene proizvodnje	227.515	443.127	194
20.	Zaloge gotovih izdelkov in trgovskega blaga	661.781	997.266	151
21.	Izplačani neto osebni dohodki skupaj	630.410	846.807	134
OSTALI PODATKI				
22.	Povprečno štev. zaposlenih po vkalk. urah (absolutno)	28.255	29.415	104
23.	Poraba za investicije v osnovna sredstva	413.911	501.008	121
24.	Izvoz v USA \$	34.891.000	33.956.000	97
KAZALCI				
25.	Produktivnost (dr. pr. na del) din	66.830	81.524	121
26.	Ekonomičnost (cel. doh. na 100 porabl. sred.)	118	116	98
27.	Rentabilnost (ostan. doh. in AM nad predp. stop. na 100 — povpr. uporablj. posl. sredstev)	8,30	6,54	79
28.	Akumulativnost (ostan. doh. in AM nad predp. stopnj. na del. (v din)	17.451	17.803	102
29.	Izplačani mesečni neto OD na delavca (v din)	2.479	3.196	129